

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

Dokument Komunitní plán sociálních služeb na Otrokovicku 2020 - 2022

Zpracováno v rámci projektu Komunitní plánování sociálních služeb na Otrokovicku, reg. č. CZ.03.2.63/0.0/0.0/16_063/0006592.

Obsah

1 ÚVOD 4

1.1 INFORMACE O KOMUNITNÍM PLÁNOVÁNÍ SOCIÁLNÍCH SLUŽEB 4
KOMUNITNÍ PLÁNOVÁNÍ SOCIÁLNÍCH SLUŽEB (KPSS) 4
1.1.1 Cíl KPSS 4
1.1.2 Dílčí cíle 4
1.1.3 Principy KPSS 4
1.2 REALIZACE PROCESU PLÁNOVÁNÍ SOCIÁLNÍCH SLUŽEB 6

2 SOCIODEMOGRAFICKÁ ANALÝZA REGIONU OTROKOVICKO 7

2.1 ROZLOHA 7
2.2 POČET OBYVATEL 7
2.3 VĚKOVÁ STRUKTURA OBYVATEL 11
2.3.1 Předpokládaný vývoj věkového složení 12
2.4 POČET OSOB S PŘÍSPĚVKEM NA PÉČI 13
2.5 POČET OSOB Z DALŠÍCH CÍLOVÝCH SKUPIN KPSS 15
2.6 ÚDAJE TÝKAJÍCÍ SE ZAMĚSTNANOSTI 16
2.7 7S ANALÝZA PROCESU KOMUNITNÍHO PLÁNOVÁNÍ SOCIÁLNÍCH SLUŽEB NA OTROKOVICKU 16
2.7.1 Tvrdé elementy 7S 17
2.7.2 Měkké elementy 7S 19

3 SÍŤ SOCIÁLNÍCH SLUŽEB NA OTROKOVICKU A JEJICH FINANCOVÁNÍ 22

3.1 SÍŤ POSKYTOVATELŮ SOCIÁLNÍCH SLUŽEB NA OTROKOVICKU 22
3.2 PŘEHLED PŮJČOVEN KOMPENZAČNÍCH POMŮCEK 32
3.3 FINANCOVÁNÍ SOCIÁLNÍCH SLUŽEB NA OTROKOVICKU 33
3.4 PARTICIPACE OBCÍ NA OTROKOVICKU NA FINANCOVÁNÍ SOCIÁLNÍCH SLUŽEB AKTUALIZOVANÁ PRO ROK 2016 A ROKY NÁSLEDUJÍCÍ 34

4 SWOT ANALÝZA CÍLOVÝCH SKUPIN KPSS 36

4.1 SENIOŘI 36
4.2 OSOBY SE ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM 37
4.3 RODINY S DĚTMI 39
4.4 OSOBY OHROŽENÉ SOCIÁLNĚ PATOLOGICKÝMI JEVY 41

5 ANALÝZA POTŘEB CÍLOVÝCH SKUPIN 43

5.1 SENIOŘI 45
5.2 OSOBY SE ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM 52
5.3 RODINY 59
5.4 OSOBY BEZ DOMOVA 69
5.5 DROGOVĚ ZÁVISLÍ 78

6 STRATEGICKÁ ČÁST 81

6.1 SENIOŘI 83
6.1.1 Priorita rozvoje 1.1 Pobytové sociální služby pro seniory 83
6.1.2 Priorita rozvoje 1.2 Ambulantní sociální služby pro seniory 84
6.1.3 Priorita rozvoje 1.3 Terénní sociální služby pro seniory 84
6.1.4 Priorita rozvoje 1.4 Rozvoj dalších služeb pro seniory 85
6.2 OSOBY SE ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM 86
6.2.1 Priorita rozvoje 2.1 Pobytové sociální služby pro OZP 86
6.2.2 Priorita rozvoje 2.2 Ambulantní sociální služby pro OZP 86
6.2.3 Priorita rozvoje 2.3 Terénní sociální služby pro OZP 87
6.2.4 Priorita rozvoje 2.4 Rozvoj dalších služeb pro osoby se zdravotním postižením 88
6.3 RODINY S DĚTMI 89
6.3.1 Priorita rozvoje 3.1 Pobytové sociální služby 89
6.3.2 Priorita rozvoje 3.2 Ambulantní sociální služby 89
6.3.3 Priorita rozvoje 3.3 Terénní sociální služby 90

6.3.4 Priorita rozvoje 3.4 Rozvoj dalších služeb pro rodiny s dětmi ... *90*
6.4 OSOBY OHROŽENÉ SOCIÁLNĚ PATOLOGICKÝMI JEVY ... 91
6.4.1 Priorita rozvoje 4.1 Pobytové sociální služby ... *91*
6.4.2 Priorita rozvoje 4.2 Ambulantní sociální služby ... *91*
6.4.3 Priorita rozvoje 4.3 Terénní sociální služby ... *92*
6.4.4 Priorita rozvoje 4.4 Rozvoj dalších služeb pro osoby ohrožené sociálně patologickými jevy *92*
6.5 SPOLEČNÉ A SYSTÉMOVÉ PRIORITY ... 93
6.5.1 Priorita rozvoje 5.1 Financování sociálních služeb ... *93*
6.5.2 Priorita rozvoje 5.2 Kvalita a dostupnost sociálních služeb ... *94*
6.5.3 Priorita rozvoje 5.3 Koordinace a spolupráce sítě sociálních a souvisejících služeb ... *94*
6.5.4 Priorita rozvoje 5.6 Informovanost a osvěta ... *95*
6.5.5 Priorita rozvoje 5.7 Dobrovolnictví ... *95*

7 MONITORING A AKTUALIZACE KPSS ... 96

7.1 MONITOROVÁNÍ REALIZACE KOMUNITNÍHO PLÁNU ... 96
7.2 AKTUALIZACE KOMUNITNÍHO PLÁNU ... 97
7.2.1 Akční plány ... *97*

8 ZÁVĚR ... 98

9 AKČNÍ PLÁN KPSS NA OTROKOVICKU 2020 ... 99

1 ÚVOD

1.1 Informace o komunitním plánování sociálních služeb

Komunitní plánování sociálních služeb (KPSS)

KPSS je metoda plánování sociálních služeb, které se opírá o spolupráci a dohodu zadavatelů, poskytovatelů a uživatelů sociálních služeb. Sociální služby jsou plánovány pro občany konkrétního území s využitím znalostí potřeb a možností zainteresovaných stran s důrazem na zapojení veřejnosti. Výsledkem je síť sociálních služeb a služeb souvisejících, na němž se shodnou všechny zúčastněné strany zapojené do KPSS. Výstupem procesu plánování sociálních služeb metodou komunitního plánování je realizovatelný plán rozvoje sociálních služeb a trvalý proces veřejné rozpravy o řešení problémů v regionu.

Na Otrokovicku se komunitně plánují nejen sociální služby podle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ale i služby, projekty a potřeby související, jako například bezbariérovost. Procesu komunitního plánování se trvale účastní všichni zde působící poskytovatelé sociálních služeb, zástupci měst a obcí regionu, uživatelé sociálních služeb a zástupci cílových skupin z řad veřejnosti. Zapojována je také veřejnost a zástupci dalších neziskových organizací působících v regionu. Do procesu KPSS na Otrokovicku se může zapojit každý, kdo má zájem.

1.1.1 Cíl KPSS

Cílem KPSS je nalézt politickou a odbornou shodu, ze které vycházejí pozitivní změny v síti služeb odpovídající potřebám místních občanů, možnostem poskytovatelů a zadavatelů sociálních služeb.

1.1.2 Dílčí cíle

Opakovaně zjišťovat a ověřovat potřebnost sociálních služeb a služeb souvisejících, plány, záměry a možnosti poskytovatelů a zadavatelů, přání a potřeby uživatelů a veřejnosti.
Vytvořit systém spolupráce mezi zadavateli, poskytovateli, uživateli a veřejností. Nastavit spravedlivý systém financování sociálních služeb z veřejných rozpočtů. Ochraňovat zájmy aktérů KPSS. Realizovat osvětové a edukační aktivity v tématech, které souvisí se situací osob z Cílových skupin sociálních služeb.

1.1.3 Principy KPSS

Vzhledem k tomu, že metoda KPSS je uplatňována v různých místech různými lidmi, existují doporučené, nikoli však pevně stanovené postupy práce. Stanoveny jsou obecné principy, jejichž dodržování je nezbytným předpokladem pro realizaci kvalitního procesu KPSS. Těmito principy jsou:

- **Bez dohody není KPSS** – výsledný dokument nebo výsledné aktivity a projekty, které vzejdou z procesu komunitního plánování, jsou výsledkem dohody všech zapojených. Při jednáních se vždy hledá konsenzus, hlasování je sice nástrojem demokratickým, ale zároveň znamená, že se neumíme dohodnout.
- **Posílení principů občanské společnosti** – v rámci procesu komunitního plánování se otevírá možnost prosazovat své názory pro široké spektrum lidí, neziskových organizací, podnikatelských subjektů i zástupců institucí veřejné správy. Jedná se o proces, který umožňuje přímé zapojení veřejnosti do rozhodování o tématech, která jsou pro veřejnost důležitá.

- **Bez uživatelů není KPSS** – zásadní podmínkou dobrého procesu komunitního plánování je maximální možné zapojení uživatelů sociálních a navazujících služeb a jejich rodinných příslušníků.
- **Demokratická spolupráce** – jeden člověk, jeden hlas. Není podstatné, jak velkou organizaci kdo zastupuje. Důležitá je váha argumentů. Není nepřítelem, kdo má jiný názor.
- **Vše je veřejné** – v procesu komunitního plánování by všichni aktéři měli mít stejné informace ve stejnou dobu. Proto je třeba dbát na zveřejňování nebo sdílení pracovních materiálů a podkladů.
- **Svoboda vyjadřování** – každý, kdo se zapojí do komunitního plánování, má právo na svůj názor a má právo na to, aby tento názor mohl prezentovat před ostatními účastníky procesu nebo před veřejností.
- **Rovnost mezi všemi účastníky** – všichni lidé zapojení do procesu komunitního plánování jsou si rovni bez ohledu na společenské postavení a důležitost funkce, kterou právě zastávají.
- **Průběh je stejně důležitý jako výsledek** – i v případě, že se nám nepovede dobrý výsledek, tak máme šanci to napravit, pokud jsme schopní se spolu dohodnout a spolupracovat. Jestliže chceme, aby služby byly přátelské vůči lidem a poskytovaly laskavou péči našim bližním, tak i v procesu jejich plánování musíme být přátelští a laskaví.
- **Řízení** – proces komunitního plánování musí být řízený, aby směřoval k plánovaným výstupům. Je potřeba koordinovat jednotlivé aktivity.
- **Legitimita** – legitimitu procesu komunitního plánování dává maximální zapojení uživatelů, zadavatelů a poskytovatelů sociálních služeb. Jestliže má každý zájemce o komunitní plánování možnost se zapojit a přispět svým názorem k výsledkům, má proces legitimitu.
- **Cyklický proces** – komunitní plánování je proces strategického plánování, kdy na začátku je analýza, následuje část návrhová, realizace a vyhodnocení, aby se znovu vrátil k fázi analytické. Jednotlivé fáze je třeba pravidelně opakovat, protože svět okolo sítě sociálních služeb se neustále mění a je na to třeba reagovat.
- **Hledání nových lidských a finančních zdrojů** – komunitní plánování je kreativním procesem, který obvykle znamená rozšíření stávajících služeb. Na to, aby síť mohla fungovat tak, jak ji lidé zapojení do komunitního plánování navrhli, je třeba umět zajistit zdroje financování i technické a personální kapacity.
- **Řešit dosažitelné** – to, že něco v současné době není možné, například kvůli nedostatku financí, prostor nebo třeba odborníků, neznamená, že je to nedosažitelné. Na druhou stranu, je třeba při plánování vycházet z reálných potřeb a možností uživatelů, poskytovatelů a zadavatelů. Malý ten, kdo malý má cíl.
- **Potřeby a přání lidí jsou víc než normativy** – normativy byl způsob stanovení kapacit sociální služby na základě statistických údajů o počtu obyvatel. Je třeba toto myšlení nahradit reakcí na přání a potřeby uživatelů sociálních služeb a jejich rodinných příslušníků, podle kterých je pak třeba nastavovat síť služeb a její kapacitu. To, že je nějaká služba v ORP zastoupena neznamená, že je její kapacita dostatečná, a že je způsob práce s klienty vhodný pro celé spektrum cílové skupiny.

1.2 Realizace procesu plánování sociálních služeb

Proces plánování sociálních služeb probíhá formou pravidelných setkání pracovních skupin a řídící skupiny. V průběhu setkání v roce 2018 a 2019 byl znovu vytvořen komunitní plán, který ovšem navazoval na dokumenty KPSS z let předchozích. Proces komunitního plánování je v letech 2018 a 2019 realizován v rámci projektu KPSS na Otrokovicku reg. č. CZ.03.2.63/0.0/0.0/16_063/0006592, který je podpořen Operačním programem Zaměstnanost a spolufinancován Evropským sociálním fondem, Státním rozpočtem České republiky a rozpočtem města Otrokovice. Projekt a celý proces KPSS je koordinován pracovníky oddělení sociálních služeb sociálního odboru města Otrokovice. Všichni účastníci nad rámec realizačního týmu se do něj zapojují dobrovolnicky bez nároku na odměnu.

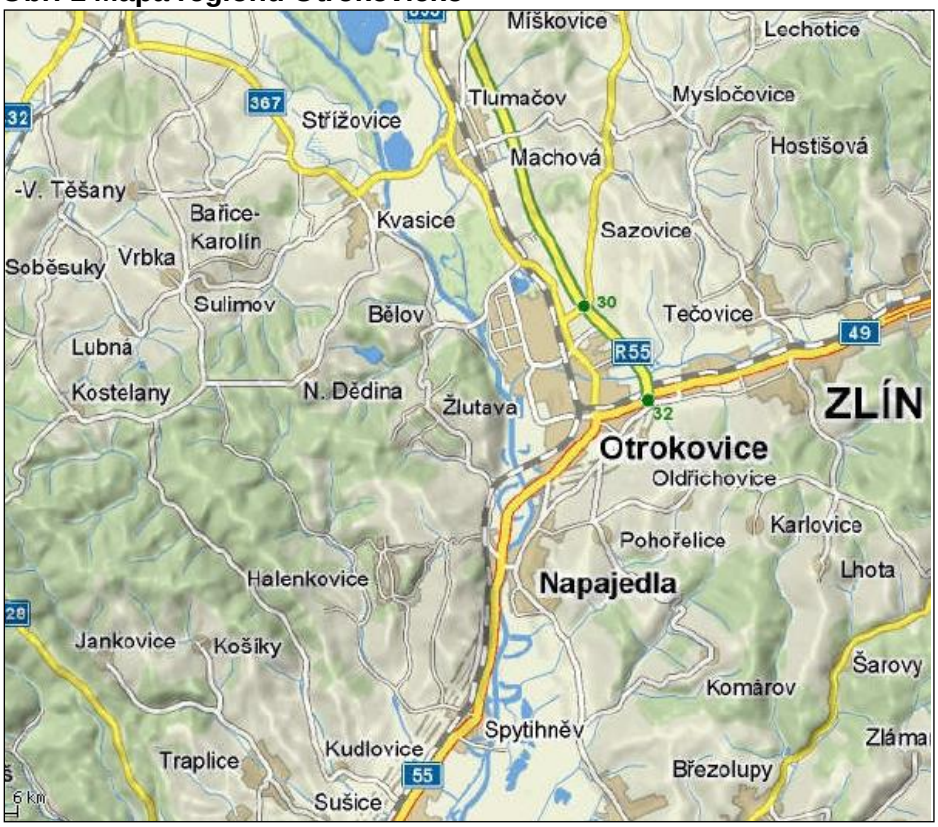
Proces KPSS na Otrokovicku má od roku 2005 zavedený rytmus. Každoročně se uskuteční minimálně 4 setkání každé pracovní skupiny a 4 setkání řídící skupiny. Pracovní skupiny se zabývají především projednáváním aktuálních důležitých témat, posuzováním a schvalováním rozvojových záměrů, které se uchází o zařazení do krajské sítě sociálních služeb, a v neposlední řadě tématem financování sociálních služeb z rozpočtů měst a obcí na Otrokovicku. Dochází k průběžnému a opakovanému monitorování potřeb od uživatelů, poskytovatelů sociálních služeb a sociálních pracovníků úřadu. V případě, že je nezbytné intenzivněji reagovat na aktuální témata, uskutečňují se další jednání pracovních skupin nad rámec původního harmonogramu. Proces komunitního plánování je také platformou pro síťování sociálních služeb a dalších aktérů v regionu. Každoročně je tak realizován workshop Prostor pro setkání, kterého se pravidelně účastní více než 30 týmů zastupujících jednotlivé organizace a instituce. Pro proces plánování je vždy zásadní vyhodnocení plnění dosavadního střednědobého plánu a nová analýza potřeb osob z cílových skupin. V rámci procesu komunitního plánování je kladen důraz na zachování stávajících potřebných sociálních služeb, na jejich udržitelnost a na udržitelnost nově vznikajících služeb. Každoročně dochází k několika setkáním pracovní skupiny ORP Otrokovice v rámci spolupráce se Zlínským krajem při tvorbě Střednědobého plánu rozvoje sociálních služeb Zlínského kraje.

Dokument KPSS nebo jeho aktualizace je vždy předán ke schválení orgánům KPSS a je vždy předložen veřejnosti k připomínkování. Zásadní pro řádné provedení připomínkovacího procesu je, aby všichni, kdo se aktivně zapojují do procesu plánování a zájemci z řad veřejnosti měli dostatek času dokument přečíst a zaslat relevantní připomínky. Odpovídající doba na tento krok je alespoň jeden měsíc. Za zapracování a vypořádání připomínek je odpovědný koordinátor komunitního plánování, který má za úkol s vypořádáním připomínek seznámit jejich autora a orgány KPSS, tedy pracovní skupiny a řídící skupinu. Dokument KPSS, který prošel řádným připomínkováním zainteresovaných aktérů a veřejnosti, má dostatečnou legitimitu k tomu, aby byl předložen ke schválení orgánům zapojených měst a obcí.

2 SOCIODEMOGRAFICKÁ ANALÝZA REGIONU OTROKOVICKO

Sociodemografická analýza byla zpracována pro obce ORP Otrokovice, tj. Bělov, Halenkovice, Komárov, Napajedla, Oldřichovice, Otrokovice, Pohořelice, Spytihněv, Tlumačov, Žlutava a obec Nová Dědina, která je trvalým partnerem v rámci realizace procesu komunitního plánování sociálních služeb na Otrokovicku. Obec Nová Dědina spadá do ORP Kroměříž. Nadále tento region uvádíme jako Otrokovicko.

Obr. 1 Mapa regionu Otrokovicko

Zdroj: www.mapy.cz

2.1 Rozloha

Rozloha území Otrokovicka je 11 992 ha.

2.2 Počet obyvatel

Počet obyvatel Otrokovicka byl k 31. 12. 2017 celkem 34 302 osob.

Tab. 1 Počet obyvatel v obcích na Otrokovicku k 31.12.2017

OBEC	CELKEM (v absolutních číslech)	MUŽI	ŽENY
Bělov	316	154	162
Halenkovice	1 911	962	949
Komárov	329	161	168
Napajedla	7 234	3 543	3 691
Nová Dědina	427	226	201
Oldřichovice	404	207	197
Otrokovice	17932	8707	9225
Pohořelice	885	432	453
Spytihněv	1679	841	838
Tlumačov	2458	1243	1215
Žlutava	1154	582	572
Sledované obce celkem	34729	17058	17671

Zdroj: Český statistický úřad

Při srovnání s údaji ČSÚ k 31.12.2010 došlo ve sledovaných obcích k poklesu počtu obyvatel o 707 osob. Za sledované období 7 let se jedná o změnu - 2%. Potvrzuje se tedy celkový trend poklesu počtu obyvatel v regionu. Jedním z důležitých aspektů je, že se v posledních letech rodí méně dětí, než kolik lidí umírá. Jen ve městě Otrokovice je tato bilance záporná o 109 osob za tři roky 2015 – 2017. S přihlédnutím k vnitřní migraci se jako zajímavé jeví rozdíly za jednotlivé obce, kdy největší procentuální pokles obyvatel zaznamenáváme u města Napajedla -3,39% a města Otrokovice -3,27%. Naopak největší procentuální nárůst obyvatel je v obcích Bělov +10,49%, Oldřichovice +7,45% a Pohořelice + 7,27%. Nejvyšší nárůst počtu obyvatel v absolutních číslech měla v období 2010 – 2017 obec Halenkovice, celkem o 110 osob. Zvyšování počtu obyvatel v jednotlivých obcích je dán především přistěhováním nových obyvatel. Nárůst počtu obyvatel v menších a obtížněji dostupných obcích (Oldřichovice, Halenkovice, Bělov, Žlutava) může mít zásadní vliv na potřeby kapacit terénních sociálních služeb pro seniory ve střednědobém až dlouhodobém výhledu. Vzhledem k pohlaví je zajímavým údajem, že městu Napajedla ubylo 9 žen a 155 mužů. Také v Otrokovicích se ve sledovaném období počet mužů (-348) snížil výrazněji než počet žen (-258). Vzhledem k tomu, že nejvíce lidí se vystěhovalo z obcí Tlumačov, Spytihněv a měst Otrokovice a Napajedla, které všechny leží na hlavní trase Přerov – Uherské Hradiště (I/55) a železničním koridoru Přerov - Břeclav), lze usuzovat, že dobrá dopravní dostupnost a dostupnost služeb občanské vybavenosti, je při rozhodování o tom, kde žít, méně silným argumentem než čistější životní prostředí či větší bezpečí před hrozbou povodní. Vliv na vývoj počtu obyvatel má bytová výstavba. Nejvíce dokončených bytů v období 2012 – 2016 bylo v Napajedlech (60), dále v obci Halenkovice (28). Zatímco trvalý trend je, že více lidí se z regionu odstěhuje, než přistěhuje, tak např. v roce 2016 bylo v Napajedlech dokončeno 24 nových bytů a tím se podařilo trend poklesu počtu obyvatel města alespoň v jednom roce zvrátit. Přistěhovalých bylo o 40 osob více než vystěhovalých. Trvalý růst počtu obyvatel v obci Halenkovice je dán také tím, že počet dokončených bytů je v letech 2012 – 2016 vyšší než ve městě Otrokovice, které prožilo stavební rozmach v letech 1997 – 1999 po ničivých povodních a v dalších letech v tomto trendu nepokračovalo. Vliv na možnost výstavby nových bytů má také (ne)připravenost pozemků, které jsou dle územních plánů určeny pro výstavbu a rozloha volných pozemků určených k zástavbě.

Tab. 2 Dokončené byty v obcích 2012 – 2016

obec	rok					
	2012	2013	2014	2015	2016	2012 - 2016
Otrokovice	3	7	5	6	5	26
Bělov	2	0	1	1	1	5
Halenkovice	4	6	6	10	2	28
Komárov	0	0	1	1	0	2
Napajedla	5	11	15	5	24	60
Nová Dědina	1	7	0	2	1	11
Oldřichovice	0	0	0	1	3	4
Pohořelice	0	1	1	3	4	9
Spytihněv	1	1	7	1	0	10
Tlumačov	5	6	3	6	3	23
Žlutava	2	2	6	4	1	15
celkem	**23**	**41**	**45**	**40**	**44**	**193**

Zdroj: Český statistický úřad

Tab. 3 Pohyb obyvatelstva v letech 2015 - 2017

	Živě narození	**Zemřelí**	**Přistěhovalí**	**Vystěhovalí**	**Bilance**
Otrokovicko	957	1107	2318	2442	-274
Nová Dědina	20	13	38	32	13
Bělov	5	4	31	24	8
Halenkovice	49	48	170	111	60
Komárov	8	20	31	27	-8
Napajedla	204	235	447	431	-15
Oldřichovice	3	4	22	27	-6
Otrokovice	495	606	1156	1366	-321
Pohořelice	18	29	79	55	13
Spytihněv	50	47	82	106	-21
Tlumačov	71	71	170	203	-33
Žlutava	34	30	92	60	36

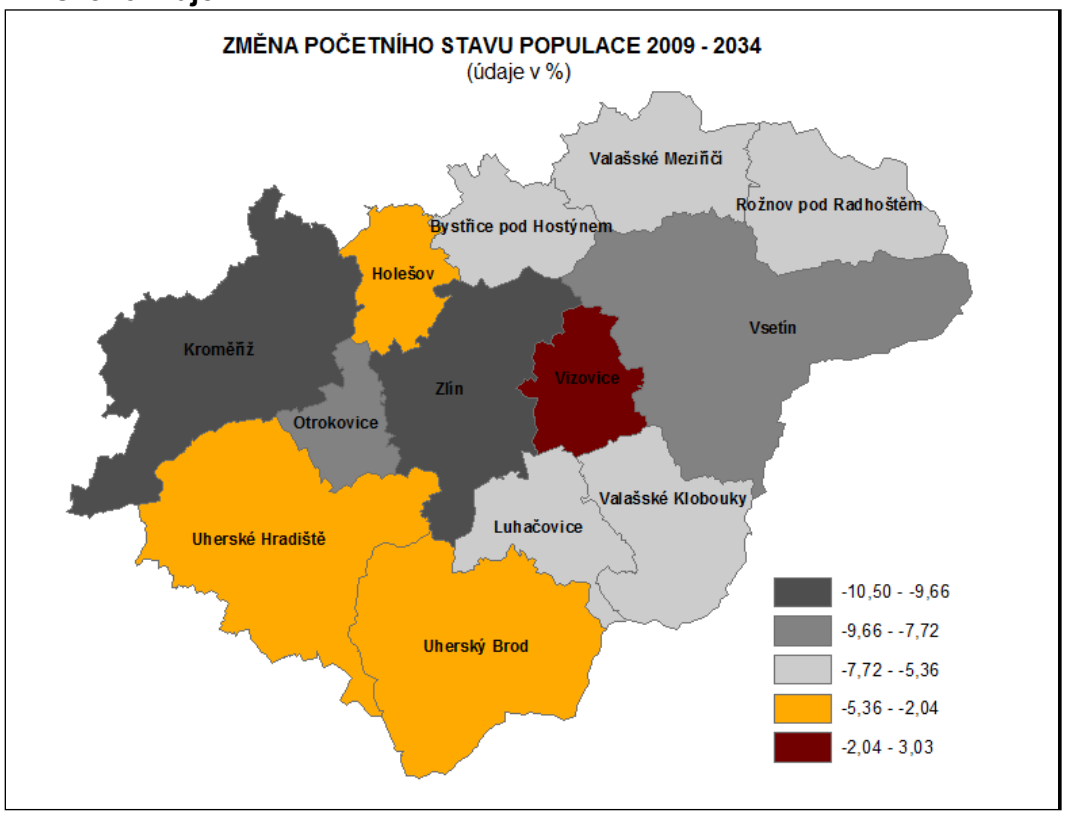
Zdroj: Český statistický úřad

Tab. 4 Srovnání počtu obyvatel sledovaných obcí mezi lety 2010 a 2017

obec	Celkem 2017	Muži 2017	Ženy 2017	rozdíl oproti 2010 celkem	rozdíl muži	rozdíl ženy	změna v %
Bělov	316	154	162	30	10	20	10,49
Halenkovice	1 911	962	949	110	56	54	6,11
Komárov	329	161	168	-7	-1	-6	-2,08
Napajedla	7 234	3 543	3 691	-254	-245	-9	-3,39
Nová Dědina	427	226	201	-2	14	-16	-0,47
Oldřichovice	404	207	197	29	22	7	7.73
Otrokovice	17932	8707	9225	-606	-348	-258	-3,27
Pohořelice	885	432	453	60	28	32	7,27
Spytihněv	1679	841	838	-40	-21	-19	-2,33
Tlumačov	2458	1243	1215	-66	-27	-39	-2,61
Žlutava	1154	582	572	40	23	17	3,59
Sledované obce celkem	34729	17058	17671	-706	-489	-217	-1,99

Zdroj: Český statistický úřad

Obr. 2 Předpokládaná změna početního stavu populace v rámci jednotlivých ORP Zlínského kraje

Zdroj: Zlínský kraj

Změna stavu populace mezi roky 2009 a 2034 ukazuje, že populačně ztratí všechny ORP v kraji. K největšímu poklesu populace dojde v ORP Zlín a v ORP Kroměříž, následují ORP Otrokovice a ORP Vsetín. **Podíly osob starších 80 let se během 25 let zvýší pravděpodobně nejvíce v ORP Valašské Meziříčí, ORP Otrokovice a ORP Vizovice, a to až o 130 % (ORP Otrokovice).**

Pro město Otrokovice je typické, že v 70 letech se přistěhovalo velké množství lidí, aby pracovali v gumárenském průmyslu. Počet obyvatel Otrokovic se mezi lety 1970 a 1980 zvedl z 11925 na 18082. Jedná se o generaci **několika tisíc** lidí, kteří jsou v současné době přibližně na přelomu produktivní a důchodové fáze života. Ve střednědobém výhledu to znamená nutnost zvyšování kapacity sociálních služeb, terénních i pobytových, která je již několik posledních let nedostatečná. Z hlediska plánování rozvoje sociálních služeb na úrovni Zlínského kraje je nevýhodou nedostatečné vnímání potřeb obyvatel a obcí ze strany politické reprezentace, které se projevuje nedostatečným nárůstem prostředků ze státního a krajského rozpočtu na provoz sociálních služeb. Tím je omezen potřebný růst registrovaných sociálních služeb, je vytvářeno prostředí převisu poptávky, které vede ke vzniku neregistrovaných poskytovatelů služeb, zejména pro seniory a k tomu, že některé služby, které řadu let jsou registrovanými poskytovateli sociálních služeb na území kraje a nejsou zároveň zařazené do krajské sítě poskytovatelů sociálních služeb a nemají tak přístup k dotačním prostředkům ze státního rozpočtu, přenáší finanční zátěž na obce a na uživatele sociálních služeb a jejich rodiny. Zlínský kraj tak vytváří situaci, kdy registrovaní poskytovatelé sociálních služeb nemají na trhu rovné postavení. Zároveň omezování rozvoje sociálních služeb vede k tomu, že pro osoby ze specifických cílových skupin nejsou dlouhodobě k dispozici dostupné vhodné sociální služby. Přestože zákony ČR potvrzené nálezem ústavního soudu jednoznačně přenáší odpovědnost za včasné zabezpečení dostatečných kapacit vhodných sociálních služeb, a to v řádu měsíců nikoli let, na Zlínský kraj (a všechny ostatní kraje ČR), v praxi je tomu tak, že někteří lidé v obtížné sociální situaci nemají šanci na důstojné služby odpovídající jejich potřebám. Systém, ve kterém se pracovníci subjektu, který odpovídá za síť sociálních služeb, nezabývají přímo sociální prací, nemají dostatek relevantních zkušeností s poskytováním sociálních služeb či řízením organizací, které poskytují sociální služby a klienti a jejich potřeby jsou pouze statistickými údaji, se dlouhodobě jeví jako nepraktický.

2.3 Věková struktura obyvatel

Na Otrokovicku bylo k 31.12.2010 celkem 5 404 občanů starších šedesáti pěti let, což představovalo cca 15,25 % populace žijící na území Otrokovicka. K 31.12. roku 2017 se jedná již o 7078 obyvatel starších 65 let a podíl 20,38%. Zatímco mezi lety 2004 a 2010 se jednalo o nárůst podílu o 2% (747 osob) za šest let, tak mezi lety 2010 a 2016 se jednalo o 3,87% a 1430 osob. Meziroční nárůst počtu obyvatel starších 65 let je v řešeném regionu o 0,7% (244 osob). Nárůst podílů osob starších 65 let v populaci se tak dramaticky zrychlil. Tomu zásadně neodpovídá nárůst kapacit sociálních služeb pro seniory ve stejném období. Index stáří vyjadřuje, kolik je v populaci obyvatel ve věku 65 let a více na 100 dětí ve věku 0 - 14 let. Z obcí na Otrokovicku jsou dle tohoto indexu nejstarší Komárov, Otrokovice a Pohořelice. Nejmladšími obcemi jsou Halenkovice a Žlutava. V obci Žlutava počet osob ve věku 0 – 14 let mírně převyšuje počet osob starších 65 let. Z hlediska průměrného věku jsou nejstaršími obcemi Komárov, Otrokovice a Napajedla.

Tab. 5 Věková struktura obyvatel Otrokovicka k datu 31.12.2016

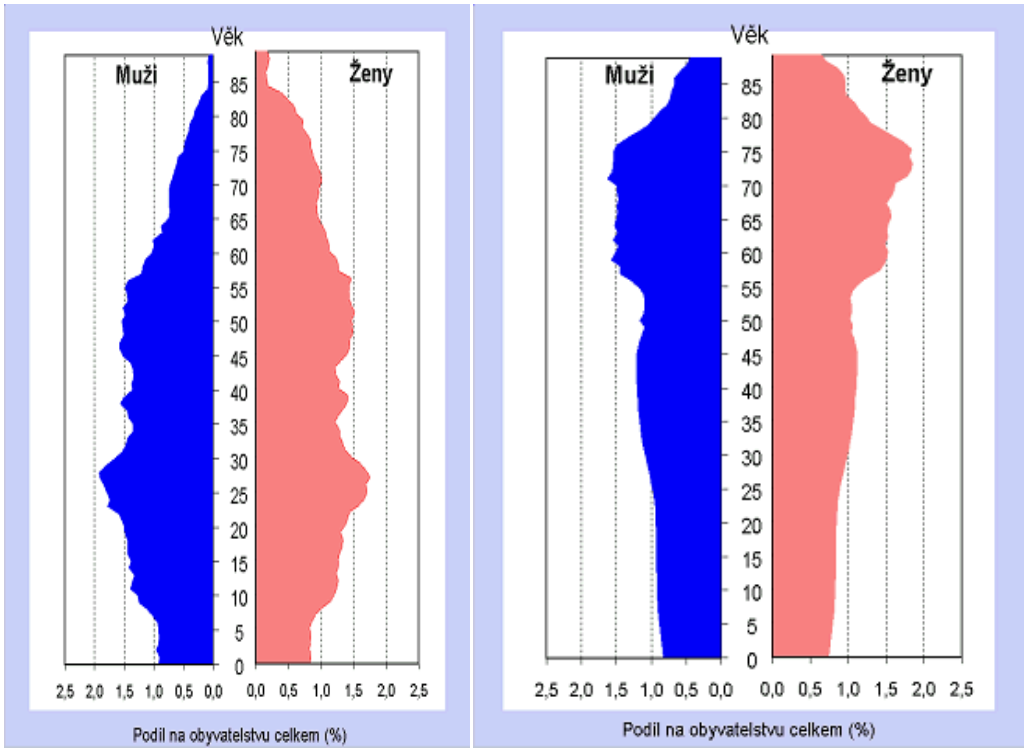
obec	0 - 14	15 - 65	65 +	průměrný věk	index stáří (65+/100 osob ve věku 0-14 let)
Bělov	49	201	66	42,1	134,7
Halenkovice	332	1 244	335	40,7	100,9
Komárov	40	226	63	44,4	157,5
Napajedla	1 037	4 709	1 488	43,5	143,5
Nová Dědina	75	270	82	41	109,3
Oldřichovice	56	285	63	41,2	112,5
Otrokovice	2 491	11 586	3 855	44,1	154,8
Pohořelice	125	589	171	42,1	136,8
Spytihněv	258	1 122	299	42,2	115,9
Tlumačov	371	1 617	470	42,4	126,7
Žlutava	193	775	186	40,7	96,4
celkem	5 027	22 624	7 078		

Zdroj: Český statistický úřad

2.3.1 Předpokládaný vývoj věkového složení

Graf 1 Předpokládaný vývoj věkového složení obyvatelstva ve Zlínském kraji

r. 2002 r. 2050

Zdroj: Český statistický úřad, 2005. Zpracoval: AUGUR Consulting s.r.o.

V předchozím grafu je znázorněn předpokládaný vývoj věkového složení obyvatelstva ve Zlínském kraji. Graf srovnává stav v roce 2002 a předpokládaný vývoj do roku 2050. V Otrokovicích je pak nutno počítat se skokovým nárůstem počtu obyvatel seniorského věku,

neboť v Otrokovicích žije velké množství obyvatel, kteří se přistěhovali v 70. letech 20. století za prací v souvislosti s otevřením pneumatikárny. Jestliže je v současné době v regionu 7078 osob starších 65 let, což představuje 20,38 % obyvatel, pak v roce 2050 by jich mělo být dle prognózy znázorněné v následujícím grafu 34,9 %, což by v současné době představovalo cca 12 120 osob (bez započítání očekávaného poklesu obyvatel). Je tedy potřeba počítat s tím, že bude nutné zvyšovat kapacity pobytových, ambulantních i terénních služeb pro seniory. Předpokládá se, že se lidé budou dožívat vyššího věku zejména v návaznosti na dobrou lékařskou péči a zdravější životní styl. Neznamená to však, že budou dožívat ve zdraví a schopni bezproblémové sebeobsluhy.

2.4 Počet osob s příspěvkem na péči

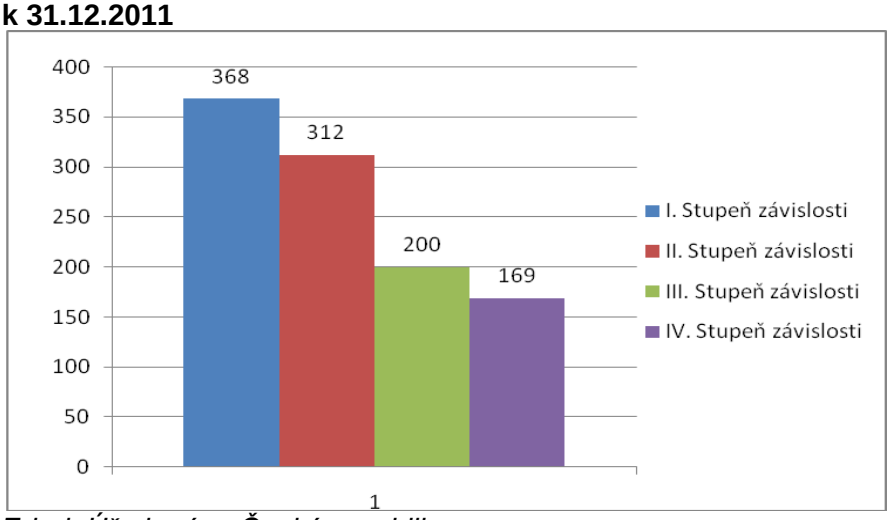
Důležitým statistickým údajem v oblasti sociálních služeb je počet příjemců příspěvků na péči (PnP), jejich rozložení dle věkových kategorií a dle přiznaného stupně závislosti. Celkový počet příjemců příspěvku na péči na Otrokovicku byl k datu 1.6.2018 celkem 1248 osob. Celkový podíl osob s přiznaným příspěvkem na péči je v ORP Otrokovice 3,59%. Nejvyšší podíl osob s PnP je ve městech Otrokovice (696) a Napajedla (231) a v obci Tlumačov (73). Celkem 98 osob z Otrokovicka má faktický pobyt v zařízeních sociálních služeb mimo ORP Otrokovice. Nejčastěji ve Zlíně a ve Vizovicích. Od roku 2011 se počet osob s přiznaným PnP zvýšil o 208. Celkově je v ORP Otrokovice v rámci PnP vypláceno měsíčně více než 8,35 mil. Kč, což představuje cca 100,2 mil. Kč formou příspěvku na péči za rok. Je třeba zdůraznit, že pojem příjemce příspěvku na péči se nekryje s pojmem uživatel sociálních služeb. Velká část příjemců příspěvku na péči nevyužívá žádnou sociální službu, obvykle o ně pečuje rodina. Důležitým trendem je dlouhodobý nárůst počtu příjemců příspěvku na péči v těžších stupních závislosti. Zatímco v roce 2011 dominoval I. stupeň závislosti, v roce 2018 je nejvíce osob ve II. stupni závislosti. Z hlediska nastavení kapacit sociálních služeb je důležitý také nárůst počtů osob ve III. a IV. stupni, a to přibližně o jednu třetinu.

Tab. 6 Počet osob s příspěvkem na péči v ORP Otrokovice k 1.6.2018

obec faktického pobytu OZP	Počet osob s PnP celkem	počet obyvatel celkem	podíl fakticky pobývajících osob s PnP v obci v %
Bělov	2	316	0,63
Halenkovice	50	1 911	2,62
Komárov	8	329	2,43
Napajedla	231	7 234	3,19
Nová Dědina			
Oldřichovice	9	404	2,23
Otrokovice	696	17932	3,88
Pohořelice	22	885	2,49
Spytihněv	41	1679	2,44
Tlumačov	73	2458	2,97
Žlutava	18	1154	1,56
Zlín	29		
Vizovice	13		
ostatní obce	56		
Sledované obce celkem	1248	34302	3,64%

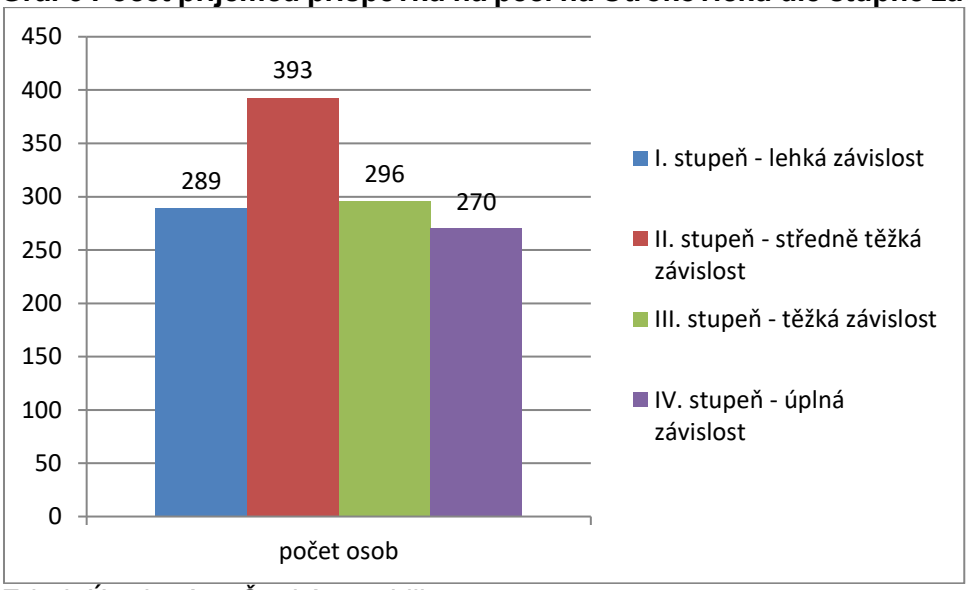
Zdroj: Úřad práce České republiky

Graf 2 Počet příjemců příspěvku na péči na Otrokovicku dle stupně závislosti k 31.12.2011

Zdroj: Úřad práce České republiky

Graf 3 Počet příjemců příspěvku na péči na Otrokovicku dle stupně závislosti k 1.6.2018

Zdroj: Úřad práce České republiky

Tab. 7 Počet osob se zdravotním postižením v ORP Otrokovice dle stupně závislosti k 1.6.2018

Stupeň závislosti	počet osob	dospělí 18+	děti 1 - 18
I. stupeň - lehká závislost	289	251	38
II. stupeň - středně těžká závislost	393	367	26
III. stupeň - těžká závislost	296	282	14
IV. stupeň - úplná závislost	270	270	

Zdroj: Úřad práce České republiky

Oproti roku 2011 se dle údajů z června 2018 výrazně snížil počet osob v I. stupni závislosti a naopak se zvýšil počet osob s vyššími stupni závislosti. Vzhledem k tomu, že již proběhla vlna

zázračných uzdravení od zeleného stolu, kdy posudkoví lékaři snižovali stupeň závislosti osobám se zdravotním postižením, aniž by je viděli a aniž by se jejich zdravotní stav reálně zlepšil, může tento trend znamenat, že se zvyšuje celkový počet osob s nově přiznaným příspěvkem na péči a zároveň se zhoršuje zdravotní stav stávajících příjemců příspěvku. Z hlediska nastavování kapacit sociálních služeb to bude znamenat potřebu navyšovat kapacity služeb, které mohou poskytovat vyšší míru podpory a péče, například chráněné bydlení pro osoby s různým typem postižení a pobytové služby pro seniory a osoby s demencí, ruku v ruce s jejich humanizací a snižováním ústavnosti. Přibližně 8% osob se zdravotním postižením jsou osoby ve věku do 18 let. V roce 2011 se jednalo jen o 6%. Jestliže se zároveň zvyšuje celkový počet osob s přiznaným příspěvkem na péči a podíl osob s PnP do 18 let, je zjevné, že to musí mít odraz nejen v oblasti sociálních služeb, ale také vzdělávání a volnočasových aktivit. V oblasti sociálních služeb by tento trend měl mít odraz v postupném navyšování kapacit poskytovatelů rané péče. V oblasti vzdělávání to znamená naprostou nezbytnost zachování kapacit speciálního školství, které v ORP Otrokovice představuje ZŠ Otrokovice, Komenského a MŠ Klubíčko Tlumačov a zavádění takových opatření v dalších MŠ a ZŠ, která umožní vzdělávat děti a žáky se specifickými potřebami, aniž by to mělo negativní dopady na děti a žáky, na jejich rodiny, pedagogy a další pracovníky ve školství. V oblasti zájmového vzdělávání pro CS dětí se zdravotním handicapem je aktivní například Ranč Tlumačov se svým jezdeckým kroužkem.

2.5 Počet osob z dalších cílových skupin KPSS

V Otrokovicích bylo k 30.4.2019 celkem 17 osob bez domova přímo na ulici či v provizorním přístřeší. V roce 2017 využilo využilo služeb AD Samaritán 80 osob. Přibližně 50 osob v Otrokovicích užívá drogy nitrožilně, s drogami experimentuje přibližně dalších 100 osob, zejména mladých. Během roku 2017 pracoval kurátor se 73 osobami, které jsou ve výkonu trestu odnětí svobody. Počet případů oddělení sociálně právní ochrany, odboru sociálního, Městského úřadu Otrokovice činil k 31.12.2017 celkem 546 aktuálních otevřených spisů, z toho 339 nových. Sociálně aktivizační služba v podobě terénní služby rodinám s dětmi Charity Otrokovice byla za rok 2017 poskytnuta 46 rodinám. Celkem 769 osob ze Zlínska a Otrokovicka využilo za uplynulý rok služeb Dluhového poradenství Samaritán (poskytovatel: Charita Otrokovice). Počet osob v exekuci byl na Otrokovicku k 30.6.2018 celkem 1992, z toho je 1166 přímo z města Otrokovice. Celková výše dluhů osob v exekuci na Otrokovicku je 586,6 mil. Kč.

Tab 8. Počet obyvatel v exekuci k 31.7.2017

obec	počet osob v exekuci	celková výše dluhu
Bělov	8	2 126 328,00 Kč
Halenkovice	85	24 767 300,00 Kč
Komárov	10	2 225 430,00 Kč
Napajedla	376	122 159 016,00 Kč
Nová Dědina	17	2 765 662,00 Kč
Oldřichovice	28	6 647 900,00 Kč
Otrokovice	1166	336 401 494,00 Kč
Pohořelice	41	8 937 836,00 Kč
Spytihněv	82	30 539 178,00 Kč
Tlumačov	158	42 901 266,00 Kč
Žlutava	21	7 155 015,00 Kč
Sledované obce celkem	1992	586 626 425,00 Kč

Zdroj: Otevřená společnost o.p.s.

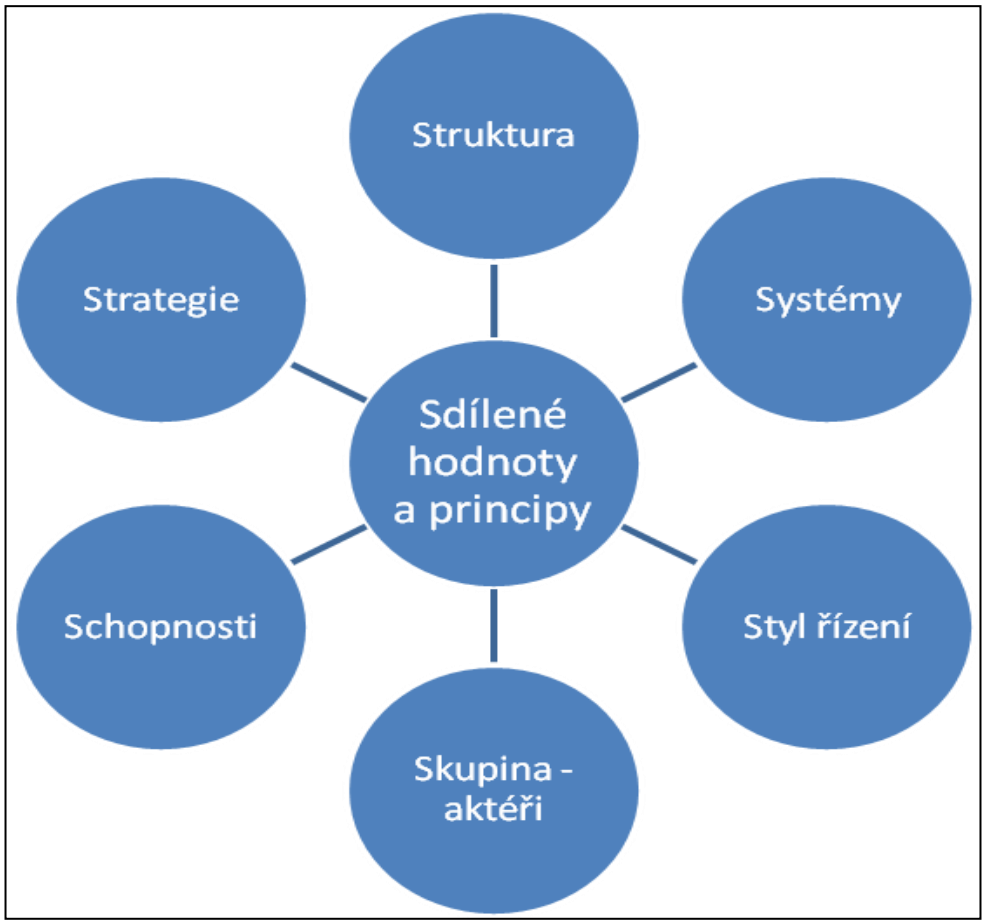
2.6 Údaje týkající se zaměstnanosti

K 31.5.2018 bylo na Otrokovicku 389 dosažitelných uchazečů o zaměstnání, což představuje 1,72 % z ekonomicky aktivního obyvatelstva. Z celkového počtu nezaměstnaných v okrese Zlín je 47,66 % mužů a 52,34 % žen. Z celkového počtu dosažitelných nezaměstnaných v okrese Zlín je 603 osob se zdravotním postižením, což představuje 20,6 % z celkového počtu nezaměstnaných. Zároveň je v okrese Zlín k 31.5.2018 celkem 321 volných pracovních míst pro osoby se zdravotním postižením. To dokládá obtížnost úkolu propojit konkrétního člověka se zdravotním postižením s konkrétním nabízeným pracovním místem a tedy i potřebu nalezení inovativních řešení v této oblasti. Vysoký počet nezaměstnaných osob se zdravotním postižením zůstává trvalým jevem i v době rekordně nízké míry nezaměstnanosti v regionu.

2.7 7S Analýza procesu Komunitního plánování sociálních služeb na Otrokovicku

Proces komunitního plánování má zásadní význam pro nastavení nejlepší možné sítě sociálních služeb. Jeho výsledkem je odborná a politická shoda na tom, jaké bude prostředí a podmínky pro poskytovatele sociálních a návazných služeb a jaké tedy budou sociální a návazné služby jako takové. Jedná se o dlouhodobý proces založený na cyklickém opakování fáze analytické a strategické, ve kterém jsou jednotlivá naplánovaná opatření opakovaně posuzována a jsou tak prověřena časem. Fáze realizační probíhá prakticky nepřetržitě, protože rozvoj služeb musí být nepřetržitý, stejně jako je nepřetržitá změna potřeb ze strany uživatelů – občanů ORP Otrokovice. Proto s realizací některých důležitých aktivit není možné otálet, než bude plán schválen.
K vytvoření 7S analýzy přistupujeme v návaznosti na potřebu přehledně popsat proces KPSS. Je to cesta k nalezení nového náhledu na komunitní plánování a příležitost pro nastavení změn v jeho realizaci. Předpokladem je, že stejně jako jiné procesy, musí mít KPSS v souladu určité elementy. Analýza se skládá ze 7 elementů, které jsou rozděleny na "tvrdé" a "měkké". Tvrdé elementy jsou strategy (strategie), structure (struktura) a systems (procesy). Měkké jsou pak shared values (sdílené hodnoty), skills (kompetence), style (řízení a kultura), staff (zaměstnanci).

Obrázek 3 Schéma struktury 7S

2.7.1 Tvrdé elementy 7S

Strategie
Vize KPSS na Otrokovicku:
Obyvatelé všech obcí na Otrokovicku mají zabezpečeny kvalitní sociální a návazné služby v souladu se svými potřebami. Služby zajišťují těmto osobám potřebnou podporu a péči, pocit jistoty, bezpečí a integraci do společenského prostředí. Dále zajišťují podporu a pomoc osobám pečujícím o osoby blízké (neformálním pečovatelům).

Činnosti KPSS mají tyto obecné cíle:

1. Podpora rozhodování orgánů územně samosprávných celků definováním odborné a politické shody v oblasti sociálních a navazujících služeb pro osoby z cílových skupin senioři, osoby se zdravotním postižením, rodiny s dětmi a osoby ohrožené sociálně patologickými jevy.
2. Zajištění trvalé spolupráce a výměny informací mezi všemi aktéry sociálních a návazných služeb v území.
3. Zajištění systému participace obcí na Otrokovicku na financování sociálních služeb.
4. Spolupráce se Zlínským krajem na definování priorit sítě sociálních služeb a tvorbě střednědobého plánu rozvoje sociálních služeb ve Zlínském kraji.
5. Vyhledávání a sdílení inovací v oblasti sociálních služeb a jejich koordinace na lokální úrovni.
6. Realizace konkrétních aktivit zaměřených na cílové skupiny procesu KPSS.

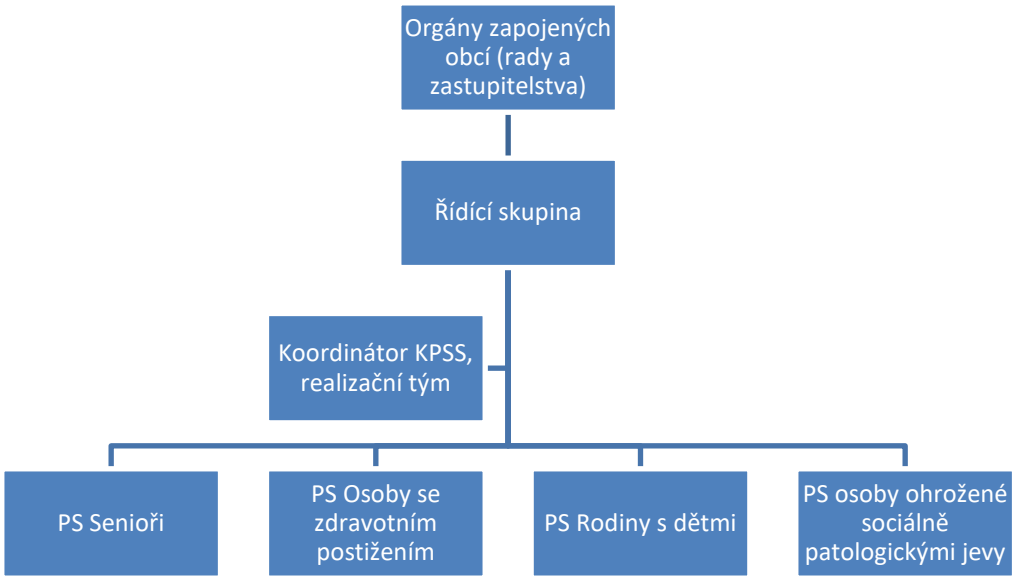
7. Osvětové působení na veřejnost v tématech, která souvisí s poskytováním sociálních služeb a s jednotlivými cílovými skupinami sociálních služeb.

Struktura
Do procesu KPSS se aktivně zapojují jednotlivci i organizace, kteří se chtějí podílet na rozvoji sítě služeb pro osoby z cílových skupin na území ORP Otrokovice. Tyto osoby a organizace jsou souhrnně nazývány aktéři KPSS. Mezi aktivně se zapojující aktéry KPSS patří zejména poskytovatelé sociálních služeb, organizace zabezpečující zájmové a neformální vzdělávání, zaměstnanci veřejné správy, politici, neformální pečovatelé z řad rodin a především stávající či potenciální klienti sociálních služeb z řad cílových skupin, tedy uživatelé.

KPSS je řízeno realizačním týmem, který je součástí sociálního odboru města Otrokovice. Udržení pozice koordinátora KPSS je velmi důležitou podmínkou udržitelnosti aktivit KPSS, včetně monitoringu. Předpokládá se, že vytvoření dokumentu KPSS povede k tomu, že jednotlivé kroky k vytvoření a zajištění sítě sociálních služeb budou zapojenými aktéry realizovány, a že tento proces bude řízený.

Proces KPSS je členěný dle jednotlivých prioritních oblastí do pracovních skupin, ve kterých se odehrává největší část práce při tvorbě komunitního plánu, do které se zapojují výše uvedení aktéři.. Nejvyšším orgánem KPSS je řídící skupina, která sdružuje vedoucí představitele poskytovatelů služeb, aktivní uživatele, zástupce dalších institucí působících v území a zástupce všech obcí Otrokovicka.

Obrázek 4 Schéma struktury KPSS na Otrokovicku

Systémy
Proces KPSS, který je realizován za účelem vytvoření dokumentu KPSS a dosažení odborné a politické shody na síti sociálních služeb, je řízen koordinátorem či realizačním týmem odboru sociálního města Otrokovice. Z toho titulu je pro administraci a finanční řízení projektu nezbytné využívání dvou systémů, a to systému pro administraci projektů MS2014+ v obdobích, kdy je proces KPSS realizován jako projekt s podporou Evropského sociálního fondu, a informačního systému VERA, který je využíván městem Otrokovice, a pro realizaci projektu je důležitý zejména v návaznosti na finanční řízení a účetnictví. Pro komunikaci

s osobami zapojenými do KPSS je využívána běžná e-mailová rozesílka prostřednictvím aplikace (MS Outlook nebo jiných aplikací).
Ve fázi výběru rozvojových záměrů pro krajskou síť sociálních služeb je využívána aplikace Zlínského kraje KISSOS. Výstupy z této aplikace jsou částečně přístupné některým členům realizačního týmu a využitelné pro proces plánování na lokální úrovni.

2.7.2 Měkké elementy 7S

Měkké elementy jsou poměrně obtížně definovatelné vzhledem ke své nestálosti a proměnlivosti. Je možno je popsat následujícím způsobem.

Hodnoty
KPSS je postaveno na principech partnerství, které vychází z principů komunitního plánování (komunitně řízeného plánování). Vzhledem k tomu, že definice principů KPSS probíhala v několika fázích a prováděli ji různí odborníci z různých organizací, je možno využít poněkud odlišný seznam principů, než je ten historicky daný v úvodu tohoto dokumentu.

Princip spolupráce
V rámci KPSS spolu plánují a spolupracují minimálně tři strany: zadavatelé, poskytovatelé a uživatelé. Cílem je adekvátním způsobem zapojit všechny dostupné aktéry, kteří mohou pozitivně ovlivnit reálný dopad KPSS do života uživatelů a jejich rodin.

- Zadavateli jsou míněny především obce regionu ORP Otrokovice.
- Poskytovateli služeb jsou organizace poskytovatelů sociálních služeb, organizace sektoru vzdělávání, zdravotnictví, zaměstnanosti, sociálních dávek a další odborníci.
- Za uživatele jsou považovány osoby z jednotlivých cílových skupin a jejich rodiny.

Princip zapojení dotčené veřejnosti do plánovacích procesů
V praxi rozlišíme při zapojování dotčené veřejnosti a při výměně informací s ní čtyři stupně spolupráce s veřejností:

- zajištění přístupu veřejnosti k informacím,
- aktivní informování občanů,
- konzultace s občany (oboustranná komunikace za účelem sběru připomínek, zjištění postoje veřejnosti k dokumentu),
- spoluúčast veřejnosti na plánování.

Je důležité upozornit, že jednotlivé části se vzájemně doplňují a vytvářejí provázaný systém. Při zapojování spolupracujících subjektů a další veřejnosti do aktivit KPSS mají své místo všechny tyto části.

Princip dohody
Výsledný dokument a další výstupy KPSS jsou svého druhu dohody, ve kterých se (přinejmenším) tři strany (viz princip spolupráce) navzájem shodnou na prioritách v oblasti sociálních a návazných služeb v ORP Otrokovice. Svobodný a informovaný souhlas musí být výsledkem svobodné rozpravy a demokratické spolupráce. Dohoda musí být nejen o záměrech, ale také o způsobu a postupu realizace odsouhlasených aktivit.

Princip otevřenosti
Jedním ze základních předpokladů k efektivnímu propojování procesů oblasti sociálních služeb je jejich otevřenost. KPSS musí respektovat zásady rovných příležitostí a možnosti aktivní participace všech dotčených zájmových skupin. Otevřenost KPSS by měla přispívat k budování důvěry a rozvoji spolupráce mezi partnery, uznání výstupů dílčích aktivit a podpoře přenositelnosti příkladů dobré praxe mezi partnery navzájem. Dodržování principu otevřenosti znamená, že každému dalšímu zájemci o zapojení se do práce KPSS je to umožněno.

Princip SMART
Cílem KPSS je především stanovovat priority v oblasti sociálních služeb pro uživatele a jejich rodiny a vytvářet podmínky pro jejich realizaci. Realizace musí být proveditelná, a proto by měla být sestavena jako soubor cílů, které jsou SMART: S – specifické, tj. s popisem konkrétních opatření a kroků, M – měřitelné, tj. s uvedenými indikátory, které jsou měřitelné, doložitelné a vypovídající, A – akceptované, tj. projednané v partnerství, odsouhlasené s jasně vymezenými kompetencemi i povinnostmi, R – realistické či reálné, tj. musí odrážet skutečné potřeby, plán musí být proveditelný a zdroje dostupné, T – termínované, tj. návrhy cílů a opatření mají svůj jasný termín.

Princip udržitelnosti
KPSS nesmí být jednorázovou aktivitou, ale mělo by sloužit k nastavení a rozvoji dlouhodobých procesů spolupráce aktérů v oblasti sociálních a návazných služeb na místní úrovni. Plánování je opakující se proces, ve kterém je nutné sledovat průběh realizace, vyhodnocovat dosahování cílů a přijímat nová opatření a plány, které povedou k nápravě či dalšímu zlepšení a rozvoji.

Princip partnerství
Partnerství je vztah mezi dvěma nebo více subjekty, který spočívá ve spolupráci těchto subjektů při přípravě a následné realizaci plánu (koncepce). Obsahem spolupráce partnerů je společná tvorba, koordinace, organizace, řízení, monitorování a vyhodnocování plánu. Partnerství je založeno na sdílené odpovědnosti a na demokratických principech rozhodování při tvorbě a řízení plánu. Podíl partnerů na společném plánu nemusí být stejný. Účast musí být opodstatněná a nezastupitelná. Jejich přínos pro tvorbu či realizaci plánu musí spočívat v zajištění aktivit, bez jejichž realizace by nebylo dosaženo cílů a zároveň je nemůže zajistit sám vlastními zdroji a silami jediný subjekt.

Schopnosti
Odborné kompetence komunitního plánování jsou dány kompetencí zapojených členů realizačního týmu a odborníků zapojených do partnerské spolupráce. Důležitým prvkem, který je součástí procesu KPSS, je posilování vlastních znalostí a dovedností.
Pro fungování KPSS je nezbytné zapojení osob, které mají potřebné znalosti v oblasti sociálních služeb, strategického plánování a síťování. Z hlediska zapojení odborníků je důležitým prvkem zapojení uživatelů sociálních služeb, kteří jsou vždy největšími odborníky na potřeby osob z cílových skupin.

Styl a kultura řízení
KPSS je postaveno na principu partnerské spolupráce. Počet aktérů, kteří jsou přímo zapojováni, je relativně omezený. Z velké části se však jedná o osoby, které jsou velmi pracovně vytížené. Tomu je třeba přizpůsobit způsob řízení projektu. Zásadním rysem stylu řízení je dlouhodobé plánování termínů setkání a dalších aktivit. To umožní účast maximálnímu počtu aktérů KPSS. Nástrojem je nastavení a sdílení harmonogramu setkávání. I přes předem řádně připravený a hodnotný program, je styl vedení pracovních setkání méně formální, protože je vhodné, aby osoby zapojené do KPSS pracovaly kreativně, ve svobodném prostředí. Méně formální atmosféra napomáhá s procesem síťování a zároveň tlumí případné neshody a možné konflikty. Průběh setkání je stejně důležitý jako výsledek jednání. Není smysluplné dosahovat plánovaných výstupů bez možnosti dostatečně prodiskutovat

alternativy a nacházet nová řešení. Proto se každé setkání pracovní skupiny KPSS skládá z části, která má naplánovaný program a z části, která je postavena na diskusi a sdílení zapojených aktérů. Podle aktuální potřeby je poměr rozsahu připravené a volně diskusní části různý.

Skupina - aktéři

KPSS je proces, který se opírá o vzájemně obohacující spolupráci. Je postaven na dobrovolnické práci, případně s využitím externích lidských zdrojů. Lze tedy konstatovat, že KPSS je projekt realizovaný partnerským uskupením postaveným na demokratických principech. Aktéry KPSS jsou:

- Politici – mají roli zřizovatelů služeb a zadavatelů sociálních služeb, mají významný vliv na financování naplánovaných projektů a činností.
- Zaměstnanci poskytovatelů sociálních služeb - vedoucí pracovníci, sociální pracovníci a pracovníci v sociálních službách – mohou plánovat kapacity na zajištění nových služeb, projektů nebo dílčích aktivit. Podílí se na analýzách, plánování i na realizační fázi.
- Pracovníci městských a obecních úřadů – zajišťují servisní činnost pro vytváření sítě sociálních služeb a zajišťují podklady pro politické vedení zapojených obcí. Sociální pracovníci městského úřadu realizují činnosti sociální práce vedoucí k řešení nepříznivé sociální situace a k sociálnímu začleňování osob, které jsou ohrožené sociálním vyloučením anebo se v tomto stavu již nachází, mapují potřeby, které nejsou službami zajištěny, předávají podněty a zkušenosti z terénu spolu s uživateli SSL.
- Obce také v řadě případů zabezpečují výkon opatrovnictví osob jakožto tzv. veřejný opatrovník, takže zastupují několik přímých uživatelů a hájí jejich zájmy.
- Rodinní příslušníci osob z cílových skupin – mají zásadní vliv na prostředí, ve kterém uživatel žije. V rámci KPSS jsou jednou z cílových skupin, protože jako neformální pečovatelé jsou také ohrožení sociálním vyloučením.
- Uživatelé – v procesu KPSS jsou v roli osob z cílové skupiny a zároveň jsou zapojení přímo do činnosti pracovních skupin a řídící skupiny. Podílí se na plánování aktivit i na jejich obsahu. Jejich zapojení přispívá k legitimizaci výsledného koncepčního dokumentu.

3 SÍŤ SOCIÁLNÍCH SLUŽEB NA OTROKOVICKU A JEJICH FINANCOVÁNÍ

3.1 Síť poskytovatelů sociálních služeb na Otrokovicku

Sociální služby v řešeném regionu jsou soustředěny do 5 obcí (Napajedla, Otrokovice, Pohořelice, Spytihněv, Tlumačov). Z toho nejvíce sociálních služeb je poskytováno v Otrokovicích (viz tabulka č. 10 Přehled sociálních služeb na Otrokovicku). V dalších obcích na Otrokovicku jsou zajištěny pouze terénní sociální služby.

Z hlediska zajištění potřeb obyvatel obcí na Otrokovicku je významná blízkost krajského města Zlína a také okresních měst Kroměříž a Uherské Hradiště. V těchto městech působí významné množství poskytovatelů sociálních služeb s nadregionální či celokrajskou působností. Města a obce na Otrokovicku se tak finančně podílí také na provozu těchto služeb, a to v takovém rozsahu, který odpovídá množství poskytnutých služeb občanům jednotlivých obcí a doporučenému podílu územně samosprávných celků, který v rámci systému vyrovnávací platby definoval Zlínský kraj.

Z hlediska zajištění konkrétních služeb pro osoby z cílových skupin je odpovědnou institucí Zlínský kraj. Vyplývá to z nálezu Ústavního soudu ČR (sp. zn./č. j.: I. ÚS 2637/17-1). Čl. IV. Odst. 74: *„Ústavní soud shrnuje, že osoby se zdravotním postižením nacházející se v nepříznivé sociální situaci mají veřejné subjektivní právo na dostupnost vhodných služeb sociální péče. Toto právo vyplývá z § 38 zákona o sociálních službách, kterým je na zákonné úrovni prováděno několik základních práv osob se zdravotním postižením: právo na zdraví (čl. 31 Listiny základních práv a svobod), právo na přiměřenou životní úroveň (čl. 11 Mezinárodního paktu o hospodářských, sociálních a kulturních právech) a právo na nezávislý způsob života a zapojení do společnosti (čl. 19 Úmluvy o právech osob se zdravotním postižením). Jedná se o sociální právo obecnější povahy, jemuž odpovídá povinnost veřejné moci zajistit dostupnost vhodných sociálních služeb pro osoby se zdravotním postižením nacházející se v nepříznivé sociální situaci. Tato povinnost je v § 95 písm. g) zákona o sociálních službách stanovena krajům, které jsou tedy povinny zabezpečit, aby osobám v nepříznivé sociální situaci na jejich území byly k dispozici potřebné sociální služby, včetně služeb sociální péče. Nejde přitom o to, aby dotčené osoby měly přístup k sociální péči v konkrétní podobě přesně podle svých ideálních představ, například u konkrétního poskytovatele sociálních služeb; jde o to, aby existovaly a dotčeným osobám byly dostupné takové služby, které jsou adekvátní jejich stavu a situaci a mohou jim pomoci vést důstojný a co nejnezávislejší život, při zachování maxima osobní autonomie, bez sociálního vyloučení a při maximálním sociálním začlenění.“*

V odstavci 51 výše uvedeného nálezu se uvádí: *„Potřeba sociálních služeb se samozřejmě v čase proměňuje a krajům (veřejné moci) musí být dána možnost na takové proměny reagovat a přizpůsobit se jim. V popsaných situacích proto nastupuje naléhavá povinnost kraje činit v reakci na novou situaci včasná přiměřená a cílená opatření směřující k zajištění dostupnosti odpovídajících sociálních služeb (tedy k vytvoření nabídky potřebných služeb), a to v přiměřeném časovém horizontu. Porušením této povinnosti by bylo, kdyby kraj v dané situaci zůstal dlouhodobě nečinný, například po dlouhé měsíce či léta by nepřijal žádné přiměřené a cílené kroky. Právě uvedené se přitom rovněž - ba tím silněji - uplatňuje i v situacích, kdy se objeví naléhavá potřeba osoby s těžším zdravotním postižením vyžadujícím náročnou péči; tyto osoby totiž patří mezi obzvláště zranitelné. Kraj nemůže zůstat netečným a rezignovat na svou povinnost jednat za účelem zajištění dostupnosti potřebné vhodné sociální péče pro osoby, které ji potřebují, ani v situaci, kdy o zmíněné osoby s těžším a náročným zdravotním postižením zprvu osobně pečují a je podporují převážně jejich rodinní příslušníci, avšak*

později rodina péči o tyto osoby z různých důvodů přestane zvládat. Obzvlášť v takovém případě veřejná moc, včetně krajů, nesmí dotčené rodiny - jejich příslušníky se zdravotním postižením i ty bez něj - takříkajíc "nechat na holičkách".“

Otrokovicko prostřednictvím procesu KPSS na Otrokovicku spolupracuje se Zlínským krajem na rozšiřování a provozování sítě sociálních a navazujících služeb, které zabezpečují potřeby obyvatel regionu. Přesto se nedaří síť služeb, a to zejména síť s nadregionální působností, rozšiřovat dostatečně rychle. Příkladem je deset let (od roku 2008) diskusí o nutnosti zajistit kapacitu služeb sociální péče pro cílovou skupinu zdravotně znevýhodněných osob s nízkými příjmy nebo bez příjmů, která je zároveň charakteristická aktuální nebo bývalou závislostí na alkoholu. Kromě snahy přesunout iniciativu vytvoření služby na obce, nepodnikl Zlínský kraj až do roku 2018 v této věci žádné praktické kroky. Ani v roce 2019 není služba zřízena.

Neakceschopnost, která je tak mnohdy přičítána procesu plánování na regionální nebo na krajské úrovni, spočívá spíše v nedostatku odvahy, případně v neschopnosti politických představitelů kraje a obcí podpořit rozvoj služeb pro takové cílové skupiny, které se netěší pozitivnímu náhledu veřejnosti. Druhým zásadním limitem je nedostatečný meziroční nárůst množství financí na provoz stávající sítě služeb ze státního rozpočtu, který omezuje možnosti rozvoje nových služeb nebo zvyšování kapacit. Situace v síti sociálních služeb se tak od roku 2005 nezměnila v jedné důležité charakteristice. Požadavky na kvalitu služeb, na individualizaci podpory a péče, na dodržování odborných a administrativních norem se neustále zvyšují. Přímá úměra mezi nároky ze strany státní správy a mezi finančními prostředky ze strany státu však neexistuje. Výjimkou bylo plošné navýšení dotací ze strany státu na zákonem nařízené navýšení mezd pracovníků poskytovatelů sociálních služeb v roce 2017. Vzhledem k tomu, že toto navýšení znamenalo například u poskytovatelů, kteří působí na Otrokovicku zvýšení rozpočtů o 37%, budou kromě státního rozpočtu zatíženy také rozpočty obcí.

Síť sociálních služeb na Otrokovicku, je i dle následující tabulky relativně široká. Její největší silou jsou partnerské vazby na města a obce rozvíjené či utužované v rámci procesu KPSS na Otrokovicku, který funguje od roku 2005. Vždy se mohou vyskytnout potíže a nedostatky, pokud jsou však lidé v procesu plánování pozitivně nastavení ke vzájemnému naslouchání a spolupráci, lze řadu věcí vyřešit, aniž by se to dotklo kvality služeb pro uživatele.

Tab. 9 Přehled sociálních služeb působících na Otrokovicku v roce 2019

POSKYTOVATEL SOCIÁLNÍ SLUŽBY	IČ	NÁZEV SOCIÁLNÍ SLUŽBY	IDENTIFIKÁTOR SOCIÁLNÍ SLUŽBY (ID)	ÚZEMÍ (SO ORP / Zlínský kraj)	POČET PODPOŘENÝCH LŮŽEK v AP ZK 2019 (pobytové sociální služby a noclehárny)	POČET PODPOŘENÝCH PŘEPOČTENÝCH ÚVAZKŮ V PŘÍMÉ PÉČI v AP ZK 2019 (ambulantní a terénní sociální služby)
SOCIÁLNÍ SLUŽBY PRO SENIORY						
DENNÍ STACIONÁŘE						
SENIOR Otrokovice, příspěvková organizace	62180444	Denní stacionář SENIOR Otrokovice	1373730	Otrokovice		1,55
DOMOVY PRO SENIORY						
Domov pro seniory Napajedla, příspěvková organizace	70850976	Domov pro seniory Napajedla, příspěvková organizace	5385508	Otrokovice	63	
Charita Otrokovice	46276262	Charitní domov Otrokovice	4645805	Otrokovice	46	
SENIOR Otrokovice, příspěvková organizace	62180444	Domov pro seniory SENIOR Otrokovice	1869567	Otrokovice	54	
SENIOR Otrokovice, příspěvková organizace	62180444	Domov pro seniory SENIOR Otrokovice	3511015	Otrokovice	70	
DOMOVY SE ZVLÁŠTNÍM REŽIMEM - PRO OSOBY S ALZHEIMEROVOU CHOROBOU A JINÝMI TYPY DEMENCÍ						
SENIOR Otrokovice, příspěvková organizace	62180444	Domov se zvláštním režimem SENIOR Otrokovice	6696436	Otrokovice	24	
ODLEHČOVACÍ SLUŽBY - POBYTOVÉ						
Charita Otrokovice	46276262	Charitní domov Otrokovice	3807413	Otrokovice	2	
SENIOR Otrokovice,	62180444	Odlehčovací služby	3940307	Otrokovice	4	

příspěvková organizace		SENIOR Otrokovice				
SENIOR Otrokovice, příspěvková organizace	62180444	Odlehčovací služby SENIOR Otrokovice	7318632	Otrokovice	4	
OSOBNÍ ASISTENCE						
Podané ruce - osobní asistence	70632596	Podané ruce - osobní asistence	9423114	Zlínský kraj		5,74
PEČOVATELSKÁ SLUŽBA - TERÉNNÍ						
Charita Otrokovice	46276262	Charitní pečovatelská služba Otrokovice	6495514	Otrokovice		3,28
Obec Spytihněv	00284491	Pečovatelská služba Spytihněv	5356548	Otrokovice		0,42
Oblastní spolek Českého červeného kříže Zlín	00426326	OS ČČK Zlín	1250428	Otrokovice, Zlín		2,50
Pečovatelská služba Kroměříž z.ú.	26940931	Pečovatelská služba Kroměříž z.ú.	1795888	Kroměříž, Otrokovice		14,36
Pečovatelská služba Napajedla, příspěvková organizace	04294548	Dům s pečovatelskou službou Pod Kalvárií 90, Napajedla; Dům s pečovatelskou službou Sadová 1554, Napajedla	9913187	Otrokovice		6,76
SENIOR Otrokovice, příspěvková organizace	62180444	Pečovatelská služba SENIOR Otrokovice	2119454	Otrokovice, Zlín		6,10
SOCIÁLNÍ SLUŽBY PRO OSOBY SE ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM						
DENNÍ STACIONÁŘE						
NADĚJE, pobočka Otrokovice	00570931	Dům Naděje Otrokovice	1499287	Otrokovice		3,50
DOMOVY PRO OSOBY SE ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM						

NADĚJE, pobočka Otrokovice a Vsetín	00570931	Dům Naděje Otrokovice	1056682	Otrokovice	35	
CHRÁNĚNÉ BYDLENÍ						
NADĚJE, pobočka Otrokovice a Vsetín	00570931	Dům Naděje Otrokovice	3675784	Otrokovice	24	
ODBORNÉ SOCIÁLNÍ PORADENSTVÍ - AMBULANTNÍ A TERÉNNÍ						
Andělé stromu života p.s.	03632661	Poradna pro pečující a pozůstalé Strom života	8033161	Vysočina, Jihomoravský, Olomoucký, Moravskoslezský, Pardubický a Zlínský kraj		0,7
Centrum pro zdravotně postižené Zlínského kraje, o.p.s.	26593823	Centrum pro zdravotně postižené Zlínského kraje, pracoviště Zlín	3852178	Luhačovice, Otrokovice, Valašské Klobouky, Vizovice, Zlín		1,19
Sjednocená organizace nevidomých a slabozrakých České republiky, zapsaný spolek	65399447	Sociální poradna SONS ČR – Kroměříž; Sociální poradna SONS ČR – Vsetín; Sociální poradna SONS ČR – Zlín	2500401	Zlínský kraj		1,50
Za Sklem, o.s.	22901531	Odborné sociální poradenství	3433603	Celá ČR		
ODLEHČOVACÍ SLUŽBY TERÉNNÍ						

Andělé stromu života, p.s.	03632661	Terénní odlehčovací služba Strom života	4397935	Zlínský, Olomoucký, Moravskoslezský a Jihomoravský kraj		2,5
OSOBNÍ ASISTENCE						
ABAPO s.r.o..	02672910	Osobní asistence	4200668	Otrokovice, Vizovice, Zlín		9,00
Handicap Zlín, z.s.	46277633	Osobní asistence	6283429	Otrokovice, Zlín		7,78
Oblastní Charita Kroměříž	18189750	Osobní asistence	1491324	Holešov, Kroměříž, Otrokovice		7,21
PODPORA SAMOSTATNÉHO BYDLENÍ						
NADĚJE, pobočka Otrokovice	00570931	Dům Naděje Otrokovice	3910311	Otrokovice		1,50
SOCIÁLNĚ AKTIVIZAČNÍ SLUŽBY PRO SENIORY A OSOBY SE ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM - AMBULANTNÍ						
Sjednocená organizace nevidomých a slabozrakých České republiky, zapsaný spolek	65399447	Pracoviště SONS ČR - Kroměříž; Pracoviště SONS ČR - Vsetín; Pracoviště SONS ČR - Zlín	2026800	Bystřice pod Hostýnem, Holešov, Kroměříž, Luhačovice, Otrokovice, Rožnov pod Radhoštěm, Valašské Klobouky, Valašské Meziříčí, Vizovice		2,68

				, Vsetín, Zlín		
SOCIÁLNĚ TERAPEUTICKÉ DÍLNY						
NADĚJE, pobočka Otrokovice	00570931	Dům Naděje Otrokovice	8065540	Otrokovice, Uherské Hradiště		10,00
SOCIÁLNÍ REHABILITACE - AMBULANTNÍ						
Centrum služeb a podpory Zlín, o.p.s.	25300083	Horizont Zlín	1965829	Otrokovice, Vizovice, Zlín		8,7
SOCIÁLNÍ REHABILITACE - POBYTOVÁ						
Centrum služeb a podpory Zlín, o.p.s.	25300083	*Vznik nové sociální služby*	*xxx*	Otrokovice, Vizovice, Zlín	7	
SOCIÁLNÍ REHABILITACE - TERÉNNÍ						
Tyfloservis, o.p.s.	26200481	Tyfloservis, o.p.s. - Krajské ambulantní středisko Zlín	7545861	Zlínský kraj		1,50
NADĚJE, pobočka Otrokovice	00570931	Dům Naděje Otrokovice, sociální rehabilitace (převažující forma služby terénní)	1159484	Otrokovice, Kroměříž		2,00
Centrum služeb a podpory Zlín, o.p.s.	25300083	Horizont Zlín	1965829	Otrokovice, Vizovice, Zlín		
TLUMOČNICKÉ SLUŽBY - TERÉNNÍ						
Centrum pro zdravotně postižené Zlínského kraje, o.p.s.	26593823	Tlumočnické služby - Centrum pro zdravotně postižené Zlínského kraje, o.p.s.	8437310	Zlínský kraj		2,00
SOCIÁLNÍ SLUŽBY PRO RODINY S DĚTMI						

AZYLOVÉ DOMY - PRO RODINY S DĚTMI						
Charita Otrokovice	46276262	Nový domov Otrokovice	3747876	Otrokovice	20	
INTERVENČNÍ CENTRA - AMBULANTNÍ						
Centrum poradenství pro rodinné a partnerské vztahy, příspěvková organizace	70850992	Centrum poradenství pro rodinné a partnerské vztahy, příspěvková organizace	1831726	Zlínský kraj		5,00
KRIZOVÁ POMOC						
Dětské centrum Zlín, p.o.	00839281	Krizová pomoc dětského centra Zlín, p.o.	9160187	Zlínský kraj		4,5
NÍZKOPRAHOVÁ ZAŘÍZENÍ PRO DĚTI A MLÁDEŽ - AMBULANTNÍ						
Unie Kompas	67028144	ŠLIKR - nízkoprahový klub pro mládež	3333640	Otrokovice		2,90
ODBORNÉ SOCIÁLNÍ PORADENSTVÍ - AMBULANTNÍ						
Centrum poradenství pro rodinné a partnerské vztahy, příspěvková organizace	70850992	Centrum poradenství pro rodinné a partnerské vztahy, příspěvková organizace	5261987	Zlínský kraj		10,68
RANÁ PÉČE - TERÉNNÍ						
Centrum pro dětský sluch Tamtam, o.p.s.	00499811	Raná péče pro Moravu a Slezsko	7118025	Zlínský kraj		0,50
Středisko rané péče EDUCO Zlín z.s.	26986728	Středisko rané péče EDUCO Zlín z.s.	5397990	Zlínský kraj		7,00

Středisko rané péče SPRP Olomouc	75095009	Centrum pro podporu a provázení rodin dětí se zrakovým postižením - pracoviště Zlín	4755953	Bystřice pod Hostýnem, Holešov, Kroměříž, Otrokovice, Rožnov pod Radhoštěm, Valašské Klobouky, Valašské Meziříčí, Vsetín, Zlín		1,20
SOCIÁLNĚ AKTIVIZAČNÍ SLUŽBY PRO RODINY S DĚTMI - AMBULANTNÍ						
Za sklem o.s.	22901531	Vzdělávací a aktivizační centrum pro rodiny s dětmi s PAS	7560110	Zlínský kraj		3,00
SOCIÁLNĚ AKTIVIZAČNÍ SLUŽBY PRO RODINY S DĚTMI - TERÉNNÍ						
Charita Otrokovice	46276262	Terénní služba rodinám s dětmi	9696552	Otrokovice		4,00
Dětské centrum Zlín, p.o.	00839281	Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi	2919461	Holešov, Kroměříž, Luhačovice, Otrokovice, Zlín, Vizovice		4,00
SOCIÁLNÍ SLUŽBY PRO OSOBY OHROŽENÉ SOCIÁLNÍM VYLOUČENÍM						
AZYLOVÉ DOMY - PRO MUŽE A ŽENY BEZ PŘÍSTŘEŠÍ						
Charita Otrokovice	46276262	Samaritán - služby pro	3938476	Otrokovice	37	

		lidi bez domova				
NOCLEHÁRNY						
Charita Otrokovice	46276262	Samaritán - služby pro lidi bez domova	2240677	Otrokovice	4	
ODBORNÉ SOCIÁLNÍ PORADENSTVÍ - AMBULANTNÍ						
Charita Otrokovice	46276262	Dluhové poradenství Samaritán	3228586	Otrokovice, Zlín		2,00
TELEFONICKÁ KRIZOVÁ POMOC - TERÉNNÍ						
Linka SOS Zlín, příspěvková organizace	71294449	Linka SOS Zlín, příspěvková organizace ***	8007757	Zlínský kraj		3,90
TERÉNNÍ PROGRAMY - PRO OSOBY OHROŽENÉ SOCIÁLNÍM VYLOUČENÍM						
ARGO, Společnost dobré vůle Zlín, z.s.	00568813	ARGO, Společnost dobré vůle Zlín, z.s.	6583408	Zlínský kraj		7,12
Charita Otrokovice	46276262	Samaritán - služby pro lidi bez domova	1553860	Otrokovice, Zlín		2,00
TERÉNNÍ PROGRAMY - PRO OSOBY ZÁVISLÉ NA NÁVYKOVÝCH LÁTKÁCH						
Společnost podané ruce o.p.s.	27018075	Streetwork Zlín	4841562	Otrokovice, Vizovice, Zlín		2,50

Zdroj Zlínský kraj.

3.2 Přehled půjčoven kompenzačních pomůcek

Půjčovna kompenzačních a zdravotních pomůcek
Adresa: Na Uličce 1617, 765 02 Otrokovice
Kontaktní osoba: Mgr. Radana Rochovanská
Mobil: 731 608 441
E-mail: fundraiser@otrokovice.charita.cz
Web: www.otrokovice.caritas.cz

Svaz tělesně postižených v České republice, o. s. – okresní organizace Zlín
Adresa: Podlesí IV 5348/B, 760 05 Zlín – Jižní Svahy
Kontaktní osoba: Alena Merhautová
Mobil: 728 869 609
E-mail: alena.merhautova@centrum.cz
Web: www.stp-zlin.cz

„HANDICAP(?)“ ZLÍN
Adresa: Padělky 1367, 760 01 Zlín
Vedoucí: Mgr. Aleš Chudárek
Kontaktní osoba: Alena Pálková
Telefon: 577 211 475, mobil: 603 385 392
E-mail: handicap@handicap.cz
Web: www.handicap.cz

Půjčovna kompenzačních pomůcek SONS Zlín, SONS ČR Zlín
Adresa: Podlesí IV 5302, 760 01 Zlín
Telefon: 577 210 689, mobil: 776 297 677
E-mail: zlin-odbocka@sons.cz
Web: www.sons-zlin.cz

Charita Zlín, Charitní ošetřovatelská služba ZLÍN
Adresa: Zálešná I/4057, 760 01 Zlín
Telefon: 577 211 678
E-mail: info@zlin.charita.cz, chos@zlin.charita.cz
Web: www.zlin.charita.cz

Svaz neslyšících a nedoslýchavých v ČR – Poradenské centrum pro neslyšící a nedoslýchavé v Kroměříži
Adresa: Velehradská 625, 767 01 Kroměříž
Telefon: 573 331 729, mobil: 777 957 085 (jen sms)
E-mail: draha.kuncarova@volny.cz
Web: www.snncr.cz

Svaz neslyšících a nedoslýchavých v ČR – Poradenské centrum pro sluchově postižené
Adresa: Tečovice 105, 763 02
Telefon: 739 636 574
E-mail: vavrusova.v@volny.cz
Web: www.snncr.cz

3.3 Financování sociálních služeb na Otrokovicku

Z hlediska fungování sítě sociálních služeb je jedním z nejdůležitějších aspektů způsob a rozsah finanční podpory ze strany měst a obcí. Ten je z velké části závislý na politickém rozhodování. Proto je zapojení politických představitelů obcí do procesu komunitního plánování sociálních služeb nezbytné. Politici jsou součástí dohody o tom, jak má vypadat a fungovat síť sociálních služeb i o tom, jak by se měla v budoucnu rozvíjet.

Sociální služby, které působí na území ORP Otrokovice, mají v roce 2018 rozpočet cca 223 mil. Kč. Města a obce na Otrokovicku poskytují v roce 2018 dotace ve výši cca 15,5 mil. Kč, tedy přibližně 7%. Dalších cca 5 mil. Kč žádají uvedení poskytovatelé od Statutárního města Zlína a dalších obcí v okolních regionech, ze kterých mají klienty služeb. Celková výše dotací z obecních rozpočtů se tak v našem regionu v průměru pohybuje okolo 10% z celkových rozpočtů sociálních služeb. Je tak přibližně na úrovni, kterou Zlínský kraj považuje za cílovou pro síť služeb v celém kraji, zároveň je však oproti jiným regionům výjimečná. Ve Zlínském kraji je celá řada obcí, které se na financování služeb pro své občany nijak nepodílí nebo se podílí v nedostatečné výši, respektive výši, která neodpovídá doporučené výši podílu územně samosprávných celků, jak ji definoval pro jednotlivé služby Zlínský kraj v rámci systému vyrovnávací platby. Z hlediska budování sítě sociálních služeb ve Zlínském kraji je třeba na tuto skutečnost poukazovat. Faktem je, že prostředky, které jsou poskytovány organizacím za služby pro občany měst a obcí na Otrokovicku z obecních rozpočtů, směřují do lokálních služeb, které si tak mohou dovolit lepší vybavení, lepší vzdělávání a mohou udržet kvalitnější zaměstnance než sociální služby v regionech, ve kterých je podpora z obecních rozpočtů nízká.
Lepšímu fungování systému financování sociálních služeb ze strany územně samosprávných celků (ÚSC – obce a kraj) by výrazně prospělo zpřehlednění a zjednodušení rozdělování financí z rozpočtu Zlínského kraje a to tak, aby byl jeho podíl na financování všech služeb jednoznačně definován. Ve střednědobém plánu rozvoje sociálních služeb Zlínského kraje je uvedeno, že ZK chce financovat 1/3 definovaného podílu ÚSC. Dosažení takového podílu je sice reálné, ale nebude mít dopad na zvýšení podílu financování sociálních služeb z obecních rozpočtů (uvažované 2/3 podílu ÚSC), pokud způsob rozdělování nebude transparentní (tedy např. jednoduchý, nepodmiňovaný), spravedlivý a dobře prezentovaný.

3.4 Participace obcí na Otrokovicku na financování sociálních služeb aktualizovaná pro rok 2016 a roky následující

V souladu s dohodou mezi obcemi na Otrokovicku, která byla uzavřena v rámci procesu Komunitního plánování sociálních služeb na Otrokovicku v roce 2012, a která nastavila pravidla ve financování sociálních služeb, je Řídící skupinou KPSS na Otrokovicku schválen níže uvedený aktualizovaný text.

Principy participace:

- Předpokladem fungování systému participace je vzájemná důvěra a vstřícnost mezi poskytovateli sociálních služeb a obcemi, která umožňuje řešit nestandardní situace s ohledem na minimalizaci dopadu na uživatele sociálních služeb.
- Obce deklarují zájem na zachování stávajících sociálních služeb v ORP Otrokovice.
- Obce vyčlení ve svých rozpočtech finance na sociální služby na Otrokovicku.
- Obce budou dotovat pouze služby zhodnocené podle krajských parametrů jako kvalitní, a tím pádem zařazené do krajské sítě sociálních služeb.
- Za občana obce se považuje uživatel s trvalým bydlištěm v dané obci k datu podání žádosti o dotaci/dar. V odůvodněných případech je rozhodující místo pobytu občana, nikoli adresa jeho trvalého bydliště.
- Každá obec se podílí na nákladech sociálních služeb poskytovaných jejím občanům nebo poskytovaných na jejím území.
- Poskytovatelé sociálních služeb poskytují obcím dostatek informací, ze kterých je možno odvodit objem práce vykonané, pro občany obce nebo na území obce.
- Výše participace na financování poskytovaných sociálních služeb navazuje na systém vyrovnávací platby garantovaný Zlínským krajem.
- Dotace poskytnutá na tyto služby bude součástí vyrovnávací platby ve smyslu krajského „Pověření“.
- Celkový objem financí z obecních rozpočtů představuje maximálně 10% celkového rozpočtu sociálních služeb poskytovaných občanům obcí na Otrokovicku nebo na území obcí na Otrokovicku.
- O výši konkrétní finanční podpory pro jednotlivé sociální služby rozhodují příslušné orgány obcí na základě žádostí poskytovatelů sociálních služeb.

Pravidla a postupy participace:

1. **Vyčlenění financí v rozpočtu**

   Aby bylo možno zajistit spolufinancování sociálních služeb z obecních rozpočtů, je nezbytné vyčlenit dostatečný objem peněz v návrhu rozpočtu každé obce na následující rok.

   Sociální odbor Otrokovice zjistí do 15.9. příslušného roku předpokládanou výši žádostí o finanční prostředky na zajištění spolufinancování sociálních služeb na následující rok od jednotlivých poskytovatelů členěnou dle jednotlivých obcí formou přehledné tabulky, kterou rozešle všem obcím. Tento dokument je pouze orientační a výše konkrétních požadavků v žádostech jednotlivých poskytovatelů může být odlišná. Je třeba počítat s tím, že systém nezahrnuje služby poskytovatelů, kteří působí v jiných regionech či krajích.

   O celkové výši financí vyčleněných v rozpočtu na sociální služby rozhodují orgány obce.

2. Podání žádostí

Žádost o příspěvek z rozpočtu obce (ve formě dotace nebo daru) je podávána na jednotném formuláři, který je připraven sociálním odborem Otrokovice a schválen Řídící skupinou KPSS na Otrokovicku pro příslušný rok.

Formální náležitosti žádosti odpovídají textu zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů a navazují na systém vyrovnávací platby Zlínského kraje. Ze žádosti musí být patrné, jaký je rozpočet služeb poskytovaných občanům obce nebo na území obce, jaký je skutečný nebo předpokládaný počet jednotek poskytovaný občanům obce nebo na území obce, jaká je cena za jednotku služby, jaký je podíl obce na ceně jednotky služby a jaká je celková výše požadovaných finančních prostředků.

Termín podávání žádostí vyhlašuje každá obec samostatně[1]. Orgány obce na základě žádosti žadatele rozhodují o přidělení finančních prostředků formou daru či dotace. Výši dotace/daru pro poskytovatele sociálních služeb schvalují orgány obce.

3. Platby

Obec s poskytovatelem sociálních služeb uzavírá smlouvu, která má náležitosti dle zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů. Obec může rozhodnout o tom, že finance pro sociální služby poskytne v jedné nebo ve více splátkách. V případě zálohových plateb je první část dotace ve výši 50% schválené částky poskytována zpravidla do konce měsíce dubna příslušného roku.

4. Změny v rozpočtu sociální služby

V případě, že vzhledem k dotacím z obecních rozpočtů nastanou v průběhu čerpání podstatné změny, nejčastěji nárůst nebo úbytek klientů, je doporučeno, aby poskytovatel sociálních služeb vstoupil s jednotlivými obcemi v jednání, které případně vyústí v dohodu o dofinancování sociální služby nebo ve vrácení nevyčerpaných financí do obecního rozpočtu.

5. Vyúčtování dotace a informace o využití dotace

Každá obec si může nastavit pravidla pro vyúčtování dotace samostatně. Součástí vyúčtování je také přehled poskytnutých jednotek služby v uplynulém roce a informace o propagaci donora (obce) poskytovatelem sociální služby.

[1] Např. Město Otrokovice může vyhlásit výzvu na podávání žádostí až po schválení rozpočtu, který určuje celkovou částku určenou na podporu sociálních služeb z rozpočtu města Otrokovice. Tato skutečnost vychází z textu novely zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů, §10c odst. 2c.

4 SWOT ANALÝZA CÍLOVÝCH SKUPIN KPSS

4.1 Senioři

SWOT analýza zpracovaná členy pracovní skupiny Senioři

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
- Kvalitní služby všech sociálních služeb - Kvalitní spolupráce mezi poskytovateli vzájemně, ale i s městem - Vzájemná informovanost - Aktivity pro seniory - Bezplatné semináře - Všechny kluby fungují, a to mnoho let - Venkovní posilovna u senioru A - KPSS - Politická podpora měst a obcí - Podpora zřizovatele - Dobré jméno sociálních služeb (pověst, věhlas) - Dostatečně finančně zabezpečená služba - Bezbariérovost prostředí (zajištění MHD) - Dovoz obědů - Dostupnost domácí ošetřovatelské péče - Dostupnost informací - Vstřícnost a dostupnost lékařů - Dostupná terénní hospicová péče - Různorodost služeb - Územní celistvost (malý kompaktní region) - Přátelská atmosféra	- Málo pružná kapacita krajské sítě – nelze reagovat na potřeby všech - Omezené možnosti získávání personálu - Nedostatek kvalitních a kvalifikovaných uchazečů v sociálních službách - Malá informovanost veřejnosti o možnostech sociálních služeb - Nedostatek lékařů - Nedostatečná informovanost lékařů a zdravotnických služeb o tom, co služby mohou a nemohou poskytnout - Množství peněz - Malá kapacita odlehčovacích služeb a pobytových služeb - Chybí přepravní služba, která by fungovala jako taxi - Chybí služba zabezpečování úklidu - Filantropicky nerozvinuté prostředí - Nedostatek parkovacích míst u polikliniky - Chybí krizová lůžka pro okamžitou pomoc v případech, kdy dojde k náhlému zhoršení zdravotního stavu u seniora a ten nemůže zůstat v domácí péči.
PŘÍLEŽITOSTI	**OHROŽENÍ**
- Možnost čerpání dotací z EU na Zkvalitnění služeb, vzdělávání vedoucích manažerů, vybavenost služeb, mzdy, provoz rozvoj, infrastruktura	- Příchod velkého soukromého poskytovatele pobytových služeb pro seniory, který „přetáhne“ personál

- Pružné navyšování kapacity sociálních služeb dle potřeb včetně financování - Stárnutí populace = navyšování kapacit služeb = vyšší priorita pro politiky - Změna legislativy - Mezioborové spolupráce - Vznik komunitního centra - Vznik dostupné služby zdravotní rehabilitace - Rozvoj dobrovolnických aktivit - Hřiště pro seniory do každé čtvrti a obce	stávajících poskytovatelů.- Ještě větší nedostatek personálu - Zhoršení dostupnosti lékařské péče – praktiků i odborných - Nedostatek financí pro zajištění provozu sociálních služeb - Nepodpora služeb ze strany politických představitelů - Nenavýšení kapacit sociálních služeb - Změna legislativy - Nárůst byrokracie - Nárůst lidí se specifickými potřebami – obtížně zařaditelní (např. po mrtvici v 55 letech)

4.2 Osoby se zdravotním postižením

SWOT analýza zpracovaná členy Pracovní skupiny Osoby se zdravotním postižením.

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
- **Neustále rozvíjení sítě návazných a prostupných sociálních služeb a vytváření chráněných pracovních míst** - **Zájem města řešit obtížné situace občanů** - **Dostatečný rozpočet – podpora z obecních rozpočtů** - **Zasíťovaní sociálních služeb – všichni se navzájem znají a umí spolupracovat a doplňovat se** - **Potenciál lidí (kvalitní lidé ve službách), vzdělaní a hodní** - Současné služby - KPSS - Zastoupení cílové skupiny v procesu KPSS - Dobrá kvalita silnic, bezbariérovost chodníků a zastávek MHD, údržba komunikací (od sněhu například) - Solidní management KPSS - Dobré jméno/image sociálních služeb v okolí - Spolupráce poskytovatelů sociálních služeb	- **Opakované výkyvy v kapacitě pečovatelské služby i ošetřovatelské služby, složitá předvídatelnost potřebných kapacit pečovatelských služeb** - **Malé kapacity pobytových služeb** - **Nedostatek kvalitních a kvalifikovaných uchazečů o práci v sociálních službách** - **Nejistota financování služeb, pozdní termín přidělení financí** - **Nedostatek dobrovolníků** - **Malá dostupnost bydlení pro osoby z CS (neprostupnost služeb)** - Málo možností zaměstnávat OZP - Ne všichni lékaři umí předat relevantní informace o sociálních službách - Resortismus soc. x zdravotnictví - Malá informovanost na obcích - Nedostatek parkovacích míst u polikliniky a u úřadu

- Nízký počet obcí v ORP (lepší domluva) - Prezentace služeb pro veřejnost - Dobrá informovanost občanů o službách - Městské webové stránky - Vstřícná atmosféra k lidem od sociálních služeb - Inovativní projekty sociálního odboru - Politická podpora sociálních aktivit (nechávají nás, ať si to tu děláme) - Partnerský přístup zřizovatele (ne z pohledu nadřízeného) - Návaznost na zaměstnání OZP - Minimalizace byrokracie při žádání o finance - Bezbariérovost MHD	- Šetrnost způsobuje neochotu platit za sociální služby, které by jim objektivně pomohly - Malá kapacita Denního stacionáře Naděje – malé prostory - Na obcích nejsou bezbariérové zastávky autobusů - Nedostatečná informovanost nevidomých v uzavírkách, opravách a jiných omezeních - Nerozvinuté filantropické prostředí - Vysoký počet psychicky nemocných klientů ve službách pro osoby s mentálním postižením (tlak PNKM umisťovat klienty ve službách) - Nedostatek psychologů, psychiatrů a spec. pedagogů
PŘÍLEŽITOSTI	**OHROŽENÍ**
- **Zjednodušení systému řízení a rozvoje sítě služeb (větší pružnost, menší byrokracie)** - **Lepší mezirezortní spolupráce** - **Plánovaná reforma psychiatrie** - **Vzdělávání a stáže sociálních služeb, sdílení dobré praxe i pro úředníky ZK** - **Lepší osvěta a informovanost veřejnosti, větší zapojení firem do podpory sociálních služeb** - Čerpání finančních zdrojů z EU - Zvýšení prestiže sociální práce - Stárnutí populace = příležitost pro rozvoj - Zlepšení ohodnocení pracovníků sociálních služeb - Lepší společenský status práce v sociálních službách - Průmysl 4.0 = více lidí do služeb - Dostupnost lékařské péče praktiků i odborníků - Stabilní politický systém - Úřady by měly jít příkladem a zaměstnávat více osob se zdravotním postižením	- **Snížení finanční podpory pro sociální služby** - **Ještě méně zájemců o práci v sociálních službách, zhoršení pracovních podmínek pro stávající pracovníky v přímé péči – zvýšení zátěže – při nedostatku lidí** - **Prohloubení nepružnosti krajského systému financování a rozvoje sociálních služeb, narůstající byrokracie** - **Nestabilita politické podpory pro poskytování sociálních služeb a pro neziskový sektor** - Nepovedená novela zákona o sociálních službách - Zvýšení fluktuace personálu poskytovatelů sociálních služeb - Přehřátí pracovního trhu - Přeceňování teorie nad praxí v posuzování sociálních služeb - Zhoršování možností financování pro NNO – mimo registrované

- Členství v profesních sdruženích a asociacích	

4.3 Rodiny s dětmi

SWOT analýza zpracovaná členy pracovní skupiny Rodiny s dětmi.

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
- **Víme o sobě, dokážeme spolupracovat a umíme plánovat, je vytvořeno prostředí, ve kterém se nebojíme diskutovat** - **Pomoc je na několika frontách (pestré služby, komplexní pomoc CS)** - **Město Otrokovice je nakloněno sociálním službám, financuje sociální služby** - **Realizujeme projekt Pilotní ověření sociálního bydlení** - **Výhoda, že region je menší (**malé ORP 10 obcí + Nová Dědina)**, tudíž je možný lepší vzájemný osobní kontakt, nejsou tu silně vyloučené lokality** - **Politická podpora KPSS** - **Certifikované preventivní programy** - Sociální služby zaměřené na rodiny Společná setkání - Máme volnočasové aktivity - Využívají se projekty na podporu sociálních služeb - Snažíme se řešit aktuální věci - Je tu propagace organizací sociálních služeb (letáčky na ulici například) - Aktivita/zájem lidí pomoct - Poměrně rychlá reakce řešení problémů - Týmová práce organizace - Umíme nazvat problém - Potkáváme se s lidmi, kteří potřebují pomoct	- **Bytová situace, chybí městské byty pro vícečetné rodiny** - **Nedostatek dětských psychiatrů a dětských psychologů** - **Zadluženost rodin** - **Finanční nejistota, město nás nemůže podporovat vždycky tak, jak bychom si představovali** - **Chybí chráněné bydlení pro rodiny** - **Chybí komunitní centrum** - **Chybí skatepark a další vyžití pro mládež** - **Chybí koncepční financování všeobecné primární prevence na školách** - **Děti experimentují s alkoholem a drogami** - Alkoholismus - Málo pracovních nabídek pro matky samoživitelky - Krátká otevírací doba ve školkách a družinách - Nízké platy - Nejsou dětské skupiny - Málo personálu ve školských zařízeních a školách - Málo peněz - Moc úředníků - Nedostatek kvalifikovaných uchazečů o zaměstnání - Dobrovolnost sociálních služeb komplikuje pomoc rodině, která

- Ochota pracovat nad rámec pracovních povinností (zapojení do Potravinové sbírky atd..)Zapojení dobrovolníků organizovaných dobrovolnickými organizacemi: Adra, Maltézská pomoc (doučování; potravinová sbírka, dětský den atd)Propojenost školství a sociálního sektoru na lokální úrovni - „DDM“ – Jezdecký kroužek pro rodiny a děti se zdravotním znevýhodněním - Ochota a zájem zvyšovat kvalitu a nabídku sociální práce -	nedokáže reálně posoudit svou situaci Mlčenlivost = bariéra při sdílení informací, nemožnost opřít se v tomto o zákonnou úpravu či metodiku - Nejsou tu skupiny pro nezletilé závislé - Chybí kapacity služeb pracujících s OZP po ukončení školní docházky - Upevňování dovedností po ukončení školní docházky - Dlouhá časová a administrativní náročnost k transformování, nebo rozšíření nabídky sociálních služeb, důsledkem je, že systém nereaguje na aktuální potřeby z terénu Chybí odlehčovací pobyty pro rodiny - Malé prostory, nedostatek prostor - Rodiče jsou vytíženi a pak nemají kontrolu nad dětmi - Chybí lékaři (nejvíce zubní), problém převážně u rodin, které se přistěhovaly a hledají lékařskou péči - Chybí povinná zubní prevence u dětí, hrozí zdravotní rizika -
PŘÍLEŽITOSTI	**OHROŽENÍ**
- **Úspěšná reforma psychiatrické péče** - **Schválení dobře nastaveného zákona o sociálním bydlení** - **Rozvoj prevence** - Zadluženost klientů = dostatek klientů ve službách - Víc zájemců o náhradní rodinnou péči - Lepší podmínky pro vstup na trh práce pro matky samoživitelky - Prodloužit otevírací dobu mateřské školy či družiny - Rozvoj služeb pracujících s dětmi, které užívají pravidelně drogy, alkohol a sex - Trestní odpovědnost požívání alkoholu ve věku 15-17 let - Novela zákona o sociálních službách, která předpokládá víceleté financování sociálních služeb aj.	- **Nedostatek financí na služby, uzavření služby** - **Úbytek psychologů a psychiatrů** - **Díky vysokým pronájmům častější ztráta bydlení rodin + nedostatek kapacity soc. bydlení** - **Prohlubující se zadluženost rodin** - **Reklama je hrozba pro rodiny (všude v televizi jsou vidět alkohol, cigarety, půjčky a spotřební způsob života), = snižující se věk závislých, snižující se věk zahájení sexuálního života** - Neregulace trhu s půjčkami - Zvyšující se cena lékařské péče a farmaceutických výrobků vč. antikoncepce - Pokračování inkluze v ZŠ

4.4 Osoby ohrožené sociálně patologickými jevy

SWOT analýza zpracovaná členy pracovní skupiny Osoby ohrožené sociálně patologickými jevy

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
- **KPSS** - **Kvalitní sociální služby** - **Veřejná sprcha a Seďárna** - **Financování sociálních služeb** - - Vícestupňový systém pomoci pro lidi bez domova – Terénní program, Veřejná sprcha, Seďárna, Noclehárna, Azylový dům, byty města Otrokovice, dopomoc Sociálního odboru města Otrokovice = jsme schopni přizpůsobit pomoc potřebám cílové skupiny. - Podpora služeb z obcí a měst - Přátelské vztahy – rádi se setkáváme - Fungující spolupráce, návaznost služeb - Široká nabídka služeb - Dostupnost služeb včetně Zlína - Malý region = 10 obcí + Nová Dědina - Dobrá informovanost – síťování služeb a institucí, sdílená komunikace zainteresovaných stran - Aktivně hledáme řešení – řešíme společně - Město Otrokovice se stará o sociální služby a chod sítě - Nemáme dlouhodobou koncentraci klientů na jednom místě (není tu vyloženě vyloučená lokalita) - Dobrá dopravní dostupnost - Máme různé projekty zaměřené na cílové skupiny - Systém sociálního bydlení - Tvořiví lidé ve službách - Je tu ve službách dostatek stabilních pracovníků	- **Není tu pobytové zařízení pro lidi se závislostmi, se sníženou soběstačností a bez příjmů** - **Chybí spolupráce s městskou policií** - Barum (lidé berou drogy, aby měli lepší výkon v továrně) - Soudružnost lidí, provázanost (př: děti vědí, kde co sehnat za drogu) - Hodně ubytoven horší kvality - Chybí klinický psycholog pro děti
PŘÍLEŽITOSTI	**OHROŽENÍ**

- **Služby pro cílovou skupinu budou mít politickou podporu** - **Najde se budova a organizace pro „chudobinec“** - **Nové inovativní projekty (sociální služby a sociální bydlení)** - **Zapojení osob z cílové skupiny do projektu na podporu zaměstnanosti „ a návratu do společnosti“** - **Zvýšení povědomí veřejnosti o tom, v čem spočívá kvalita sociálních služeb pro OOSPJ a jejich prospěšnost** - Zvýšení povědomí veřejnosti o veřejné službě - Rozšiřování kapacity sociálních služeb - Dobré nastavení pravidel Seďárny - Projekt Housing First Otrokovice	- **Negativní nastavení politických stran k sociálním problémům a k CS** - **Nezvýšení finanční podpory** - **Vysokoprahové zařazování rozvojových záměrů do krajské sítě sociálních služeb** - **Zrušení nebo nesprávné nastavení pravidel Seďárny** - Terén bez auta (Dacia zrezla)

5 ANALÝZA POTŘEB CÍLOVÝCH SKUPIN

Cílem této analýzy bylo zjistit potřeby, problémy a případně i preferovaná řešení vybraných skupin obyvatel v Otrokovicích. A to nejen ve vztahu k sociálním službám, ale celkově k jejich životu v Otrokovicích. Cílem bylo získat konkrétní podněty využitelné přímo pro komunitní plánování ale i pro práci městského úřadu v Otrokovicích.

Analýza se zaměřovala na tři okruhy problémů:

- Chybějící sociální služby a problémy v poskytování těch existujících.
- Problémy cílových skupin, které vychází z jejich specifické situace (např. bariéry u osob se zdravotním postižením).
- Obecné problémy života v Otrokovicích (např. bezpečnost).

Výzkumné metody a techniky

Po dohodě se zadavatelem byl pro analýzu zvolen kvalitativní přístup za použití techniky ohniskových skupin. Ohniskové skupiny probíhají formou diskuze mezi výzkumníkem a menší skupinou osob (běžně 6 – 12) nad zkoumanou tématikou. Diskuze je řízená, takže probíhá částečně na základě připraveného schématu a otázek. Nejedná se ale o pevně daný postup. To umožňuje pružně reagovat na vývoj diskuze podle okamžité situace a důležitosti objevujících se témat. Rovněž je relativně snadné podchytit i témata, která diskuze přinesla a se kterými nebylo při její přípravě vůbec počítáno.

Pro tuto analýzu bylo určeno pět ohniskových skupin, které vychází ze zaměření komunitního plánování sociálních služeb v Otrokovicích. Jedná se o:

- Senioři
- Osoby se zdravotním postižením
- Rodiny
- Osoby bez domova
- Osoby ohrožené drogovou závislostí

Realizace ohniskových skupin

Účastníky do jednotlivých ohniskových skupin vybíral Městský úřad v Otrokovicích s pomocí poskytovatelů sociálních služeb, kteří v Otrokovicích pracují s danými cílovými skupinami. V případě osob ohrožených drogovou závislostí se ale nepodařilo zorganizovat ohniskovou skupinu. Důvodem byla menší dostupnost a ochota osob z této skupiny se takovéto akce zúčastnit. Místo toho byl nakonec realizován alespoň rozhovor s jednou drogově závislou osobou.

Jako alternativa k ohniskové skupině s dospělými drogově závislými, byla domluvena i ohnisková skupina s mládeží z nízkoprahového centra. Část z nich měla mít experimentální zkušenosti s užíváním lehčích drog. Ukázalo se ale, že vést smysluplnou debatu s větší skupinou rozjívené pubertální mládeže, je v daných podmínkách téměř nerealizovatelné. Ohnisková skupina byla tedy předčasně ukončena. Když se mládež rozešla, tak jsme si krátce neformálně popovídali s několika klidnějšími dětmi. Bavili jsme se s nimi obecně, o tom jak se jim žije v Otrokovicích. Z této debaty není žádný záznam a nijak nefiguruje v této analýze. Ale posloužila nám jako podklad pro ohniskovou skupinu, kterou jsme později prováděli s matkami.

Z jednotlivých ohniskových skupin byl pořizován audio záznam. Ten slouží čistě pro potřeby následné analýzy a vypracování této zprávy. Není její součástí, nebyl předán jako součást výstupů z analýzy a zůstává v držení Sdružení Edukol, z.s., který ho dále nijak nevyužívá a po ukončení zakázky kompletně smaže.

Analýza je rozdělena do pěti kapitol, kdy se každá kapitola věnuje jedné cílové skupině a prezentuje výsledky jedné ze čtyř ohniskových skupin nebo rozhovoru v případě osob ohrožených drogovou závislostí.

Součástí tohoto textu jsou i doslovné citace názorů, které zazněly v diskuzi a které mají dokreslit a oživit informace shrnuté v samotné analýze. Jedná se o přepisy ze záznamu pořízeného během ohniskových skupin. V textu jsou psané kurzivou.

Při čtení výsledků je nutné mít na paměti, že **analýza vychází čistě z vyjádření účastníků diskuzí**, kteří patří mezi uživatele sociálních služeb nebo běžnou veřejnost. Jejich **názory nebyly nijak přezkoumávány nebo konfrontovány s pohledem odborníků**. **Jedná se o subjektivní hodnocení** a osobní zkušenosti konkrétních lidí.

Tato analýza je velmi široce pojatá, kdy mapuje názory několika různorodých skupin na široké spektrum problémů. Zaměřovala se na identifikaci hlavních problémů a popis jejich základních rysů. Přináší tak podněty pro komunitní plánování a práci úřadu. Řada ze zde uvedených problémů jsou komplexní záležitosti, které by si vyžádaly samostatné analýzy, pokud by měly být prozkoumány hlouběji.

5.1 Senioři

Tato ohnisková skupina se konala v domově seniorů v budově C. Účastnilo se jí přes deset seniorů. Většina z nich byla starší (nad 75 let), mladší senioři se ve skupině vyskytovali jen minimálně. Řada účastníků měla také omezenou pohyblivost, kdy dorazili s chodítkem nebo na vozíku. Většina účastníků žila v jednom z domů pro seniory, případně v domově tzv. áčku.

Vzhled města

Celkově senioři hodnotili Otrokovice jako pěkné město, kde se jim žije dobře. A co je také důležité, tak senioři uváděli, že vzhled města se zlepšuje. A že v porovnání s minulostí vypadá lépe.

- *Naši by to nepoznali.*
- *Mě teď mrzí, já jsem Otrokovičák starý, že teď nebývám v Otrokovicích. Protože tam je to opravdu i to náměstí čím dál pěknější.*
- *Musí se také pochválit, že ty technické služby tady dělají takových pěkných výzdob. Upravují to, je to tak něco pěkného.*

Ne všechny změny, které město prodělalo, ale hodnotili senioři kladně. Zazněly stížnosti v souvislosti s místy, která v minulosti fungovala dobře, ale v současnosti upadají. Na prvním místě byla zmíněna sokolovna, která podle seniorů v minulosti zažívala mnohem lepší časy a dnes jen chátrá.

- *Impuls, opravajů se všechny hřiště, vráží se do toho peníze. Já su bývalá sokolka, mě je úplně líto, jak ta sokolovna, jestli to nepatří do sportovců, že se to neopravuje. Všimněte si, to padá, za chvilku to asi spadne.*
- *Nejhezčí budova v Otrokovicích, kde se pořádaly plesy, kino tam bylo, divadla, koncerty, všechno. A dneska tam to chátrá. A z bunkru je postavený kulturní dům.*

Obdobně byla zmíněna i škola Komenského, která zase neplní svůj původní účel.

- *Komenského škola, z ní je hospoda a herna, to by se Komenský divil.*
- *To už má, řekla bych, historickou hodnotu ta škola.*

Bezpečnost

U mladších seniorů jsme se setkali s jistou obavou pohybovat se venku večer po městě. Ne, že by byli napadáni či nějak přímo ohrožováni, ale necítí se bezpečně v pozdních hodinách venku. A podle nich to tak v minulosti nebylo.

- *Pokud je to přes den, tak se to dá, ale jak se blíží večer, tak dřív prostě i my staří jsme se nebáli chodit v jedenáct a tak dále. Dneska si pomalu nikdo netroufne. A když tak jdete po prostředku ulice a hledíte z které strany. My jsme z Trávníků, takže na těch Trávníkách je tolik hospod a všeho, takže tam je takových těch pofiderních, takže už večer se už opravdu začínají ti starší lidé, se necítí bezpečně. Takže ne že se bojí, ale necítí se bezpečně.*

Většina seniorů účastnících se diskuze byla ale starší a s omezenou pohyblivostí. A tito se zpravidla příliš nepohybují večer po ulicích jako mladší populace nebo mladší senioři. Takže ani nepociťovali podobné problémy. A přes den město Otrokovice vnímali jako bezpečné. Nejen v této ohniskové skupině se také ukázalo, že bezpečnost není vnímána v celých Otrokovicích stejně, jsou klidnější části a jiné části méně. Záleží tedy také, kde dotyčný člověk žije a kde se většinou pohybuje. Ale i ti senioři, kteří žijí v klidnějších částech města, vnímají např. problémy s bezdomovci apod.

- *Cítím se tady bezpečně. My v noci nechodíme nikam, sedm hodin a už jsme v posteli. Takže nás se to tady nějak netýká. Tady se cítíme opravdu bezpečně. V noci nechodíme nikam a přes den se nic takového nemůže přihodit.*
- *My, co jsme na béčku ubytovaní, já myslím, že tam jsme toho ušetření. Alespoň já si myslím, že jsme ušetření těch bezdomovců, a takových těch těchto, protože člověk nikam nechodí, se to nedozví ani nebo se to dočtu. Takže tam jsme toho ušetřeni. Jsme tam u Moravy, takže nás to tam jako nečeká. Tedy bezdomovci a takové ty. Ale je pravda, že v městě je toho určitě hodně.*

V ohniskových skupinách s osobami se zdravotním postižením a především s matkami byla mládež hodnocena jako problematická. Podobné názory zazněly i v této ohniskové skupině. Kdy bylo upozorněno na určitou bezohlednost k okolí či vandalismus některé mládeže.

- *Vadí mně jenom to, že někteří… výrostci prostě, když jedu okolo, tak do sebe šťuchají, nahodí toho druhého do květin, tam je velice možný, že když je to tak pěkně udržované, že to dolámou a poničí. Nebo když vidím tu čekárnu u městské hromadné dopravy jak je to sklo věčně rozbité, nic přejemného.*

Senioři ale nevnímali mládež v Otrokovicích jako zvláště problematickou. Že by se z její strany setkávali s nevhodným chováním ve větší míře. Ze všech tří ohniskových skupin, kde se téma mládeže objevilo, vnímali senioři mládež nejlépe.

- *Chovají se k nám celkem slušně. Všichni tihle studenti jak chodí ze školy. Že žádné poznámky nejsou nic takového.*

Domov pro seniory navíc organizuje různé programy s mládeží a setkávání, takže i z tohoto pohledu mají jeho obyvatelé s mladší generací pozitivní zkušenosti.

Městská hromadná doprava

Celkově senioři hodnotili městkou hromadnou dopravu v Otrokovicích jako dobrou. Stejně tak i práci řidičů.

- *Já myslím, že k tomu není co říct, že tady je doprava opravdu zajištěna dobře.*
- *Také ti pánové řidičové pomohou, když tam přijedou. My jsme jeli ke kostelu, nebo kam jsme to jeli, a jelo nás pět a on vytáhl tu plošinku. Že jsme se krásně i s vozíkama dostali.*

V průběhu diskuze se ale několik problémů a návrhů spojených s hromadnou dopravou přeci jen objevilo.
Senioři uváděli problém, kdy řidič zastaví příliš daleko od nástupiště, takže pro člověka s omezenou pohyblivostí je těžké do vozu nastoupit.

- *Když nastupujete do toho trolejbusu a máte to daleko od toho, tak už je to problém tam vlézt. A to jsou takové prkotiny, ale důležité.*
- *On Vám zastaví kus a nehledí na to, že tam prostě jede někdo s chodítkem nebo potřebuje nastoupit do toho, někdo se samozřejmě najdou, že pomůžou, mě se to stalo, že mě pomohli. Ale stane se, že Vám nikdo nepomůže.*
- *To záleží na řidičích právě, nedojede k okraji.*

Jedna z účastnic uvedla rovněž problém více technického rázu, kdy by uvítala větší autobus s dvěma prostory pro vozíčkáře. Jedná se konkrétně o zastávku u tzv. áčka, kdy touto linkou cestují dopoledne matky s kočárky, zároveň zde nastupují lidé s chodítky a někdy je problém se do autobusu vměstnat.

- *Nám tam jezdí dopoledne dvakrát autobus, na tu zastávku u senioru, a oni tam mají jen jeden ten prostor pro vozíčkáře, a přijedou tam tři kočárky, protože on zastaví u*

společenského domu, nabere tam maminky s kočárkama, tak mi tam dvě nebo tři máme ty chodítka, a už se do toho autobusu nedostaneme. Přitom dopoledne jsou jenom dva ty autobusy, dva ty spoje. Že by jezdil ten, který má aspoň dva ty prostory pro vozíčkáře.

- *Z našeho baráku jen dvě, ale oni jezdí i z finských domků a z áčka, takže tam kolikrát nastupuje i deset lidí…*

V diskuzi také zaznělo, že by mohlo město Otrokovice mít bezplatnou městskou hromadnou dopravu pro seniory, tak jak je tomu v některých jiných městech.

- *Některé ty města mají třeba pro ty seniory nebo důchodci mají tu dopravu zdarma. Já vím, že… to je v Praze a nechci se srovnávat s Prahou, ale tady Uherské Hradiště, tam jezdíte, Vsetín, prostě ti důchodci po té sedmdesátce jedou zdarma.*

Bariéry

S ohledem na omezenou pohyblivost řady účastníků debaty se velká pozornost věnovala bariérám při pohybu ulicemi Otrokovic.

- *Dál se tedy většinou nedostanu, jedině když mě někdo veze, sama bych mohla jít třeba do parku, to já jsme schopná se tam přepravit. Ale tady jsou ty přejezdy vždycky tak navýšený, ten chodník, že opravdu, o samotě se těžko dostávám.*
- *Jak jezdíme na polikliniku, my nejezdíme sanitkou. Když jedete přes ten most, já asi čtyřikrát nadzvedávám vozík, abych tam projela, protože tam jsou takové jamy. Že se tam nedá jako jet.*

Senioři mají obecně vyšší nároky na kvalitu chodníků. To, co pro mladého zdravého člověka je bezproblémový povrch, může pro staršího člověka s horší pohyblivostí představovat vážný problém. Zakopnout o vyčnívající dlaždici nebo na nějakou nerovnost je snadné a pro seniory může mít takový zdánlivě neškodný incident vážné důsledky, pokud se zraní.

- *Na sloupě elektrického vedení jsou květiny a nemůžete se na ně podívat, protože zakopnete.*
- *Co se hodně stará, tak o květinovou výzdobu. V parku před hotelem, jarní květiny, letní květiny, podzimní květiny, ale na chodníku se můžete přerazit.*

Podle seniorů se občas upravuje nějaká část komunikace a ve výsledku je pak ještě horší, než byla původně. Což pochopitelně považují za velkou chybu. A z vyjádření v této ohniskové skupině i ve skupině s osobami se zdravotním postižením vyplývá, že je to relativně běžný jev.

- *Oni opravovali po zimě ty kraje, byly trochu shrnuté, dělali to nové, ale oni je udělali ještě vyšší, než byly původně… Oni to opravili dobře, pro chodící ano, ale pro ty vozíčkáře to nebylo dobré.*
- *A oni to dokonce na jaře spravovali… No ale oni to spravili tak, že to vyvýšení udělali, ne-li takové, možná ještě horší.*
- *A můžu Vám říct, že jak je poliklinika a vede ke Dřevnici, tam to třikrát předělávali, protože jak říká paní, by se převrátil vozík.*

V diskuzi zazněl názor, že by bylo dobré, kdyby v těchto úpravách byli nějak zapojeni i senioři resp. osoby se zdravotním postižením, kteří by mohli svými zkušenostmi přispět, aby byly výsledky takových úprav uspokojivější vzhledem k odstraňování bariér.

- *To je ten problém, že by to měl ozkoušet, když už to dělají, projet tam ten vozíčkář, jak to skutečně bude.*

- *Ti, co to dělají, oni s tím zkušenosti nemají, takže tohle by mohli tak pokračovat, že by vždycky nějaký dobrovolník ten vozíčkář to zkusil a jak by to mělo být. A ne udělat nájezd, že opravdu z toho může spadnout. Kolem těch křižovatek je to nebezpečné, když se převrátí vozík, jede auto.*
- *Když už dělají takovou opravu, tak by tam měl být šéf, který buď se přijde dohodnout tady ze seniorem, protože je to tady nejblíž a je to pro nás nejhorší, ten přechod, abychom se nepřevrátili s vozíkem.*

V minulosti taková spolupráce zde již byla, podle účastníků diskuze měla výsledky, a bylo by dobré se k ní opět vrátit. Protože se nejedná o ojedinělé případy, ale k podobným chybám při rekonstrukcích dochází opakovaně.

- *Když chodím do komunitního plánování možná deset let, a když se tam začaly řešit chodníky, tak prostě se několikrát předělávaly, ty nájezdy, nejlepší bylo, tenkrát to byl pan Tylšar a pan Dvořáček, přímo vozíčkář, přijel k tomu, jak to chtějí udělat a oni to vyzkoušeli.*

Sníh jako bariéra

Specifický problém v oblasti bariér představuje zimní období a sníh. Jeho vlivem se může i v jinak bezbariérovém městě výrazně zhoršit situace. Odrhnutý sníh vytváří neproniknutelné bariéry i tam, kde lze běžně bez problému projet i na vozíku. A komplikace se sněhem se nevyhnuly ani Otrokovicím.

- *U nás třeba ty technické služby jsou ohromné, jenomže on když jede tak ten sníh nahrne až k tomu okrajníku kde je. A my s těma vozíkama… nemožeme vjet protože je tam takový kus sněhu.*

Vedle chodníků, přechodů a nájezdů jsou v této souvislosti často zmiňovány i zastávky MHD, kde odhrnutý sníh komplikuje nastupování do autobusů. Přičemž zastávky MHD představují klíčové místa při pohybu po městě na delší vzdálenosti.

- *Alespoň na těch zastávkách v těch místech kde se nastupuje, třeba lopatu. Jenže když je sám tak to nemože. Nastupujeme do toho autobusu, jezdí nás dost.*

Senioři by tak uvítali, kdyby si pracovníci provádějící úklid sněhu více uvědomovali bariéry, které tak mohou vznikat a pokusili se je omezit.

Zápach

Problém, který se objevil napříč téměř všemi ohniskovými skupinami, byl zápach z některé otrokovické továrny či jiného zařízení. V původu zápachu neměli účastníci diskuzí jasno, resp. v diskuzích zaznělo několik možných původců.

- *V Otrokovicích se hodně mluví právě o tom zápachu, který se tady občas projevuje. A trpí tím tady hlavně ty domky, které jsou za Moravou, protože tam je kafilérka. A není dokázané, jestli je to z kafilérky nebo z jiného podniku. Ale to město řeší… Je to nepříjemné, no.*

Tento zápach obtěžuje i seniory přímo v domě seniorů, kde probíhala ohnisková skupina. Zvláště v nadcházejícím letním období.

- *Nejhorší to bude v létě, protože v létě jak přes den zajde slunko a trochu se ochladí, tak si otevřeme dveře. Já jsem až ve třetím poschodí, takže přes den, kdy peče týden slunko, tak z vrchu ta střecha hoří, že. Ještě mám tuto stranu, západ slunce, takže když si potom otevřu okna, a ten zápach zajde z venku dovnitř a není možný to vyvětrat. Takže vlastně chcete dýchat čerstvý vzduch a dýcháte, ten vzduch je zamořený.*

Problém zápachu zmiňujeme pouze v této kapitole, i když se objevil ve dvou dalších ohniskových skupinách. Se seniory jsme se mu ale věnovali nejvíce, a ostatní skupiny by tak nepřinesly nové informace.
Všechny tři skupiny popisovaly zápach ale stejně. Ve všech účastníci hodnotili zápach jako velmi obtěžující. Stačí se podívat na to, jaká slova volili k jeho popisu. Ať už tady v ohniskové skupině seniorů.

- *To se zvedá úplně žaludek.*
- *Včera to bylo hrozné.*

Nebo v ohniskové skupině s osobami se zdravotním postižením.

- *Já myslím, že spíš Barum to dělá, já říkám kolikrát, že pod oknama nám někdo zapálil pneumatiky. To je hrozné úplně, to se nedá dýchat.*

A rovněž v ohniskové skupině, která probíhala v azylovém domě.

- *Fakt tady je někdy smrad jak v opičárně.*
- *Místama, když větr fouká sem, tak je kolikrát smrad jak…*

Služby

Když jsme se seniorů ptali na chybějící sociální služby, diskuzi přenesli do služeb obecně. K sociálním službám výhrady neměli. Jako problém ale senioři uváděli, že v Otrokovicích nejsou dostupné určité specifické služby či obchody. První z nich byla čistírna oděvů.

- *Proč tu není čistírna, tady si nechat vyčistit kabát musíme tam do Malenovic.*

V této souvislosti v debatě zazněla informace, že organizace Senior Otrokovice uvažuje, že by svým klientům zajistila odvoz oblečení do čistírny v rámci svých běžných cest do Zlína. Takže je to zjevně požadavek, který od seniorů zaznívá ve větším množství a dlouhodobě.
Mimo této služby byly zmíněny i chybějící galanterie a oprava bod.

- *Pokud člověk chce nití tak musí jet nevím kam. Než ty nití koupí. Tady ta švadlenka prostě není. Nebo oprava bot, potřebujete dnes spravit boty, no není kam, já teda nevím o tom, že by tady teď něco bylo. To je všecko pryč.*
- *To jsou takové drobnosti kolikrát, na které člověk přijde doma, až něco hledáte, tak zjistíte, že to vlastně holt není kde. Pro nás je to třeba už obtížné jezdit někde až, já nevím, na Trávníky je to už taky, já můžu trolejbusem, co by ne, ale už je to obtížné.*

V diskuzi zazněl názor, že s výstavbou supermarketů došlo k vytlačení menších obchodů, což může omezit dostupnost některých služeb a částečně to proměňuje i charakter centra města.

- *To tady chybí opravdu v těch Otrokovicích. Totiž tady postavili markety… A tyto vlastně odbouraly ty malé obchůdky, když se přijede třeba, já nevím, Hulín, Přerov kamkoliv, na náměstí máte obchůdek za obchůdkem, jenže tady ty markety to odbouraly těch obchůdků právě a třeba ty služby tady tím pádem chybí.*

Taxi pro seniory

Jediná nová služba pro seniory, kterou by diskutující v Otrokovicích rádi měli, je taxi pro seniory. A stejný požadavek zazněl i v ohniskové skupině osob se zdravotním postižením.

- *Pro ty co chodí, to nepotřebují. Ale jsou lidé, co to potřebují. Některé města už mají zařízenou tu taxislužbu.*

Jeden z účastníků popsal svou nedávnou zkušenost s podobnou službou, kterou využil. On s ní byl spokojen, ale z reakcí ostatních bylo vidět, že pro ně by byla služba při takové ceně jen těžko použitelná.

- *Já jsem využil teď v poslední době, protože jsem jel do Zlína na hřbitov. Tak jsem využil službu Hendikepu, přijelo až tady k Senioru, naložil mě a zas dovezl mě, bez problému. Akorát musel jsem trošku dopředu požádat o to. Ano je to placená služba. Přijatelně. 600 korun tam aji zpátky.*

Obdobně služba, kterou zajišťuje organizace Senior Otrokovice primárně pro své klienty, nebyla vnímána jako dostatečná pro potřeby seniorů v Otrokovicích celkově.

Zdravotnictví

V diskuzi se objevilo téma nedostatku lékařů. Zmíněni byli především zubaři. Kdy pro lidi může být problém najít zubaře, který nemá plno a přijal by je.

- *Co já slyším od lidí, tak že třeba lékaři, když přijde někdo nový, že nechtějí brát, že jsou plní, to platí ještě více u zubařů, jak u normálních jako lékařů, takže ten člověk je kolikrát bezradný kam má jít, kdo ho veme.*

Ale i pokud má člověk svého lékaře, v tomto případě se jednalo o zubaře, může se potýkat s dlouhými čekacími lhůtami při objednání.

- *Já třeba potřebuji dát do pořádku chrup, nechal jsem se objednat na šestého… Potřeboval bych to zase zacelit, a musím dva měsíce čekat, do té doby kdo ví, jak to dopadne.*

Doprava k lékařům nebyla vnímána jako problém. Buď se tam senioři dostanou vlastními silami anebo mohou využít sanitku. Nevnímali tedy, že by jim zhoršená pohyblivost nějak v tomto směru omezovala možnosti.

- *To je individuální, já s tím chodítkem dojedu až do nemocnice zatím, protože jede teď až dvojka dopoledne, prostě dostanu se. Samozřejmě kdo je schopný trochu. A jinak jezdijů sanitky, pokud u nás je to potřeba.*
- *Až nebudu moc, pojedu sanitkou.*

V diskuzi byl zmíněn rovněž případ, kdy došlo k výměně lékařů, a pro seniory se zhoršily služby. Tento konkrétní případ zazněl i v ohniskové skupině osob se zdravotním postižením. Ale tam to diskutující popisovali jako obecnější trend, který se netýká pouze jednoho lékaře. Ale že se omezují návštěvy doma. Pokud senioři s omezenou pohyblivostí nebo osoby se zdravotním postižením potřebují např. injekce nebo převazy. Blíže se tomu věnujeme v další kapitole.

- *Ono je to taková bolístka, spíš Trávníků… oni měli lékaře přesně jak vy, jednou týdně přijel napsal recept, všechno. Teďka pro ten dům, to je dům s pečovatelskou službou, takže tam oni vlastně patří pod paní doktorku, která má sestru jako svoji maminku… A když pak chtějí píchnout injekci, tak ona nepojede, paní doktorka nemá čas, a mamka píchat neumí, protože není zdravotnice, takže tam si myslím… že dostali… paní doktorku která na tento dům - prostě nesprávná volba doktora. Je fakt, že se obrací třeba na Červený kříž prostě, ale pro ně je to takové…*

Hodnocení Domova pro seniory

Protože hodně diskutujících žilo v Domově pro seniory, debata se zaměřila i na toto téma. Celkově jsou senioři s životem v Domově spokojeni, ať už jde o prostředí, personál nebo vztahy s ostatními obyvateli.

- *Co se týká našeho Domová, aspoň já jsem velice spokojený, lepšího nic bych jinde nenašel. Co se týká Otrokovic, také jsem spokojený, mám možnost dostat se ještě do toho parku, je tam pěkné prostředí, květinové zahrady, taky se mi v okolí líbí.*

- *Protože mám jenom ten problém, protože schody jsou pro mě špatný, mám tři děcka a ať jsou kde chcou všude jsou schody. Kdo mě bude s vozíkem tahat, nebo někde. Ale mě smutno není, protože my tady máme… dost takových přátelských lidí, takže dohromady je nám tu dobře.*

Objevily se i nějaké dílčí výhrady. Například problémy s vodou při zalévání nově zřízené zahrady.

- *Protože nám tam udělali takovou krásnou zahradu, pro nás tak pohodlnou na sázení, že to máme na takových vysokých stolech, že u toho můžeme sedět, když něco sadíme. Ale bohužel nebylo vody… Musí si jenom načepovat a teď konvema, už jsou unavené i ty pečovatelky, který se tak starají o to, my už to nezvedneme tu konev, a jestli by nešla pořídit tam hadice.*

Nebo nedostatek venkovních stolů u Domova, u kterých by si mohli senioři v pěkném počasí posedět.

- *A možná bychom potřebovali některý stůl, víc stolů, protože když bude pěkně venku a bude se hodně lidí tlačit ven na zahradu. A dalo by se tam dělat nějaké zájmové kroužky, třeba by mohlo, cokoliv…*
- *Zatím tam máme dva drátěné, a na tom nám neudrží ani karty, že.*

Jak jsme se ale dozvěděli během diskuze, řešení problémů s vodou bylo tou dobou již připraveno. Nedostatek stolů bylo na místě přislíbeno, že se pokusí vyřešit. Podobně výše zmíněný odvoz oděvů do čistírny, které Senior Otrokovice zvažuje na základě požadavků seniorů. Tedy je potřeba vyzdvihnout, že komunikace mezi organizací a seniory funguje dobře, že má přehled o jejich požadavcích a výhradách a případné problémy odstraňuje.

5.2 Osoby se zdravotním postižením

Tato ohnisková skupina se konala v konferenční místnosti městského úřadu. Účastnilo se jí deset osob se zdravotním postižením nebo osob, které o osobu se zdravotním postižením pečují. Byly zastoupeny různé druhy postižení.

Bariéry

Téma, kterému bylo v diskuzi v ohniskové skupině osob se zdravotním postižením věnováno nejvíce pozornosti, byly bariéry. Účastníci této skupiny popisovali problém podobně jako senioři. Vedle stížností na bariéry i zde byly uváděny špatně provedené rekonstrukce.

- *Nebo u polikliniky, tak když přijdete od Prioru, a chcete jít na krev nebo k doktoru, tak tam je dlažba, oni to podsypali, ale už zas je to volně, že tam klopýtáte a po dešti klidně nohavice je od blata.*
- *Asi před třemi lety se tam dělala zastávka na Štěrkovišti, opravilo se tam jenom ten chodník, který je na délku kloubového autobusu. Ten zbytek… nechali původní dlažbu, to jsou ty čtverce velké. … a ten zbytek k tomu Sběrnému dvoru jsou prostě dlažba, která je jak samé jamky kde stojí voda a je to hluboko…*

Byly ale zmíněny i bariéry, které vznikají při stavebních pracích. Kdy například hlína nanesená na chodník stavebními stroji může představovat pro osoby se zdravotním postižením značnou komplikaci.

- *Konkrétně my bydlíme na sídlišti, kde se zároveň provozuje to skákání přes ty, já nevím, hlínové bariéry, hlína se naveze, teď oni to navezou tu hlínu, kudyma se jim to zrovna hodí, rozbrázdí terén, naše nevidomá paní tam sebou prostě sekla.*

Když se v debatě objevilo téma bariér u skupiny seniorů a osob se zdravotním postižením, tak se diskuze pohybovala především okolo bariér při pohybu v ulicích. Jako jsou například nájezdy nebo kvalita chodníků. V této ohniskové skupině byla ale věnována pozornost i bariérám v budovách. Nezazněla žádná stížnost na veřejnou budovu, jako je třeba Městský úřad, ale byly zmiňovány obchody. A to jak v možnosti se vůbec do některých obchodů dostat, tak se v nich následně pohybovat kvůli nedostatku prostoru.

- *A pokud jde o soukromé obchody, tak je ještě další problém, že oni tak zapráskají tu prodejnu zbožím, že třeba vozíčkář bez šance. Stojí venku a musí ten někdo vylézt, a musí obsloužit. A to je třeba i ten problém, když tady bylo Tesko, tam je galerie, tam je spousta těch malejch obchůdků, do většiny obchůdků se nedostanete.*

Stejně jako u skupiny seniorů i zde zaznělo, že různé opravy a rekonstrukce se v Otrokovicích neprovádí tak kvalitně, jak by měly. Samotná práce může být odvedena dobře, ale není brán dostatečný ohled na bariéry. A nejen, že bariéry tak zůstávají, ale někdy jsou dokonce ještě horší, než byly původně.

- *Oni dělali krásné nové chodníky třeba na Trávníkách, a nepodařilo se jim prostě udělat dobře ta hrana jak je, když na to najedete, tak to je dost jako zostra.*
- *To je vývoj těch bariér, ty rekonstrukce. Třeba optika tady výborná byla, tam to zrekonstruovali, že se tam nedostaneme.*
- *Ty rekonstrukce těch prodejen a veřejných takových míst ty se měly víc ve vztahu k bariérám a zdravotně postiženým více nějak ovlivňovat.*

Pozitivně byly zmiňovány Technické služby, které podle diskutujících odvádí kvalitnější práci a dbají při ní více na bariéry.

- *Protože oni sem naženou nějaké chlapy, kteří to ani neznají, třeba ta technická to třeba ještě jakž takž zná, protože tady s náma ti lidi žijou leta letoucí, ale oni. Ale oni posbírají nějaké náhodné, já nevím koho, a teď ti se v tom hrabou, a dopadne to úplně jinak.*

- *Terénní úpravy jsou jako bída, víte všude je málo těch lidí, takže to dělají dva tři chlapi, kteří nemají o bariérách ani šajnu, to chce koncepci nějakou…*

Přes tuto kritiku bylo ale město chváleno, že má snahy bariéry odstraňovat, je ochotné komunikovat a oznámené problémy se snaží řešit.

- *Že to komunitní plánování jede nějakých osm deset let a tady vždycky byla od Městského úřadu docela vstřícnost řešit.*

Jako větší problém byl vnímán soukromý sektor či jiné organizace. Kde je komunikace horší a i možnosti bariéry odstraňovat.

- *Narážíme ale na ten soukromý sektor. Kde to město nemůže v podstatě nic řešit. Oni můžou na to upozornit, což oni udělají, ale třeba v rámci těch rekonstrukcí ale oni neovlivní, aby nám to udělali tak, aby tam nebyly bariéry.*
- *Narážíme na ty soukromníky dost. Oni nám řeknou, že nemůžou, že na to nemají třeba prostředky.*

Je s tím také spojena určitá roztříštěnost, kdy není vždy hned jasné, kdo má zodpovědnost a s kým je možné konkrétní bariéry řešit.

- *Teď je to všechno strašně roztříštěné, třeba když se rozbije dlažba u pošty, tak Technická služba Otrokovic to nespraví, protože to patří pod poštu.*

I v této skupině byly zmíněny problémy spojené s úklidem sněhu. Kdy odrhnutý sníh vytváří bariéry na chodnících, přechodech, parkovištích, zastávkách MHD apod. A takto odklizený sníh pak lidem s omezenou pohyblivostí značně komplikuje pohyb po ulicích.

- *V zimě třeba odhrnování sněhu, soustavné bariéry jako u chodníků. Třeba u domu se odhrne chodník, přejede pluh a ten pracovník s tím pluhem není za 35 roku schopen pochopit, že kdyby tu radlici otočil na druhou stranu a udělal tu třeba směrem k té trávě, a ne k těm autům, tak ti lidi, vozíčkáři, se třeba k těm autům vůbec jako nemůžou dostat.*

V souvislosti s úklidem sněhu ale zazněl i názor, že tu tyto problémy jsou, ale že v Otrokovicích je situace lepší než třeba ve Zlíně. Že se zde úklidu sněhu věnuje pozornost.

- *Mě osobně připadají ty Otrokovice aktivnější, v zimě, s úklidem sněhu, s úklidem silnic. Mě připadá, že Otrokovice jsou lepší s údržbou komunikací než Zlín. Zlín na Podhoří tam jsou třeba hory sněhu, tam ty parkovišťátka nikdo neuklidí, co si ty auta ujezdí. Ty, mi to připadá, že je to takové včasně uklizené. Připadá mě, že se na to celkem dost dbá.*

MHD

K MHD v Otrokovicích se od osob se zdravotním postižením objevily určité stížnosti. Nebyly zmíněny žádné technické problémy, ale byl kritizován přístup některých řidičů, který je občas nevstřícný nebo nedostatečně ohleduplný. Může se jednat např. o rychlé rozjezdy, kdy si cestující nestihnout sednout nebo zastavování daleko od nástupiště, kdy cestující musí nastupovat ze silnice a tudíž překonávat větší výškový rozdíl, než kdyby stál na nástupišti.

- *A někdy se stane, si stěžovali vozíčkáři… když je šofér, kterému se nechce, tak klidně řekne tomu vozíčkářovi, jeďte jindy.*
- *Když jsem nasedala s manželem, on je slepý teda, a jenom jsme vlezli do dveří, tak on se okamžitě rozjel, tak on jenom letěl přes ty čtyři sedadla. Tak potom tedy řidičovi nadal, co si zasloužil. Vidí, že je invalida, že jde s hůlkou a on se okamžitě rozjel, než si stačil sednout, najít místo, tak letěl, měl modřinu na noze, narazil se.*

Tyto problémy nebyly vnímány jako něco, co se děje neustále, ale jako něco, s čím se lze při cestování MHD v Otrokovicích setkat, což ztěžuje a znepříjemňuje přepravu.

- *Víte co, ve vztahu k zdravotně postiženým je problém, taky vztah zdravotně postiženého a práce. Jestliže tu práci někdo nevykonává nebo nemá ani čas, kolikrát vykonávat s jako takovou ohleduplností, vzhledem k těm ostatním, tak je to špatně.*

Osoby se zdravotním postižením a běžná populace

Obecně byl vztah mezi osobami se zdravotním postižením a běžnou populací hodnocen jako dobrý. Diskutující uváděli, že lidé jsou ochotni pomáhat, pokud je potřeba.

- *Já bych spíš řekla, že je to na dobré zkušenosti, ti lidi jsou tady fakt ale hodní. Mluvím za oblast Trávníky, kde máme postavený ten dům invalidů, bezbariérový, hodně se tam mezi lidma pohybujeme, nám tam teda lidi pomáhají…*

Někdy ovšem naráží na to, že lidé jsou sice velmi ochotni poskytnout pomoc, ale neví jak, což může situaci trochu komplikovat.

- *Ba kolikrát mě spíš vadí, že se každý vrhá a chce pomoc a neví jak… když už chtějí pomoc, ať se spíš zeptají. Můžu vám nějak pomoc a jak.*
- *…kamarádka, taky jako zdravotně postižená, nastupovala do vlaku… s dvouma franckama, někdo se k ní vrhl, aby ji pomohl, podkopl ji berle, takže spadla, jo.*

V pozdější diskuzi se ale objevily i kritičtější názory. Kdy se osoby se zdravotním postižením potýkají s odmítáním nebo nepochopením svého okolí.

- *Mám kolegyni, která má Downův syndrom, jako vnuka, má velmi tvrdé zkušenosti, že třeba potká zdravé lidi s nějakým děckem zdravým, a stalo se ji, že ji bylo řečeno: „poď pryč, ať to taky nechytneš“.*
- *Mám třeba sousedku, ta je na vozíčku a má i mentální handikep. Ta když je venku na chodníku před domem, tak to je hrůza, všichni jsou z toho úplně, že je hlasitější, chová se hlasitě, toto těžko jako lidi snášejí.*
- *A kdo to nemá doma, ten nepochopí, že ti lidi chtějí taky žít. Žít ten svůj život.*
- *Tady kdysi chtěla Tereza Maxová udělat bydlení pro lidi s mentálním postižením, tady se zvedla taková vlna odporu, že od toho muselo město ustoupit…*

Mládež

Mládež byla vnímána jako skupina, se kterou jsou větší problémy. A to přímo ve vztahu k osobám se zdravotním postižením, vůči kterým se někteří nevhodně chovají.

- *…většinu téhle generace starší znám, s těma nejsou žádné problémy, ani s malýma děckama mi nepřipadají problémy. Spíš takoví teenegeři, 15 a takoví tihlencti. Musí ukazovat sílu jeden před druhým a ti třeba nejsou jako dost tolerantní…*
- *Oni se nám vysmívají někteří. Oni se nám vysmívají, že máme postižení.*

Rovněž ale byla mládež kritizována i ve smyslu narušování veřejného pořádku, vandalismu apod. Stále byla ale mládež hodnocena méně kriticky než v ohniskové skupině, které se účastnily matky.

- *Horší je to s mládeží. Zrovna naproti nám je škola základní, tam pravidelně o víkendech probíhá prostě bitka s popelnicemi, takže nám třeba rozházou popelnice, položí to na zem, kopou třeba do těch značek dopravních jo, chovají se docela hrozně, hluk dělají, mládež, spíš mládež.*

Bezpečnost

Bezpečnost v Otrokovicích byla hodnocena podobně jako v ohniskové skupině seniorů. Opět zde byla zmíněna mládež. Ale spíše v rovině vandalismu, kdy něco poškodí. A rovněž, že situace je horší ve večerních hodinách.

- *Teda na těch Trávníkách v pátek večer je to s tou mládeží docela problém. Tam bych se fakt bála. Protože jak taková tlupa jde, tak to já nevím. To jedině o těch víkendech. Víkendy, možná večery a noci. Ale že by nás někdo přímo napadal, tak to ne. Spíš působí nějaký technicky problém, že něco rozbijou nebo střepy třeba pro vozíčkáře. Že tam ráno jdete, jsou tam střepy. Rozbitého něco, že si můžete píchnout kolečka. A nikdo Vám to honem honem nespraví.*

Stejně jako u seniorů zaznělo, že pokud dotyční žijí v některé klidnější části města a po večerech se nepohybují venku, tak tyto problémy příliš nevnímají.

- *Tak my se tak nepohybujeme. My jsme tady v rodinném domku, tam je taková klidná část. Tam jako po nocích nechodíme, ta hospoda tam je celkem klidná.*

Cyklisté

V rámci tématu mezilidských vztahů se objevilo i téma konfliktů s cyklisty. Podle diskutujících k nim dochází poměrně často. A to když se pohybují cyklisté po chodníku nebo naopak chodci na cyklostezce. Přičemž to nebylo zmiňováno jako problém, který by se týkal specificky osob se zdravotním postižením.

- *Hodně si stěžují, i někteří zdravotně postižení, že se pohybuje hodně cyklistů po chodníku, ale mě osobně to třeba nevadí, protože chápu, než na cestě, aby je přejelo auto.*
- *Mě vadí, že jsem kolikrát šla. Cyklisti málem nás srazili. Ani nezazvoní, oni neřeknou s dovolením, málem by vás srazili. Ještě nám nadávali sprostě. Málem nás srazili a ještě na mojí sestru řvali, na mě, že se máme uhnout. Málem že nás nelištili.*

Informovanost

Informovanost osob se zdravotním postižením byla hodnocena jako dobrá. Informace jsou k dispozici, většina osob se zdravotním postižením se navíc sdružuje v nějaké organizaci, takže i skrz tyto organizace se dostávají k důležitým informacím.

- *V organizacích pro zdravotně postižený dělám hodně dlouho, internet všecko jako, informací je, ale pro lidi, kteří jsou zvyklí ty služby využívat. Že si to umí najít.*
- *Většinou jsou zdravotně postižení v nějaké nestátní neziskové organizaci. A ty nestátní neziskové organizace dost pomáhají, že jim dost věcí řeknou, co můžou a tak dál.*

Pokud ale osoba se zdravotním postižením není v žádné organizaci a nezvládá práci s internetem, pak je na tom výrazně hůře. A informovanost takových lidí o možnostech pomoci apod. může být nedostatečná.

- *Ale jsou lidi, kteří s výpočetní technikou nikdy nedělali, a nejsou v žádné organizaci a pak se k nim ty informace asi dostávají hůř.*

Specifickou skupinou jsou pak nevidomí, kteří mají celkově ztížený přístup k informacím a jsou tak více závislí na svém okolí.

- *My máme u nás nevidomou paní a řeknu Vám… Něco se tam stane, nebo něco se má dít, a nikdo, nikdo není, kdo by to tomu člověku řekl.*

V diskuzi byly pochvalně zmíněny informační SMS, které rozesílá město registrovaným zájemcům. I když i toto je pro některé moderní technologie, se kterou nedokáží pracovat.

- *Město Otrokovice má taky nějakou tu službu, že se tam člověk zaregistruje a každou chvilku mě přijde zpráva ulice ta a ta je, voda zastavena od 8 do 14 a tak dál. To všechno se ale týká lidí, kteří jsou schopni s nějakou tou moderní technikou nějak pracovat.*
- *Ale ty esemesky, to je velmi dobré, co město má, protože oni nás informují třeba kde není voda, nebo odstávka elektřiny, nebo že pošta bude zavřená, to jsou informační sms, oni je fakt posílají a toto je výborná věc.*

Lékaři

Ve vztahu k lékařům uváděli diskutující dva problémy. Za prvé se zhoršila dostupnost jejich služeb. Ve smyslu, že dříve lékaři více docházeli za pacienty.

- *Např. my jsme měli na Trávníkách lékaře, obvodní, který docházel do toho našeho domu, měl tam takovou provizorní ordinaci a každý týden se nám věnoval. To skončilo, protože pan doktor by z toho musel platit nájem… Takže doktor k nám přestal chodit, musíme si za těma lékařema chodit.*
- *Takže problém je třeba přivolat si toho lékaře, i na to pobytové zařízení, přivolat si toho lékaře, i když má napsané, že má návštěvní hodiny. Já jsem třeba k mému umírajícímu mužovi volala doktorku třikrát, a ještě se mnou smlouvala, jestli musí přijít.*

Stejně tak sestry, které rovněž podle diskutujících docházely v minulosti za pacienty více. Pokud pacienti potřebovali například převazy nebo injekce. Takže osoby se zdravotním postižením musí docházet více za lékaři nebo to řešit nějakou alternativní cestou.

- *Takže s těma návštěvama je to docela, bych řekla, jako horší. A dříve nám chodily ty sestry obvodních lékařů, nás chodily třeba, převazy nám udělaly, ledacos nám udělaly, to se teď všecko nedělá.*
- *… my máme obvodní lékařku. Je to mladá doktorka, ale ona nemá sestru. Ona tam má svoji rodinou příslušnici. Ona je sice hodná. Ona nám výjde vstříc co může, ale aby nám píchla injekci, aby přišla ona na tu návštěvu udělat nějaký převaz, tak to my vůbec nemůžeme chtít.*
- *Sranda je, když dete ve špitále, dávají vám injekci na ředění krve, pak Vás hodijou dom, daj vám injekci sebou a musíte si ju píchat sám. To je taky šílenství, pro toho zdravotně postiženého, který má třeba ty ruce nebo je mentálně postiženej, no to je…*

V diskuzi se k lékařům objevilo i druhé téma, kterým bylo dlouhé čekání při návštěvě lékaře. A ne příliš dobře fungující objednávání na konkrétní termíny, které často neplní svou funkci, takže se pacienti stejně nevyhnou dlouhému čekání.

- *No tak třeba u obvodní lékařky se musí řadu hodin čekat, to si řekněme je problém, no je, ale co s tím, ona tam také nemůže brát ty pacienty, Je to únavné a znechucující.*
- *Vůbec nefungujou ty objednací termíny. Se objednáte a sedíte tam čtyři hodiny.*

Samozřejmě že čekání u lékaře nebaví nikoho a může být úmorné. Některé osoby se zdravotním postižením ho ale vzhledem k jejich postižení zvládají hůře. A diskutující soudili, že by k tomu měli lékaři více přihlížet. Ale podle jejich pozorování se na to bere naopak stále menší ohled.

- *A taky proti dřívějšku je veliká změna. Dříve náš obvoďák hleděl trochu na to, přišel k člověkovi na vozíku, tak ho opravdu vzal. Nenechal ho tam sedět a čekat. Oni si vůbec neuvědomujou ti zdravotníci dneska, že takový člověk třeba po úrazu páteře má*

vážné problémy s vyprazdňováním, to jsou vážné problémy, to není, že si skočíte na záchod a vrátíte se. Takže když ho tam nechá smažit se dvě tři hodiny, tak se dostane ten člověk do problémů, s tou inkontinencí nebo já nevím s čím. Na to se už dneska vůbec nebere ohled. Přijede tam, tak ať si tam sedí. To se tohle strašně změnilo.

Sociální a jiné služby

Z důvodů popsaných v předchozím bodě zazněl požadavek na kvalitní ošetřovatelskou službu, která by kompenzovala zhoršení docházky za pacienty.

- *A pak nám chybí ošetřovatelská služba kvalitní, protože dříve chodily zdravotní sestřičky od obvodních lékařů do domácností, to dneska vůbec neexistuje, žádná sestřička za Vámi nepřijde, nepřijde vám udělat převaz nic.*

Byla zmíněna služba Červeného kříže, která toto do jisté míry zajišťuje, ale nebyla hodnocena jako dostatečná.

- *Suplují to s Červeným křížem, který funguje, řeknu vám to na rovinu, na baterky, protože všude mají lidí málo.*
- *Teď jsme odkázáni hlavně na ten Červený kříž. To musí ten doktor Vám zase napsat nějaký poukaz nebo něco aby tam ta sestřička chodila. A to je tak strašně zdlouhavé.*

Podobné hodnocení zaznělo i v ohniskové skupině seniorů, kde tomuto problému byla ale věnována menší pozornost.

- *Je fakt, že se obrací třeba na Červený kříž prostě ale pro ně je to takové…*

Mimo ošetřovatelské služby byl uveden požadavek i na další terénní služby. A to na osobní asistenci a domácí hospicovou péči.

- *Osobní asistence, kvalitní osobní asistence. Ta tady prostě nefunguje.*
- *A taky byl požadavek na hospicovou službu, když lidé umírají, jsem měla několik lidí, kteří umírali docela strašně. Protože za nima vůbec nikdo nepřijde, nikdo se nepostará. Z nemocnice nám pacienta, souseda prostě poslali domů. Protože už nemocnice na to nebyla.*
- *…my potřebujem zajistit terénní služby.*

Mimo terénních služeb zazněl požadavek i na pobytovou odlehčovací službu. Přesněji tedy navýšení stávající kapacity. Poptávka po této službě má velké výkyvy v průběhu roku, a během určitého období bývá služba obsazena.

- *Dost se tady mluví o tom, o odlehčovací službě. Lůžka. Prakticky od jara do podzimu obsazeno. Oni zase řeknou, nemůžou jich pořídit víc, protože by byly nevyužité zbylého půl roku.*

Stejně jako u ohniskové skupiny se seniory byl zmíněn požadavek na zřízení taxi pro seniory.

- *Byly snahy zavést taxik, ale nenašel se nikdo… kdo by ho provozoval.*
- *…my jsme chtěli, jak někde je v Karviné to mají nebo někde, prostě jezdí šofér, zavoláte si, zaveze vás nakoupit atd.*

Podobně zaměřenou službu, kterou provozuje Senior Otrokovice primárně pro své klienty, nevnímali diskutující jako použitelnou, především kvůli nižší flexibilitě.

- *Senioru Otrokovice koupili auto s plošinou nájezdovou a se vším, a slouží teda jejich klientům, a je možnost se na ně obrátit, jenže oni to auto mají i s doprovodem, a strašně dlouho dopředu, drahé snad ani ne, ale dlouho dopředu…*

Příspěvky na péči a výhody pro osoby se zdravotním postižením

Kritika zazněla v diskuzi i na adresu příspěvků na péči. Stížnosti se týkaly pravidel ohledně jejich udělování. Diskutujícím se zdála příliš přísná, a že ne vždy dokáží dobře zachytit reálný stav osob se zdravotním postižením. Ty následně dostávají nižší příspěvek, než odpovídá jejich reálným omezení, která plynou z jejich postižení.

- *Úřad práce je trošku horší, ale tam je problém, že když s nima lidi žádají hlavně o ty příspěvky, tak tam je strašně, za to nemůže ten úřad práce jako takový, ale ta stupnice to stanovení posuzování těch zdravotně postižených je teda příšerná.*

Obecně byla pravidla, podle kterých se udělují lidem se zdravotním postižením určité výhody, hodnocena jako příliš přísná. A diskutující soudili, že se postupem času stále zpřísňují. A že je pro osoby se zdravotním postižením stále obtížnější je získat.

- *Co se týká posuzování i příspěvků a ZTP průkazek, příspěvků na auto, na bezbariérovost, to jsou tak přísné podmínky v současné době, praktiky za posledních 20 let se obecně natolik zhoršily, pro nás, že k ledasčemu se dostat…*

Úklid

Poslední téma, kterému jsme se v debatě věnovali, byl úklid. Potřeba pořádku byla zmíněna obecně, ale debata se zaměřila především na dům s byty se zvláštním určením, kde žijí vozíčkáři, osoby se zdravotním postižením nebo senioři.

- *Veliký problém kolem zdravotně postižených je úklid. Úklid. Ať vleze kamkoliv, všade je děsná, neřekla bych všude, ale je dost špína. Třeba my máme ten dům invalidní a je problém s úklidem, nejsou na ten úklid peníze.*
- *Takoví vozíčkáři když jedou do sklepa a ten sklep není měsíc umytej, tak si to všechno natahá do bytu. Ale on nemá možnost, aby si tam kolečka hodinu pucoval.*

Bylo uváděno, že problémy s úklidem jsou v tomto domě dlouhodobějšího rázu.

- *…protože když to uklízí paní a má třípatrový barák, tak se na mě nezlobte, nemůže za čtyři hodiny ten barák vyleštit. A uklízí se, já bych tak řekla, jenom to co hoří.*
- *Víte proč, ono je to taky špatně placené. To je minimální mzda. Ale nikdo nevidí, co je to za námahu.*

5.3 Rodiny

Ohnisková skupina rodiny se konala v budově Charity Otrokovice a účastnilo se jí šest klientek její terénní služby pro rodiny a děti. Jednalo se o ženy spíše středního a mladšího věku. Většinou samoživitelky. Počet dětí, které mají, se pohyboval od jednoho po čtyři. Věk těchto dětí pak byl mezi třemi měsíci a třinácti lety. Většina z účastnic diskuze žije v části města okolo ulice Nádražní.

Dětská hřiště

Dětská hřiště byla vnímána jako velký problém, a to hned z několika různých důvodů. Kritizován byl počet, ale především technický stav hřišť.

- *Fakt to hřiště, to je katastrofa. To je pravda.*
- *Co by bylo potřeba, udělat jim tady dětské hřiště. Když už nechcou udělat nové, tak ho aspoň spravit. Aby bylo funkční a nemuselo se bát, že děcko vypadne z druhé strany, protože tam jsou vymlácené desky, které feťáci zničili.*
- *Kdyby by se třeba udělalo nám za barákem, tam je jenom beton.*

Diskutujícím rovněž vadí, kdy na jednom hřišti se pohybují jak menší tak větší děti. Tvrdí, že toto nefunguje dobře a dochází ke konfliktům. Byly by rády, kdyby byly tyto dvě skupiny odděleny. Aby mládež měla svá hřiště a nepohybovala se na hřištích, která jsou primárně určena pro menší děti.

- *Protože oni tam jezdí na kole kolikrát. A ohrožujou vlastně ty malé děti. Který přebíhají třeba z pískoviště na pískoviště. A mezi tím jezdí na kole.*
- *Měla by být vyhrazená část pro ty větší a část pro ty menší.*
- *Když je to uzavřené, tak ty mladý si to udělají pro sebe. Ty naše děcka vypadněte a tím to hasne.*

Zároveň se setkávají s tím, že někdy dochází ke konfliktním situacím s obyvateli žijícími v okolí hřišť, které jejich provoz ruší. Toto ale považují diskutující většinou za neoprávněnou kritiku.

- *Tam kolikrát dělají problémy i z toho baráku. Tam kolikrát na nás řval, že tam nemáme co dělat, že tam odpočívají.*
- *Co si musím stěžovat, tak na důchodce v našich domech, jako ve výškáčích u školy si stěžují, že je tam dětské hřiště a že je to ruší, že je to otřesné bydlení.*

Vedle problematické mládeže, byli v souvislosti s hřišti zmiňováni narkomani nebo lidé, kteří na hřištích popíjí alkohol. Pro ně jsou to možná příjemná místa k posezení, ale je pochopitelné, že rodiče je tam nevidí rádi.

- *Uklidit feťáky, alkoholiky z dětských hřišť by bylo supr.*
- *Stejně se tam schází mladíci, kteří si tam otevřou vodku, a ve finále dopijou, rozbijou na hřiště, a nám nezbyde, když si tam chceme sednout…. Tak to musíme uklidit, abychom tam mohli ty děcka pustit.*
- *Třeba feťáci dělají bordel. Já když jsem bydlela na Obchodní, hned za úřadem, tam je hřiště, je to oplocené hřiště a kolikrát v deset hodin v jedenáct řev, hulili tam trávu, smrdělo to tam jako nehorázně. Když je někdo okřikl, tak nás ještě poslali do háje.*
- *Pro ně není problém si tu trávu zapálit třeba na tom dětském hřišti, mezi těma dětima, tam sedím a srmdí to fakt jako. S tím nemají problém. A nemají na ně, prostě nikdo s tím nic neudělá.*

Podle diskutujících město nemá příliš snahu o zlepšení technického stavu hřišť. A to ani když je upozorňováno na konkrétní nedostatky. A pokud reaguje, tak to trvá nepřiměřeně dlouho.

- *Já jsem řešila hřiště a po dvou letech tam dali jednu desku. Když lezou na tu klouzačku, aby jim nepropadávaly nohy a to je všechno. To je jediné, jednu desku, s prominutím.*
- *Pamatuješ si, jak jsem ještě bydlela na Nádražní, jak tenkrát tam nebyla žádná lavička, seděli jsme na tý skruži. Jsem vlastně tenkrát zažádala o lavičku na městským úřadě a trvalo to asi půl roku než to vyřídili. Pak ale dali i vědět dopisem, poslali dopis, že tady žádosti bylo vyhověno.*

Podle diskutujících považuje město stav i počty hřišť za dobré. I ony uváděly, že v některých částech města jim přijdou hřiště lépe vybavené i udržované. Zároveň ale i méně využívané,

- *My jsme taky žádali a na městě nám bylo řečeno, že tady je hřišť dost a krásných. Ale proč já z Nádražní polezu tady na náměstí prostě na pěkné hřiště, kde si děcka vyhrajou.*
- *…je zbytečné, že na Jižankách je tolik hřišť, které jsou nevyužité prakticky, protože je to věčně prázdné. A tady jsou hřiště plné a nejsou schopní udělat nic pro to děcko aby si to užilo, aby nemělo tendence utíkat tamhle mezi staveniště, protože je to tam zajímavější.*

- zatímco hřiště v jejich okolí jsou podle nich v horším stavu a přeplněná.

- *Tak já sama převážně odcházím, když už je tam moc děcek, protože se to tam mezi sebou jen hádá, hází něco po sobě, nadává, tak já se vždycky radši seberu a jdu pryč.*

Mládež

Mládež byla hodnocena v této ohniskové skupině velmi kriticky. Senioři hodnotili mládež víceméně neutrálně. U osob se zdravotním postižením bylo kritiky na její adresu více. Mládež tam již byla popisována jako problém. Nejhorší hodnocení bylo ale právě v této diskuzi.

- *Mladí chodí fakt dělat bordel. Všude kde se dá. Všude kde se dá, dělají bordel. Jsou drzí, arogantní, nemají absolutně žádný respekt z dospělých osob.*
- *Když si to vezmu, když jdou třeba ze školy, tak já bydlím hned tady u toho průchodu, a oni jdou a hlasitě. A to je samá ku a pi a podobně. A hlavně je to tam ta hlasitá hudba, oni jdou a fakt to mají kolikrát na plné pecky, řvou do toho. A kolikrát to jde i v deset hodin.*

Pokud jde o důvody tohoto stavu, tak ty byly spatřovány z části ve výchově. Kdy ty děti, resp. jejich část, nejsou vedeny k respektu k druhým a k dodržování pravidel. Z čehož vyplývá jejich závadné chování a zároveň i nemožnost je nějak jednoduše usměrnit.

- *Puberťaci si myslí, že mužou všechno,… že pravidla nic nefunguje a ostatní se neposlouhaj. Ať je to člověk co má 30 roků, 60 roků, 90 roků. O tom to je, že ti puberťáci jsou k tomu vedení…*

Zhoršují to navíc někteří rodiče, kteří nejsou ochotni připustit chybu na straně svých dětí, pokud je jim něco vytýkáno.

- *…a kdyby se něco náhodou stalo, chlapečku dojdi dom a já to přijdu vyřídit. Příjde tatínek na hřiště všem začne nadávat. Všeci zavřou pusu, děcka se leknou, utečou a tím to skončí. Takhle to třeba funguje na hřišti u nás nebo na hřišti co je o blok kousek dál, všude to tak funguje.*
- *Ale je to o tom, že je to otec, který si své děti brání a tím to končí. Já si taky děcka bráním, ale ne za každou cenu. Když mladej vyhodí z okna vajíčko a sousedovi to trefí auto, tak jo, seber se a běž to umýt. Já proti tomu nic nemám.*

Zároveň jako příčina byl ale vnímán i nedostatek možností, jak by mládež mohla smysluplně trávit volný čas.

- *Tady celkově pro ty starší není nic…*
- *Dělají, protože se nudijou. Já osobně když se nudím, tak byste nevěřil, co jsem schopná vymyslet.*

Když se mládež nudí, snaží se zabavit a nachází k tomu cesty, které nejsou pro její okolí a pro život v Otrokovicích zrovna příjemné.

- *Oni tady nemají ti puberťáci kam jít. Jenom si sednout někde v parku na lavičku, bavit se, pouštět si hudbu.*
- *Nebo do Kauflandu na nějaké pití, které pronesou. Pak je honijou policajti. A vozijou to do nemocnice.*
- *Teď se třeba strašně rozmohlo mezi těma děckama to parkurové, ty cviky. Tak většina těch puberťáků od těch 10 do 15 roku chodí, na hřišti skáčou, jsou schopní po střechách skákat, po popelnicách. …Mluvím třeba za sebe, že nebudu muset poslouchat: „… ježišmarja, tvůj mladej skákal po garáži, volali tam na něho policajty". Co má dělat, jako on si nepůjde hrát na písek.*

V diskuzi zazněl ale i horší případ chování mládeže. A to útoky na menší děti a jejich okrádání během cesty do školy nebo ze školy.

- *Jsou děcka, oni si počkají na ty menší děcka, oni je oberou, ztřískají je. Mě to holky vykládaly, že jdou ze školy a chodijou mi oklikama. Tady v tom parku tady na náměstí, oni si počkají na ty menší děcka oni je oberou o peníze… Protože oni nemají fakt roupama co dělat, takže oni se bavijou i těma mladšíma děckama.*

Nízkoprahové centrum

V souvislosti s problematickou mládeží bylo zmíněno i nízkoprahové centrum Šlikr. Toto zařízení bylo uváděno jako příklad zařízení pro mládež, které by se v Otrokovicích mohlo rozšířit. Jedno centrum na město nebylo považováno za dostatečný počet s ohledem na současnou nabídku jiných možností vyžití.

- *A nějaké třeba středisko pro ty věkově třeba ve 12 rokách. Je tady jedno jediné takové centrum pro děti a to je až úplně vzadu na Trávníkách.*

K centru Šlikr zazněly dvě výhrady. Tím, že se nachází na okraji města, tak je hůře dostupné ze vzdálenějších částí města. Což pro některé rodiče může být překážka. A zároveň byl zmiňován i věk dětí, kterým je tam umožněn přístup. Některé diskutující by uvítaly přístup i pro mladší děti než deset let.

- *Tam je vlastně jen na těch Trávníkách. A to třeba ze středu nebo z Baťova, to je šílené.*
- *To je až od desíti let. Takže starší když mi tam jde, tak mladší mě musí doma sedět.*

Kroužky pro děti

U kroužků pro děti nebo mládež byla jako hlavní problém vnímána cena. Vzhledem k horší ekonomické situaci by účastnice diskuze uvítaly možnost využít bezplatných kroužků. Případně mít možnost, aby je proplatilo město.

- *To pro nás není finančně moc výhodné.*
- *Je to o penězích.*

Přičemž podle názoru diskutujících nabídka bezplatných kroužků není dobrá a navíc se nabídka bezplatných kroužků v Otrokovicích v posledních letech spíše omezovala.

- *Tady je Sluníčko, byli tady i dobrovolní hasiči, teď už je to všechno placené. Dřív to nebylo, dřív normálně tam se mohlo dojít.*

Hlídání dětí

Diskutující by uvítaly mít možnost krátkodobého pohlídání dětí, pokud potřebují něco vyřizovat na úřadech, navštívit lékaře apod.

- *Když potřebujete jít na nějaký úřad nebo někam, tak ty děcka abychom měli kam dát, třeba tu hoďku pohlídat.*
- *Co by se tady dalo změnit, třeba to, že když jdeme k doktorovi nebo něco vyřídit na úřad, ty děcka tam dlouho nevydrží, tak někoho, kdo by třeba byl, aby mohl pohlídat.*

Jedna z diskutujících upozornila, že v Otrokovicích funguje hlídání dětí při návštěvě městského úřadu. Ne všechny diskutující ale o této možnosti věděly. Tato služba je určena čistě pro návštěvníky úřadu, takže neřeší problém např. při návštěvě lékaře. Ale ani povědomí o této službě není ideální, jak se ukázalo v této diskuzi.

- *Tady je nějaké centrum Krteček nebo něco, kde ti když si vyřizuješ něco na úřadě, tak máš možnost tam dítě dát, ale je to v rámci úřadu jenom.*

Zaměstnání

Jedna z matek má zdravotní komplikace, které ji omezují při výběru práce. Ostatní ale soudily, že práce je dostatek a obecně vzato by nebyl problém si nějaké zaměstnání najít. Začíná to být ale problém, když do toho vstoupí potřeba starat se o děti, zvláště když se jedná o matky samoživitelky, jako v případě naší ohniskové skupiny.

- *Práce je, ale nejsou na to podmínky, aby ten člověk tam mohl jít.*

Dostupnost práce byla vnímána tedy pozitivně, a to přesto, že zaměstnavatelé jsou podle diskutujících méně ochotni zaměstnat matky s dětmi, kde hrozí, že kvůli nemoci s nimi budou muset zůstat doma.

- *V čem je ta nevýhoda, že každý zaměstnavatel nechce velice matku s dětmi kvůli paragrafům… oni tam nemají nikde náhrady, že by za ně šly dělat, musí to táhnout, když je nějaká na paragrafu, ti druzí… Co máme dělat, když nemáme to dítě kde dat, když je nemocné.*

Hlavní překážka byla ale spatřována v hlídání dětí. Především tedy u vícesměnných provozů v odpoledních hodinách. Kdy by práci bylo možné získat, ale z tohoto důvodu jsou nuceny ji odmítat.

- *Pokud přijdu do práce, oni řeknou my máme dvě směny. Tak já nemůžu, protože fakt jsou tam dvě směny a odpoledne nemám kam ty děcka dát.*
- *Já jsem našla čtyři práce, ale tím že nemám kam dát tu malou…*
- *Já jsem taky měla dvousměnný provoz, že. Když jsem ještě malýho neměla, tak se holky musely taky starat samy o sebe. A teď jsem jenom čekala, jestli se něco vymrví, nevymrví, než přijdu z práce. Jestli mě někdo udá, nebo neudá, že je mám doma.*

Diskutující by uvítaly, kdyby v Otrokovicích byly lepší podmínky, jak toto řešit. Byly zmiňovány odpolední školky nebo školky firemní, které by umožnily lépe zkombinovat práci a péči o menší děti.

- *Jak dřív byly ty takové pracovní školky, že ti zaměstnanci měli ty děti kam dat, vždycky byla nějaká ta jistota. A bývalo to já nevím jak dlouho.*
- *Bych byla pro ranní a odpolední školku.*

Dostupnost běžných školek nebyla ale vnímána jako problém. V minulosti to bylo podle diskutujících horší, ale situace se v posledních letech zlepšila.

- *Dřív to byl problém, ale teďka už je to lepší.*
- *Dřív brali hlavně ty, co jako pracujou.*

Bariéry

S ohledem na to, kolik pozornosti bylo věnováno bariérám v ohniskových skupinách seniorů a osob se zdravotním postižením, jsme se na téma bariér zeptali i v této skupině. Pro matky s kočárky mohou být bariéry rovněž problém. Většina účastnic diskuze má malé děti, takže mohly dobře posoudit aktuální stav.
Situace rozhodně nebyla hodnocena jako bezproblémová. Ať už se jedná o pohyb po ulicích nebo při vstupu do obchodů.

- *Je tu hodně těch patníků a všeho je fakt, že těch rovných je málo, to jako je pravda.*
- *V některých obchodech jsou ale zakázané kočárky. Nebo jsou úzké ty dveře, že by tam ani člověk neprojel. Takže celkem špatně je to tady.*

Kritizován byl rovněž stav chodníků.

- *Já bych spíš zmínila stav chodníků kolikrát… Když šlápneš na dlaždici a ohodí tě to až po koleno...*

Zároveň ale z diskuze vyplývá, že situace není všude stejná a diskutující pozorují, že se některá místa zlepšila.

- *U nás je to asi trošku lepší. Mě tam přijde, že jsou tam ty chodníky docela i poupravené.*
- *Na tom nádraží je to teď takové, oni spravovali nádraží.*
- *I u polikliniky to dělali všechno nové.*

Přes výše uvedené nebyly ale bariéry touto skupinou vnímány jako větší problém, který by matky s kočárky nějak zásadněji omezoval v pohybu. Neobjevilo se ani žádné specifické téma, které by nezaznělo již u seniorů nebo osob se zdravotním postižením, kteří mají na bezbariérovost větší nároky.

- *To se dá také přežít.*
- *Pro zdravé lidi ten kočár vždycky odvezou nějakým způsobem, horší by to bylo, kdybych byla na vozíčku, tak bych to jako překážku asi viděla.*

Sociální systém

V tomto bodě shrnujeme komentáře spojené se sociálním systémem. Myšleno v tom nejširším smyslu, jako jakékoliv formě podpory, kterou poskytuje stát či město lidem v nouzi. Ať se jedná o dávky, sociální bydlení nebo např. proplácení kroužků pro děti.
Podle diskutujících je sociální systém nemotivující. Místo toho, aby systém více podporoval ty, kteří se snaží, plní si své povinnosti, tak spíše lidi podporuje v tom, aby se nesnažili a spoléhali na podporu od města nebo státu.

- *Pro mě je sociální systém vedený takhle. Maminky nestarejte se, protože děti budou zvýhodněné, a když se staráte, jste úplně blbá.*
- *Když jsem zjistila, že vybírají tu Tříkrálovou sbírku. Tak já jsem měla představu. Já jsem vlastně neměla představu, na co to jde. Myslela jsem, že to jde na dobrou věc. Pak jsem zjistila, že vlastně z toho zaplatí obědy cikánce tam pro děti, protože není schopná uvařit. Tak to mě donutilo na tu Tříkrálovou sbírku nepřispívat.*

A nejen, že systém je nemotivační ve smyslu starat se o sebe, děti a řádný chod domácnosti. Ale i ve vztahu k hledání zaměstnání. Kdy si najít práci pro ně může být ekonomicky méně výhodné, než být bez práce.

- *Já chodím do práce, ale jsem větší socka než jsem byla předtím.*
- *Já jsem počítala, kdybych šla do práce, jak na tom budu. Když půjdu do práce, tak přijdu o výhody, že nemusím platit školné pro dceru ve školce, přijdu o to, že by mi pomohli, až malá nastoupí do školy tak konečně nějaký kroužek. O kroužky pro syna. Já nevím, když se něco podělá, taková ta jednorázová finanční pomoc pokud na ni dosáhnu, tak o to přijdu. O všecko toto přijdu.*

Systém je pro ně také špatně čitelný a špatně předvídatelný. Z toho pak pramení pocit nespravedlnosti a frustrace. Protože diskutující vidí, že někdo dostane pomoc a jiný v podobné situaci ne. Když se obrátí na úřad neví, jaký výsledek to bude mít.

- *Já už sedm měsíců peru v pračce, která se rozhodne, že když nebude prát, tak nepere. Nemám nárok dostat nějakou jednorázovku. Jak to, že někdo jiný nárok má, podle čeho to všechno berou.*
- *Oni mi kdysi říkali, proč bych já Vám měla dávat na postel, a já říkám, proč teda švagr dostal na postel na dítě a nekoupil to a vy to vůbec neřešíte.*

O úspěchu pak podle diskutujících často rozhodují spíše známosti nebo naopak agresivní dožadování se pomoci.

- *Protože je to podle toho, že ten člověk dojde na tu sociálku a začne tam dělat bordel. Začne vyhrožovat.*

Zároveň ve svém okolí vidí i případy, které považují přímo za zneužívání systému. Kdy dotyční získali pomoc podle názorů diskutujících neoprávněně, což samozřejmě dále posiluje pocit nespravedlnosti.

- *Já ty lidi nebudu jmenovat. Ale měly by na to být určité metry. A kontroly. Jak ty matky ty příspěvky berou. A prostě je to zneužité a to mě strašně štve. Protože ty některé děti kvůli tomu, že to někomu vyšlo v pedagogicko psychologické poradně, ale ty děcka cestují samy, létají samy, nejsou pod tím dohledem a někteří se ještě chlubí, co si všecko nepořizují.*
- *U nás třeba bydlí jedna, která vykládá, kolik nabere příspěvků na svou nemocnou dceru, která se není schopná o sebe postarat. Já její nemocnou dceru vidím od rána do večera létat s druhou dcerou, což mi nepřijde jako dítě, které se nedokáže o sebe postarat, když se tam ještě stará o dalších pět dětí venku.*

Stravenky

Debata se rovněž zaměřila na stravenky, v kterých je vyplácena část dávek. Diskutující je braly jako nepříjemnou komplikaci. Jsou s nimi spojená určitá omezení a pokud se člověk snaží řádně hospodařit, tak jim to stravenky v porovnání s penězi komplikují.

- *Ty stravenky v některých případech jsou jako kravina. Protože kolikrát ti lidi když je dostanou v tom část těch peněz, tak si ještě doplácí třeba ten nájem z toho když jim to nevyjde. A stejně spousta těch lidí si nechává ty stravenky vyloženě proplatit.*
- *Já třeba dostanu 1000 korun a čekám na to až do 20., což je nesmysl, protože… na začátku musím zaplatit nájem, na začátku musím zaplatit školku, na začátku musím koupit kartičku do školy a musím taky živit děcka… A když už konečně dostanu siasky tak zjistím, že musím vypočítat ten nákup, aby mně to vyšlo vyloženě na siasky protože už nemám finanční prostředky, kdybych přesáhla siasku mohla to doplatit.*

Zároveň diskutující uváděly, že někteří příjemci stravenky prodávají pod cenou, aby se dostali k hotovosti a mohli si za ně nakoupit např. alkohol. Takže stravenky nejsou schopné zabránit zneužívání dávek k podobným účelům.

- *Já třeba si nemůžu dovolit padesátikorunovou stravenku prodat za třicet korun. Protože já počítám s tou padesátikorunou. A ňáký ožralec prostě přijde, tady mám za pětistovku siasky dej mi tři stovky, abych měl prostě na pivo... A ho to v té dané chvíli nezajímá, že přijde o peníze. On dostal něco. A on potřebuje za to nakoupit alkohol a ty tři stovky mu na ten alkohol stačí.*

Bydlení

Jako největší problém uvedený v této kapitole diskutující vnímaly bydlení. Shodovaly se, že toto je věc, která je pro ně nejtíživější. A nejvíce by chtěly, aby se ji podařilo zlepšit.

- *Bylo by super, kdyby se tady nejdřív vyřešila ta bytová situace. To by bylo lepší. Ty bezdomovce ještě překousnu, ale ta bytová situace by byla super. Aby řešili ve prospěch těch, co se snaží aspoň. Já si myslím, že těch co se snaží, není moc…*
- *Co by se tady mohlo změnit, tak opravdu to bydlení. Ten přístup k těm městským bytům.*
- *Že bychom chtěli trochu lépe bydlet.*
- *A mě tady štve to bydlení. My jsme čtyři, mačkáme se v 1+1 a nemáme nárok na větší byt.*

Zlepšení bytové situace bylo spokojováno se sociálními byty od města. Pořídit si větší byt na běžném trhu při stávajících cenách nepovažovaly diskutující za reálné.

- *Na našem baráku jsou vlastně tři 2+1, ale že v jednom nebydlí nikdo, ve druhém jsou staří lidi a já se s děckama mačkám v 1+1. Najděte si podnájem, já si ho najdu, ale až na něj budu mět.*
- *Je tu málo bytů těch větších, abychom se k tomu mohli dostat. Já bych nemohla jít do 2+1 si najít někde za 8 000. Za to bych dala celou výplatu, děcka by byly bez jídla a bez ničeho.*

Jako velký problém při hledání nájemních bytů byla rovněž vnímána kauce, protože vzhledem k ekonomické situaci diskutujících nemají finanční rezervy a takovou částku nedají dohromady.

- *Mám kojenca tříměsíčního, který mi spí s dvanáctiletou holkou v jedné místnosti. A to stávají do školy. A nikoho to nezajímá. Najděte si podnájem. Já říkám najdu, ale také na kauci nemám.*
- *Mě bylo řečeno, že já mám předražený byt. Za 10 500 podnájemní byt. Měla jsem za 9 500, zvedli mi nájem a bylo mě řečeno, že se musím přestěhovat do levnějšího bytu, jenže kde já vezmu peníze na kauci na druhou třeba, protože většinou je to přes realitku. Ty bez kauce se byt nedá sehnat.*

Diskutující se domnívají, že sociálních bytů je v Otrokovicích dostatek, ale myslí si, že nejsou městem přidělovány tak, jak by měly být. Protože jsou přidělovány jiným cílovým skupinám, než jsou rodiny.

- *Aby ty sociální byty využité na to, na co jsou postavené.*
- *Anebo máme sociální byty pro slabší, slabé anebo pro rodiny s matkou. A oni tam stejně upíchnou jednoho důchodce, druhého důchodce, jednoho alkoholika, druhého alkoholika ale to je v pořádku.*
- *A pro lidi, kteří to opravdu potřebují.*

Zároveň přidělování městských bytů trpí stejnými problémy, které byly popsány u sociálního systému v předchozím. Že ten systém vnímají jako nečitelný a nespravedlivý. Ve výsledku se tak frustrace obrací proti městskému úřadu.

- *Já bych řekla, že by nebylo na škodu, kdyby si oni sami stoupli mezi ty lidi a poslechli si je sami, protože opravdu si myslím, že by je tam roztrhali někteří.*
- *Anebo si to sami zkusit, dát jim 8 000 nate a…*
- *Nebo je pomačkat všechny v 1+1.*

Zdravotnictví

Jeden z hlavních požadavků z diskuze byl na zřízení pohotovosti pro děti, aby se s nimi nemuselo v případě potřeby jezdit do Zlína. Což pro rodiče, kteří nemají auto a nemají moc peněz, aby si zaplatili taxi, je problém. A to především v nočních hodinách, kdy nelze využít hromadnou dopravu.

- *… ta pohotovost pro ty děcka, protože fakt cestovat s něma kdo nemá auto až do Zlína.*
- *Pokud nemám prachy na taxíka tam a nazpátek, který stojí 500 korun. Jezdí MHD, třeba se stane v noci a poslední trolejbus, co jsme jeli s malým, co jsme stihli, jel v 11 hodin a opravdu poslední. A pokud opravdu nemáte na toho taxíka, to pětikilo vyloženě, může být třeba datum před výplatou, jo.*

V rámci diskuze zaznělo, že se uvažovalo o zřízení pohotovosti v Domově pro seniory v budově C. Jak ale následně zaznělo, i to by byl pro některé diskutující problém, vzhledem ke vzdálenosti od jejich bydliště. Pokud by se tam měly přepravovat v noci. Jednoznačně by preferovaly umístění takové pohotovosti na poliklinice, která je pro ně snáze dostupnější.

- *Co já vím tak se ještě mluvilo, že by se zde zřídila pohotovost v rámci domu pro seniory, že by se chodilo na cečko. Tam ta lékařská pomoc je alespoň ňáká, a že tam by byla vyčleněná nějaká…*
- *Ale jak se chceš dostat v jednu hodinu na Baťov.*
- *To potřebují tady na té poliklinice, aby to bylo, tady je nejvíc těch děcek.*

Vedle chybějící pohotovosti směřovala kritika v oblasti zdravotnictví i na některé dětské lékaře. Nutno dodat, že jen některé diskutující měly tyto výhrady. Jiné byly se svým dětským lékařem spokojené.
V debatě byly zmiňovány případy, kdy v posledních letech zemřely v Otrokovicích děti. Což může vytvářet určitý kontext pro toto hodnocení.

- *Lepší doktoři aby byli teda.*
- *Mně se třeba nestalo, aby bylo úmrtí u těch dětských doktorek tak jako je teď. Aby během jednoho roku umřelo dvěma doktorkám dítě, z nějakých nespecifických důvodů. Mi příjde docela zvláštní.*

Kritika směřovala pak především na nedostačenou pečlivost při vyšetřování dětí, a podle matek přímo špatné diagnózy, které podceňovaly stav.

- *Malá třeba… jsem řešila, že má zelenou stolici, ona tvrdila, že je to hladové… Že ji mám dát dokrm, tak jsem ji dala dokrm… a za 14 dní nás vezli do nemocnice s problémama, s dýchacíma problémama, že měla nafouklé břicho, že nemohla dýchat…*
- *Já třeba čekám dvě hodiny… dojdu do ordinace, to je dobré to je dobré a jdu pryč. Jsu tam 5 minut. Což mi přijde jako že. Radši počkám v té ordinaci, kde mě to dítě ošetří s jistou nějakou anamnézou… Já osobně kdybych mohla přejdu k paní doktorce*

Galenové, protože opravdu vydržím to dítě mít dvě hodiny v ordinaci jenom aby zjistila, že se tam opravdu něco děje nebo ne.

Těžko posuzovat takto kvalitu lékařské péče. Faktem ale je, že tyto výhrady tu jsou. Z debaty vyplývá, že to není plošně rozšířený problém, ale zároveň toto hodnocení nevychází z jednoho incidentu.

- *Poslední dobou ale co sedím v té čekárně, tak mi přijde, že hodně lidí si tam stěžuje. Takže u této paní doktorky docela dost.*
- *To není ale jenom tady. To je všude.*

Bezpečnost

V diskuzi zazněla řada komentářů týkajících se narušování pořádku např. ve spojení s mládeží, narkomany nebo bezdomovci. Ale vedle těchto problémů diskutující uváděly přímo i obavy o svou bezpečnost.

- *Třeba nedávno se tu řešilo nějaké znásilnění. To je asi rok zpátky. Já tedy neříkám, že by po mě někdo šel, ale náhoda je blbec.*

Diskutující uváděly, že se necítí večer v Otrokovicích bezpečně. Že samy by se večer po městě rozhodně nepohybovaly. Jako zvláště problematická místa bylo zmíněno nádraží, kde je hodně bezdomovců nebo park u polikliniky.

- *Třeba si koupit cigarety na nádraží v 9 hodin. To bych nešla. Protože tam opravdu ti lidi jsou. On třeba spí na té lavce, ale nevíte co, on vyskočí na mě. Jéžiš, já bych se tam zbláznila.*
- *Já bych ani nešla vysypat koš.*
- *Nešla bych taky sama nikam.*

Stejně jako u ohniskové skupiny seniorů zaznělo, že bezpečnost zhoršují hospody, kterých je v dané oblasti poměrně hodně.

- *Je to fakt všechno kolem těch hospod, no. Ono je super, že zakázali kouření v hospodách, ale kdyby tam zakázali chlastat, to by bylo lepší.*

Špatné mezilidské vztahy

Téma, které se vinulo celou touto diskuzí, jsou špatné mezilidské vztahy a narušování pořádku. V diskuzi byly popisovány různé konflikty. Ať už mezi dětmi, rodiči nebo sousedy.

- *Anebo je tam vyhrazené místo na opíkání, ale nesmíme tam opíkat.*
- *Aby si lidi nestěžovali, protože lidi jsou závistiví, jakmile někdo něco udělá. Ježiš, on se baví, tak to ne, to mu zkazím jako. Mně řekli třeba na městě, jako můžete si to tam udělat, ale nezajišťuji Vám, že vám policajti nepřijedou dát pokutu. Tož to je super. Máme tam ohniště, můžeme tam opíkat, ale protože tam máme souseda magora, tak zaplatíme 5000 korun pokuty, protože jsme vlastně něco co nám nechce město podepsat, že to máme schválené.*

Do toho problematická mládež, či skupiny jako narkomani, bezdomovci a celková bezpečnostní situace. A Jedna diskutující tyto špatné vztahy shrnula následovně.

- *…tam je to vyloženě o tom, že ti lidi se tam neumí normálně domluvit. Že se lidi neumí sami k sobě chovat.*

Diskutující by byly rády, kdyby se podařilo mezilidské vtahy zlepšit, ubylo třecích ploch, kde dochází ke konfliktům, zlepšilo se chování problematických skupin a aby město nebo policie se v tom více angažovali.

- *Co si nevyřídíme samy, to za nás nikdo neudělá. To znamená, že policajty ani nevolám. Když mě prostě smradi štvou u baráku, že si hrajou, tak tam sejdu, že jim dolámu ruky a seberu repráky, tak oni toho nechají. Pak stačí jenom, abych vykoukla… a jdou pryč.*
- *Jsem volala policajty, policajti se ani neobtěžovali dojet. Přitom tady je barák, tady je hřiště a policajti jsou tady. Oni nebyli schopní dojít. Za hodinu vůbec.*

Vzhled města a kulturní akce

Protože debata vyznívala velmi kriticky vůči městu Otrokovice, tak jsme se na jejím konci zeptali, co diskutující vidí jako pozitivum města. Jako hlavní přednost byl uveden vzhled města. Diskutující ale pociťují v Otrokovicích řadu závažných nedostatků, takže si zároveň myslí, že město by se mělo zaměřit více na vážnější problémy.

- *Myslím, že se tu zkrášluje to město. Že se snaží udělat aspoň to pěkné, když už to spojí za prd kolem.*
- *Takže upravené to asi je, oni se snaží i ty trávníky, ostrůvky co jsou u polikliniky na městě všude obsadit těma kytičkama, aby to bylo pěkné. Na vánoce máme stromeček, svítí to všude. Tady v tomto smyslu se snaží. Ale to je všechno prostě, aby oni měli to dobré oko u těch lidí jako. Jé my jsme udělali rozsvícení stromečku. Všechno je to pro ně jako...*

V souvislosti se vzhledem města zazněly ale i negativní názory. Kritizováno bylo sekání trávy, které v minulosti fungovalo lépe a podle diskutujících se péče o trávníky zhoršila.

- *Tráva bývala posekaná. Dneska si musíme zavolat, aby ji posekali, a když už ji posekají, tak ji nechají ležet a hnít. Takže to všude smrdí.*
- *Že dřív to uklízeli, že to fakt bylo pěkné uklizené, a teď jsme říkali, že tráva byla takhle vysoká, sekali to snad jenom po okraj, aby se neřeklo. Zbytek si nechali na další týden, že.*

Podobně byl zmíněn nepořádek, jako je rozbité sklo. A to v souvislosti s vandalismem mládeže, podobně jako to zaznělo u ohniskové skupiny osob se zdravotním postižením nebo seniorů.

- *A sklo všude bývá rozbité.*
- *Tož to je ale od těch smradů.*
- *U školy jako tady. Tak tam co ty děcka dělají, tak to kolikrát je. Na to že je tam kamera, tak oni tam dělají takový bordel. Oni to tam pořád spravují, ale ty děcka to tam devastují.*

V diskuzi jsme položili otázku, jak vnímají Otrokovice v porovnání s jinými městy, která navštěvují. Zda na nich vidí něco lepšího, co by chtěly, aby bylo rovněž v Otrokovicích. Diskutující uvedly nedaleké město Napajedla, které je pěkně upravené a má dostatek dětských hřišť. Podobně byl zmíněn i Holešov.

- *Mně se třeba líbí Napajedla, mně se líbí, jak jsou pěkně upravené. Tráva posekaná, dětské hřiště jsou tam, není to přeplácané, je jich tam dost, aby ty děti mohly rozložit.*
- *Mě se třeba líbí v Holešově, můj tam má rodiče, tam mají dětské hřiště…*

V souvislosti s Holešovem se objevilo téma různých kulturních či společenských akcí. Kterých podle diskutujících v Otrokovicích moc není.

- *V tom Holešově aji ty tradice tam dodržují. Tady akorát je lampionový průvod a ten stromek. Ale jako nějaká akce, kde by se zase všecky shromáždili, šlo se někam nebo něco, to bývá málo.*

Ale i u některých akcí, které se v Otrokovicích konají, nebyly diskutující spokojeny s jejich podobou. Zmíněn byl dětský den, kde sice může být dostatek různých aktivit, ale pokud je vše placené, tak to představuje problém.

- *Dětský den tu je, ale musíte si to zaplatit. Tam jsou koně, tam je skákací hrad, tam jsou stánky a musíte si to zaplatit. Co je to za dětský den.*
- *Je tu spousta těch lákadel, ale kolikrát na to ty rodiny nemají.*

A byl zmíněn i trh u Billy, kde podle diskutujících není zajímavá nabídka zboží. Navíc se tam vyskytuje i zboží, které je běžně dostupné v obchodech a to i za lepší ceny, takže takový trh není pro ně příliš atraktivní akcí.

- *Tady jsou vždycky nějaké trhy před Billou. Ale tam nikdo nechodil, protože koření, vařečky to si můžu koupit v obchodě… A hlavně proč bych to brala za 70 korun, když v Kauflandu to mají za 30… A potom město bylo naštvané, že tam nikdo nechce chodit a příští rok to už nebude. Ale dobře jim tak.*

5.4 Osoby bez domova

Tato ohnisková skupina se konala v azylovém domě Samaritán a účastnila se jí asi desítka jeho klientů. Jednalo se o muže. Převládali starší muži nad 50 let, ale bylo mezi nimi i několik mladších. Část z nich měla nějaké zdravotní komplikace, někteří byli přímo v invalidním důchodu. Většina z nich nepocházela přímo z Otrokovic, ale z nějakých bližších či vzdálenějších obcí. Pouze dva z nich strávili nějaký čas na ulici v Otrokovicích.
Bezdomovci se objevili jako téma ve všech ostatních skupinách. Komentáře ve všech skupinách byly podobné, fakticky je to pohled veřejnosti na tuto problematiku. Takže jsme komentáře týkajících se bezdomovců ze všech ostatních ohniskových skupin zařadili na konec této kapitoly, aby byly všechny na jednom místě.
Účastníci této ohniskové skupiny mají k Otrokovicím značně odlišný vztah než účastníci ostatních ohniskových skupin, kteří zde žijí. Někteří z Otrokovic sice pochází, ale jiní zde pouze momentálně bydlí na azylovém domě, takže město Otrokovice nemá v jejich životech takovou váhu, jako u běžných obyvatel města.

Služby pro lidi bez domova

Diskutující se domnívají, že otrokovický azylový dům s kapacitou cca 40 míst je nedostatečný s ohledem na počty bezdomovců v Otrokovicích. Že při jejich počtech by bylo možné zřídit druhý azylový dům.

- *Ještě jeden azylák. Aby udělali nějaký azylák ještě, to je málo 40 míst.*

Lidem, kteří jsou na ulici, by ale podle diskutujících pomohlo i teplé jídlo. Bylo zmíněno, že v Otrokovicích taková služba funguje, kdy je jednou týdně rozdávána polévka. Podle diskutujících by to mohlo být ale i častěji a jako příklad uváděli Kroměříž.

- *Tak aspoň kdyby tu polévku dávali.*
- *Tady Samaritán Otrokovice tuto službu mají. Je to jedenkrát týdně, vaří polívku a velice dobrou. A jsou tady teréňáci, kteří to rozváží. V Otrokovicích na vlakové a zbytek ještě dovezou sem. Je to jednou týdně sice, protože těch pracovníků není tolik, aby to mohli vykonávat každý den, ale je to.*
- *Třeba v Kroměříži jsou jeptišky a ty dávají obědy bezdomovcům denně.*
- *Kroměříž je na tom lepší, v Kroměříži je těch bezdomovců víc.*

V diskuzi zazněla informace, že se uvažuje o zrušení tzv. sedárny, kvůli problémům, které působí lidé, co tam přespávají, protože na ně byly stížnosti. Zrušení sedárny by diskutující rozhodně nepovažovali za dobré řešení. Stejně jako jakékoliv další omezování sociálních služeb pro lidi bez domova v Otrokovicích.

- *Vzhledem k tomu, že tam se nedýchá (do alkoholtestru – pozn.), tak tam někdo dělal problémy. A oni to chtějí zrušit, protože lidé si stěžovali.*

Seďárnu jsou někdy nuceni využít i přímo obyvatelé azylového domu, protože podle jeho pravidel pokud nadýchají určité promile, tak je do azylového domu nepustí, takže jim zbývá jen seďárna.

- *Ale to využívají jenom lidi, kteří se ožerou, a nepustí je zpátky sem, tak jdou na tu sedárnu, tam to přežijou a ráno přijdou.*

Diskutující by byli tedy proti zrušení této služby, naopak uváděli, že seďárna je ve špatném technickém stavu a bylo by dobré, kdyby město mohlo pořídit novou buňku nebo investovalo do rekonstrukce té stávající.

- *Co by město mohlo udělat, když se o tom bavíme, o té seďárně v tom zimním období. Kdy opravdu třeba někdo tam musí jít. Si odpočinout třeba když je alkoholicky unaven. Tady ho nepustí, musí jít tam na tu seďárnu. Je to buňka, která je vyřazená z nějakého stavebního podniku. A je v dezolátním stavu.*
- *Ty buňky tam dat nové, aby tam byla voda. Aby se mohli umýt. Tam by se mohlo investovat.*

V souvislosti se sedárnou zaznělo, že do Otrokovic přichází i bezdomovci ze Zlína. Právě kvůli této službě, která nikde v blízkých městech není. Na druhou stranu zaznělo i to, že z Otrokovic naopak odchází bezdomovci do Zlína.

- *Tam není ta seďárna. Ta je v Otrokovicích široko daleko.*
- *Zase Otrokovičáci jezdí do Zlína.*

Sociální a běžné bydlení

Co by diskutující ocenili ze strany města, tak jsou sociální byty. Mít možnost je vůbec získat, případně je získat v kratším čase, pokud si o byt požádají.

- *Urychlit to bydlení sociální.*
- *Strašně dlouho trvá, když si požádáte o byt. Tak strašně dlouho trvá, než ho dostanete.*

Část diskutujících nemá ale trvalé bydliště v Otrokovicích, takže nepovažovali své šance získat zde od města byt za reálné.

- *Když máte v občance trvalé bydliště jiné než v Otrokovicích, tak to nemám šanci.*
- *Kdybych měl trvalé bydliště tady, tak ho už možná mám.*

V ohniskové skupině s matkami zaznělo, že sociální byty jsou často dávány jiným skupinám, než jsou rodiny. Na druhou stranu v této ohniskové skupině zase zaznělo, že byty přednostně dostávají právě třeba matky s dětmi, takže pro ně jako obyvatele azylového domu se hůře nějaký městský byt najde. Tady to nebylo bráno ale jako výčitka vůči městu, ale jako konstatování faktu.

- *To je většinou, když je ženská s děckem…*

Jeden diskutující uvedl, že pokud se mu podaří vyřešit zdravotní problémy, následně sehnat práci, tak bydlet není problém.

- *To je jednoduché, našetřit si peníze, nájem, kauci a nájem dopředu. Mít ty peníze, sehnat garsonku a přestěhovat se. A mít stabilní práci. To je celý problém.*

U většiny ale takový optimismus do budoucna vidět nebyl. V jejich současné situaci jsou odkázáni čistě na pomoc ze strany města, ať už jde o bydlení na azylovém domě nebo již zmíněné sociální byty.

- *Za garsonku dáte 6 500. Není možné to utáhnout.*
- *Tady 3000.*
- *To socka platí, ale když si pronajmete byt, tak nedostanete ani korunu.*

Život v azylovém domě

Celkově diskutující hodnotili azylový dům dobře. A to i ve srovnání s azylovými domy v jiných městech, kde žili v minulosti. Jeden z diskutujících, který měl čerstvé zkušenosti s životem na ulici v Otrokovicích, jasně popsal svou vděčnost, že může bydlet na azylovém domě.

- *Já jsem tak strávil teďka měsíc, a já su vděčný, že tu su, pro mě to je prostě ráj, tady to.*

K azylovému domu přesto byly určité výhrady. Ať už k vybavení, vztahům mezi obyvateli domu nebo pravidlům, které se v azylovém domě musí dodržovat. Zároveň k tomu ale bylo přistupováno tak, že si na tyto komplikace nebo pravidla lze zvyknout, hlavně že mohou někde bydlet. A nic z toho v debatě nevyznívalo jako zásadnější nedostatek, že by to tak diskutující prožívali.

- *Co má člověk dělat za první a zvykne si, no.*
- *Hlavně že máte postel a sprchu.*

Diskutující vyzdvihovali polohu azylového domu, že není někde na periferii, ale že mají blízko zastávku MHD, služby nebo obchody. Že se snadno všude dostanou.

- *Na tom Hradišti je to na Průmyslové a je to úplně bokem. Dva kilometry máte na poštu dva a půl na úřad. Teď to choď třikrát za měsíc (odpověď invalidy – pozn.).*
- *Tady je výhoda, že je všechno blízko. Máte kousek obchod, máte kousek poštu, železářství.*
- *Park je tady blízko.*
- *Máte tu obchod, máte tu hospodu, zastávka je kousek.*
- *To nám zastavuje přímo před barákem.*

Otrokovice pak brali jako město, kde je dostatek možností najít si práci v porovnání např. s Kroměříží, kterou část z nich rovněž dobře znala.

- *Já su tady pár dní a Otrokovice se mi docela líbí. Je tady dost fabrik, kde bych se mohl zeptat na práci. To je docela fajn. Na druhou stranu není to nic moc ty Otrokovice pro mě, Kroměříž je hezčí.*

Velmi dobře hodnotili i personál azylové domu. Podle nich je ochotný, dokáže jim poradit a pomoci.

- *Je to pohoda, vždycky vyjdou vstříc ve všem.*

Hůře byly hodnocené vztahy mezi jednotlivými obyvateli azylového domu. Nijak katastrofální, ale někteří jedinci jsou problematičtější. Zvláště pokud mají problémy s alkoholem.

- *Tak jak všady, nemáte každýho stejnýho. Někdo se chová tak, někdo tak. Někdo je debil, tak je debil. Z toho se nevyspí...*
- *Je tady tak deset jedinců, co pijou pravidelně. Jak výjde sluníčko, tak jsou v parku.*

Podle diskutujících jsou různé konflikty či hádky mezi obyvateli azylového domu poměrně běžné, ale zpravidla se nejedná o nic vážnějšího.

- *Každou chvilku… Ponorková nemoc.*

- *Kvůli úklidu, kvůli televizi.*
- *Tady máme jednoho, ten vlastní ten přepínač, když tady máte televizi, on je tady každý den, se řídíte podle něho. Je tam nějaký sport anebo něco a on si to přepne. Potom mu to musíme sebrat a přepnout si to zpátky.*

S tím je spojený nedostatek soukromí, který mají obyvatelé azylového domu. Jeden z diskutujících to přirovnal k situaci na vojně.

- *Nemáte žádné, musíte to přežít no.*
- *Tak jak na vojně.*
- *Jenom si lehnete, tak někdo zaklepe a vzbudí vás.*

Pokud jde o vybavení, tak byly zmiňovány sprchy. A to jak jejich stav, tak i zimu, která je tam někdy kvůli větrání.

- *Mohli by zlepšit trochu sprchu.*
- *Sociální zařízení, jako toalety jsou společné se sprchama, takže se větrá a tím pádem je tam zima, když se někdo sprchuje.*
- *Jde o to, aby tam byla alespoň nějaká ta růžice. To je přidělané z vrchu, ze spodu se nemáte jak osprchovat, tak tam děláte stojky.*

Jako problém někteří diskutující označovali i umístění kuchyňky v patře. Pokud je mezi obyvateli domu někdo s horší pohyblivostí a musí se tak pohybovat po schodech.

- *Nejhorší je, že je to tady navrchu, my musíme chodit po těch schodech. Škoda no, když chcete kávu. Nahoru. (invalida – pozn.)*

V souvislosti s pravidly, která platí v domě, byl zmíněn zákaz vstupu návštěv do azylového domu. Kdy s nimi musí zůstat venku.

- *Když vám přijde syn nebo někdo, tak ho nepustijou dovnitř. Jdete sednout třeba na zahrádku. Musíte stát venku. Neexistuje tady vstup. Jestli rodina nebo někdo tak...*

Pozornost byla věnována i kontrole alkoholu, kdy obyvatelé domu musí běžně dýchat. Mohou pít, ale nemohou překročit určitou hodnotu alkoholu v krvi, jinak nejsou vpuštěni dovnitř. Pokud je to o trochu, stačí chvíli počkat, v horším případě musí jít na zmíněnou sedárnu. Diskutující uznávali, že problémy s alkoholem tu jsou a podobná pravidla platí všude, některým to ale přijde někdy příliš přísné.

- *Dete na nákup a hned se ptá, bylo něco, když mu řeknete, že ne, tak zkusíme, zkusíme.*
- *To je všude ale.*
- *Teďka to tam na setiny dokonce, máte mít 0,8 a máte 0,81 a nepustí vás.*

Život na ulici

Podle vyjádření diskutujících nejčastěji přišli o domov nebo skončili na ulici v důsledku rozvodů. Mimo to byl jako další důvod uveden konflikt s otcem nebo zdravotní problémy, které postupně vedly ke ztrátě zaměstnání, vztahu a následně i bydlení.

- *Rozvedl jsem se.*
- *To jsou všichni většinou rozvedení a tak dopadli.*
- *Já jsem skončil na ulici z toho důvodu, že jsem se pohádal s otcem. Tak řekl, ať vypadnu z baráku, že to nemá cenu.*
- *Já po rozchodu s přítelkyní, která mě nechala odepsat z bytu… Já jsem si furt stěžoval, jak mě to bolí, furt sem ji budil ze spaní a tak. To už jsem nepracoval…*

Zkušenost s životem na ulici přímo v Otrokovicích měli pouze dva účastníci ohniskové skupiny. Takže tohoto tématu jsme se dotkli jen okrajově. Byl vidět velký rozdíl, jak tito dva diskutující popisovali svou zkušenost.
První z této dvojice pobyt na ulici zvládal jen opravdu těžko a jeho vzpomínky na tuto dobu jsou velmi negativní.

- *Protože když jste celý den na ulici, tak nemáte kam jít na záchod, jste špinavý, nikde vás nikdo nepustí, tady dostanete aspoň polévku, čaj a tak. No je to utrpení, to je hrůza. To už jsou takové deprese těžké, prostě celý den bloudíte z nádraží do parku, jezdíte padesátkama tam a zpátky, když prší je zima. Protože na vlakovém nádraží vás nenechají dlouho sedět. Ještě podle toho, jak vypadáte. Takže to je strašné.*
- *Jestli existuje peklo, tak jedině toto. Když nemůžete osm dní jít někam na záchod. Nemáte kde spát, něčím se přikrýt. Kamkoliv si lehnete, tak na vás volají policajty. Jste na útěku normálně.*

Druhý diskutující to, alespoň dle jeho vyjádření, zvládal lépe. I když on se postupně pohyboval v několika městech.

- *No tak já jsem to přežil normálně v pohodě… Za chvilku to začne být. Jenže já sem byl chvilu v Kroměříži, chvilu v Přerově, chvilu tam. Prostě střídat. Protože pak jste ohleděnej.*

A jeden z diskutujících, který strávil několik let jako bezdomovec v Praze, pak popisoval tyto roky téměř až idylicky v porovnání s prvním diskutujícím.

- *Já jsem to měl dobrý. Měl jsem tam takovou boudu, měl jsem tam postel, udělal jsem si krb, v zimě jsem si topil… My jsme zas všichni sbírali železo a pálili jsme měď. Že jsme měli peněz dost. My jsme si jídlo normálně kupovali, nejedli jsme z popelnic. Ty dvě stovky se daly vydělat denně… Ti pražáci Vám to i nachystají. I oblečení oni to nevyhazujou, oni to nechají vedle popelnic, pěkně naštosované. Když trefíte, tak máte všecko. Pořád v čistém, na armádě spásy jsme se okoupali, vždycky dvakrát týdně.*

Zaměstnání

Otrokovice byly diskutujícími vnímány jako dobré místo, pokud jde o dostupnost práce. Porovnávali je s Kroměříží, kde situaci viděli o poznání horší.

- *Já bych řekl, že kdo by chtěl dělat, tak práci si najde.*

Diskutující, kteří práci hledali, ale uváděli, že mají nějaké omezení, které jim brání si vhodnou práci najít. Jednalo se zejména o horší zdravotní stav.

- *Já nemůžu s tou nohou. Kdybych byl zdravý tak mě nabízela na obchodňáku lisovat ty krabice, to bych šel hned, ale já to nevydržím stát osm hodin.*
- *Já bych do práce šel, jenomže já mám nemocný nohy. Takže já nevydržím stát ani hodinu. To je ten největší průser. U mě je třeba priorita to, abych se toho zbavil.*

Někdy i v kombinaci s vyšším věkem, kdy nezvládnou fyzicky náročnější práce.

- *Mě už třeba do barumky nevezmou, já tam mám požadavek, ale neozvali se už. V Mitasu taky ne. Mám moc roků, 55, takže bohužel.*

Překážkou také mohou být jakékoliv vstupní náklady, které jsou spojené se získáním zaměstnaní. Jako je například platba za lékařskou prohlídku.

- *Když jste tam normálně zaregistrovaní bez nějaké omluvenky nebo neschopenky, tak vám nabízí práci. Ale ono je to takové, vás pošle do Zlína, ale vy na to nemáte prostředky. Jako na tu cestu, každodenní tam a zpátky. Nebo zas ty prohlídky jsou*

strašně drahé. Jsem se byl zeptat na slévárně, tam po mě chtěli 2500 za prohlídku. Říkám, co když mě to nepůjde, peníze už neuvidíte. Nebo v Remaku taky 1700.

Jeden z diskutujících rovněž uváděl, že za dobu, co nepracuje a byl bez domova, ztratil běžné návyky a režim, který je spojený s normálním životem pracujícího člověka.

- *Já bych spíš potřeboval, za tu dobu co jsem nemocný, tak jsem poztrácel veškerý ty návyky. Ráno vstát, nasnídat se. Já vím, že mně nikdo s tím takto nepomůže. Zařadit se pomalu do nějaké té pracovní činnosti. Začít od něčeho menšího a dostat se k něčemu většímu. Prostě získat to sebevědomí. I s tím postižením, prostě všecko jde překonat a zvyknout si.*

Zároveň u některých může být překážka i v jejich nedostatečném zájmu.

- *Dá se dělat v technických za deset tisíc, to ale já nepůjdu, to budu raději v důchodě.*

Dílna na azylovém domě

Někteří z diskutujících chodí pracovat na dílnu, která je v azylovém domě. Je to placená práce, ale není o ni mezi obyvateli domu příliš zájem. Takže do dílny dochází jen menšina obyvatel azylového domu.

- *My chodíme do dílny, někteří… Že tam děláme takové andělíčky, všelijaké. To patří azyláku. Pak jsou trhy a ono se to prodá. Oni z toho mají nějaké peníze a my dostáváme potravinové body. Konzervy, kafe.*
- *Tam chodí málo lidí. Nás je tam pět maximálně. Většina nechce.*

Jako důvod malého zájmu uváděli diskutující výšku odměny za práci v dílně, která by měla být pět (resp. deset) korun na hodinu. A byli by rádi, pokud by se odměna zvýšila. Tato částka byla porovnávána s odměnou pro kolečkáře, jak je nazývají, kteří sbírají odpadky po městě.

- *Dělal byste za pět korun na hodinu?*
- *To by mohli zvednout, aspoň na těch deset.*
- *Kdo pral vlnu, ten měl deset bodů. Kolečkáři taky. Jen my máme pět… Kolečkáři. Kdo sbírá bordel po parku, autobusák… sypou to do koleček a pak to hodí do popelnice a jdou dál.*

Informovanost

Problémem by mohla být nižší informovanost o podmínkách sociálního systému, možnostech pomoci při hledání práce apod. Tedy informovanost ve vztahu k úřadům. Diskutující uváděli, že personál azylového domu jim dokáže poradit, mají svého sociálního pracovníka, který s nimi pracuje a i na úřadech jim poradí, pokud se zeptají.

- *Jo my tady máme každý svojeho vlastně sociálního pracovníka, se kterým se vytvoří individuální plán. Tak podle toho se jede. Tak to zas oni se snaží.*
- *Na pracáku nebo na socce ti to každý řekne, když se zeptáš.*

Na druhou stranu během diskuze se diskutující několikrát dotazovali např. na možnosti rekvalifikace nebo k určitým detailům k sociálním dávkám. Nepůsobili tedy, že mají v těchto věcech vždy jasno. V diskuzi tak zazněl i návrh, pokud by je např. někdo z úřadu práce navštívil v azylovém domě a formou přednášky je blíže seznámil s některými informacemi, např. o možnostech pracovního uplatnění pro osoby se zdravotním postižením.

- *Ano určitě. Třeba probrat ohledně toho zdravotního stavu, jestli by byla nějaká možnost. Někde něco.*

Bezdomovci v Otrokovicích

Tato ohnisková skupina měla silně negativní názory na bezdomovce v Otrokovicích. A rovněž s nimi měla nejhorší zkušenosti. Stejně jako v ostatních ohniskových skupinách se diskutující domnívají, že bezdomovců je v Otrokovicích hodně.

- *Spousta, máte plný parky. Jdete do parku a tam potkáte deset lidí, bezdomovců jako.*

Diskutující uváděli, že se s bezdomovci mezi sebou všichni znají alespoň od vidění. Ale spíše se jim straní.

- *My se známe všichni mezi sebou. Od vidění, i když třeba.*
- *Jdete nakupovat a hned od vás někdo tam cigaretu chce.*

Rozhodně se jim nesnaží nijak pomáhat. S tím nemají dobré zkušenosti. A na základě osobních zkušeností se domnívají, že by se jim to mohlo vymstít.

- *Ne, to se nevyplatí.*
- *Podáte jim prst a oni vám vezmou celou ruku.*
- *No já jsem jednou pomohl a pak jsem přišel o kabelu, o bundu a o peněženku a o občanku.*

Jeden z diskutujících měl menší čerstvé zranění pod okem. Říkal, že si ho odnesl právě z kontaktu s bezdomovci v parku.

- *Tak to je, však vidíte. Usnete na lavce a už je to.*

I ostatní diskutující uváděli, že mezi bezdomovci je několik velmi agresivních jedinců, se kterými jsou opakovaně problémy.

- *To všechno dělá alkohol.*
- *To je ta agrese. Ta zlost v nich.*
- *To jsou lidi absolutně bez zábran.*
- *Je tam pár lidí, co já znám dva, tak ti se věčně bijou. Někoho pozvou na víno, ožerou ho, ten usne a ještě ho dokopou, seberou mu peníze. Většinou důchodcům, kteří mají prachy.*
- *A ten co byl na té osmičce, ten co zbil Rosťu. On ho tady zbil, tak ho vyhodili, nechtěli ho už vzít zpátky. Toho nevzali.*

Podle diskutujících policie tyto jedince zná, ale nic s nimi neudělá. A soudí, že ani nemá smysl policii volat, pokud se s těmito bezdomovci dostanou do konfliktu.

- *Tož to máte tak, já si sednu na lavku někde na nádraží, zmlátijou mě tam, čtyři třeba, já zavolám policajty, oni to všechno popřou, dosvědčí si, že to není pravda. Že mě vůbec neznají, že teďka šli kolem. Takže je to úplně bez šance. Když se to stane. Ale to nemá vůbec smysl je volat.*

Pohled veřejnosti na bezdomovectví v Otrokovicích

Z pohledu ostatních ohniskových skupin je bezdomovectví jeden z velkých problémů Otrokovic. A je to také jediný konkrétní problém, který zazněl ve všech ohniskových skupinách. Je ale potřeba uvést, že ne vše, co zaznělo během diskuzí na adresu bezdomovců, se muselo nutně vztahovat jen přímo na bezdomovce. Např. v ohniskové skupině s matkami byly stížnosti na narkomany. V ohniskových skupinách seniorů a osob se zdravotním postižením ale o narkomanech nebyla žádná zmínka. Je možné, že jim tyto skupiny splývají. A i podle účastnic ohniskové skupiny s matkami to nelze vždy jasně rozlišit.

- *Si myslím, že to není úplně rozeznatelné. Někteří ti feťáci opravdu vypadají jako bezdomovec, který je totálně napraný, ale tím, že se tam projevuje nějaká agrese, vyskakujou, tak bych to spíše přirovnala k tomu bezdomovcovi. Že jsou někteří opravdu nepříjemní.*

Podobně obyvatelé azylového domu. Pokud někteří sedávají v parku, popíjí alkohol, spí na lavičce apod., jak bylo uvedeno výše, tak mohou být okolojdoucími považováni za bezdomovce.
Je tedy pravděpodobné, že veřejnost jako bezdomovce vnímá širší skupinu osob, než jsou pouze ti, kteří žijí skutečně na ulici. A ne všechny problémy které tu popisujeme, se musí vztahovat jen přímo k nim.
V ohniskových skupinách seniorů a osob se zdravotním postižením bezdomovce nevnímali přímo jako bezpečnostní problém. Nebo alespoň ne nijak výrazný. V ohniskové skupině s matkami byli ale bezdomovci více popisováni i jako hrozba.
Zanedbaní špinaví lidé, kteří jsou bez domova a polehávají někde v parku na lavičkách, nejsou pochopitelně vnímáni jako něco přirozeného, něco co je v pořádku, co patří k městu. Takže diskutujícím samotná přítomnost bezdomovců samozřejmě vadí.

- *…šla jsem přes to náměstíčko pěkné, Otrokovice jsou opravdu hezké jak tady tak ta část naše. A už se tam po těch lavečkách povalují bezdomovci, to mě vadí strašně, že je to prostě na tom středu.*
- *…když vidíte je devět hodin ráno a tam leží na lavečkách. Takže myslím, že to vadí trošku i našim lidem a teprve, když přijde někdo z venku tak vidí, není to prostě pěkný obrázek.*

Zároveň jsou s bezdomovci spojené určité hygienické problémy, pokud s nimi diskutující přichází do bližšího kontaktu, třeba v obchodě nebo MHD.

- *No, nejsou nebezpeční. Ve vztahu k hygieně je to velký problém, protože když se tady pohybuje nějaký ten bezdomovec, tak to je špína sama. Přestože město tady zřídilo, že se můžou osprchovat, mají to tam někde na tržišti, jako že tu možnost mají, ale oni to nedělají… Když přijdou opravdu někde do samoobsluhy, a máte za nima stát, tak je to někdy utrpení.*
- *Mě taky ti bezdomovci někdy v tom trolejbuse, když si máte po nich sednout, tak…*
- *Třeba u toho nádraží je dokonce dané, že policajti by je mohli vykázat a mně se fakt stane, že jdu kolem třeba dvanácté hodiny, když jedu ze Zlína, stavím se tam, je tam pekárna, tak první co mě trefí do nosu, jsou fakt posraní, smradlaví, špinaví bezdomovci.*

Bezdomovci se snaží získat nějakou obživu a jedna z možností je žebrání. Což lidé vnímají často jako obtěžování.

- *….už jsme se setkali s tím, že tam je pár lidí a on vždycky přišel, že mu chybí šest korun… Je to hrozné. To za nás v mladším věku nebylo. Tolik.*

V ohniskové skupině s matkami, ale zaznělo, že jejich žebrání není vždy jen neškodná žádost o pár korun. Ale že se setkaly i s agresivním chováním, pokud byli bezdomovci při žebrání odmítnuti.

- *Mně se třeba stalo kolikrát, že jsem viděla bezdomovci obtěžovali tam lidi skrz peníze. Když nedá člověk, tak tam začnou vyřvávat a takový. Tak já radši utíkám. Tak já uteču.*

V ohniskové skupině s matkami bezdomovce vnímaly více jako hrozbu, což takovéto zkušenosti jen posilují.

- *Aj na Baťově v parku. Samé lavičky obsazené bezdomovcema, s těma co hulí trávu všecko a když já jdu s děckama, si nemám ani kde sednout.*

- *Kolikrát se bojíš si tam sednout nebo tam vůbec projít.*

Mimo žebrání zazněl i problém s prodejem stravenek, v kterých je vyplácena část dávek. A protože za ně nemohou nakoupit alkohol ani cigarety, tak se je snaží pod cenou prodat. Blíže jsme se problému se stravenkami věnovali v ohniskové skupině s matkami, ale upozorňovali na něj i v ohniskové skupině osob se zdravotním postižením.

- *A teď speciálně, když se začaly rozdávat stravenky ve větší míře než peníze, tak oni obtěžují u obchodu, stojí a chtějí vyměňovat stravenky za peníze, protože si nekoupí za stravenku chlast a cigarety. Takže to se stalo teď docela dost časté. Že otravujou lidi, vyměnit stravenku za peníze.*

Jako problém bylo rovněž uváděno, když bezdomovci přespávají např. někde na chodbách bytových domů apod.

- *Stane se, že moje mamka šla kdysi hlídat malou, abych mohla jít do školky a ležel jí u dveří nějaký opilý člověk. Říkala, že žádný policajty ani nevolala, že to nemá smysl.*
- *S tím jsme se setkali i u nás v baráku.*

Diskutující v ohniskové skupině s matkami uváděly, že toto se v poslední době trochu omezilo. Ale čistě vlivem vyšších teplot, kdy se bezdomovci nemusí ukrývat před zimou a tak se více zdržují venku.

- *Přesunuli se místo ze vnitřku ven.*
- *Protože je teplo teďka.*

V ohniskové skupině s matkami byla věnována rovněž pozornost roli policie v souvislosti s bezdomovci. Diskutující si myslely, že alespoň v některých případech by měla policie více zasahovat. Dostat je z některých míst. Ale celkově převažoval pohled, že policie s bezdomovci nic příliš neudělá. A nemá ani smysl ji kvůli nim volat.

- *Když projdu celým tím nádražím k tomu bufíku, tak se paní ptám proč to neřešijou, prakticky ona přichází o obchod, protože tam sedí nějaký bezdomovec, který smrdí, že se tam nedá vydržet, já tam tedy s nima nevydržím. Tak říkala, že volala policajty a že oni s tím nic nedělají. Oni na to nemají vlastně přesně ani páky jak je z tama dostat, protože oni je vyhodí, oni se tam vrátí a co s něma.*
- *Moje máti dělá na poliklinice, tam taky v zimě se schovávají bezdomovci. A když máti s vedoucí zavolají policajty, tak oni řeknou, oni nedělají bordel, tak my je nemůžeme vyhodit.*

5.5 Drogově závislí

Drogově závislí se ukázali jako nejhůře dostupná skupina v rámci analýzy. Na rozdíl od ostatních se nepodařilo zorganizovat ohniskovou skupinu. Nakonec byl realizován pouze rozhovor s jednou uživatelkou pervitinu. Oproti výstupům z ohniskových skupin je tato část textu analýzy více osobnější a méně se zaměřuje na obecné problémy cílové skupiny nebo města Otrokovic.
Respondentka je momentálně na mateřské dovolené se svými dětmi a žije v domě s babičkou. Respondentka užívá pervitin již osm let.

- *Dá se říct, že příležitostně, každý den skoro. Skoro každý den, alespoň něco.*

Pokud se bavíme o drogově závislých v Otrokovicích, tak jsou to ve většině případů lidé, kteří víceméně zvládají zkombinovat užívání drog a běžný život. Mají své problémy. Nejedná se ale o lidi, kteří se propadli na samotné dno, žijí na ulici apod. I když i takové případy se v Otrokovicích vyskytují. V tomto ohledu se tedy respondentka nijak výrazně nevymyká.

Pomoc a služby pro drogově závislé

Rozhovor neukázal na potřebu žádné další služby pro drogově závislé. Respondentka se spíše cítila zaskočena otázkou, zda by se v Otrokovicích mohlo pro drogově závislé něco udělat.

- *Jste mě zaskočil, jsem o tom nepřemýšlela, že by vůbec někdo chtěl něco dělat vyloženě jako pro feťáky. Spíš se na ně všichni dívají jako že…*

V Otrokovicích funguje terénní služba, která pracuje s drogově závislými. Další služby se nachází v blízkých městech, např. kontaktní centrum ve Zlíně, které využívají i drogově závislí z Otrokovic. A respondentka necítila potřebu tuto nabídku nijak rozšiřovat, k tomu se stavěla naopak kriticky.

- *Já si myslím, že takto to stačí. Že není potřeby tam vymýšlet nic jiného, že to už by bylo - mi přijde - podporování. Tam není potřeba nic jiného vymýšlet.*

Přestože o další služby respondentka nejevila zájem, rozhodně oceňovala působení terénní služby. A funguje i jako prostředník mezi službou a jinými uživateli drog. Po skončení rozhovoru měnila respondentka s pracovníkem terénní služby použité stříkačky za nové a předával ji i další materiál. Takže bylo možné pozorovat působení této služby v praxi. Tedy minimálně z jejího pohledu by měla být priorita Otrokovic v udržení této služby.

Braní drog - pozitiva

V rámci rozhovoru jsme se respondentky ptali, jak vnímá drogy a jejich dopady na její život. Drogy nevnímá jako problém, ale jako pomoc. Užívání drog popisuje jako prostředek, který ji dodává energii a který jí pomáhá zvládat její povinnosti.

- *No jasně. Já mám teďka tři děcka, takže s něma vždycky něco naplánuju nebo toto mi dá zabrat, teďka mi to jako vyhovuje.*

Naopak pokud přístup k drogám nemá, tak ji to způsobuje problémy a nedostává se jí sil na to, co s nimi jinak zvládá dobře.

- *Teďka třeba nic není a podívejte, jaký je bordel. Člověk je takový akčnější.*

Pro vysvětlení posledního citátu. Náš rozhovor se odehrával v kuchyni respondentky. Byla to moderně a pěkně zařízená kuchyň, která byla lehce neuklizená. Ale nic, co by neodpovídalo ránu s malými dětmi a co by nešlo snadno napravit.

Braní drog - negativa

Přínosy drog byly zjevné a respondentka nad nimi nemusela dlouze uvažovat. Odpověď na to, zda na drogách vidí nějaká negativa, byla výrazně váhavější. Kdy ji drogy na jedné straně pomáhají, dodávají energii, ale zároveň je tu potřeba drogy vyvolaná závislostí, kterou je nutné naplnit, což způsobuje stresující situace.

- *To honění se za tou drogou. Jakože když už tedy to na mě někdy padne, tak je to takové, to mi vadí, no. Že z toho mám stres, Nechat se s tím stáhnout, protože vždycky celý den je úplně…*

Respondentka zná jiné uživatele drog, kteří jejich užívání nezvládají tak úspěšně jako ona. Nemyslí si ale, že by jí něco takového hrozilo. Domnívá se, že má užívání drog pod kontrolou a nehrozí, že by se jí nějak vymklo a ohrozilo její současný život.

- *Nemám z toho strach, že by se mně to nějak vymklo. Protože tím, že já ani nemívám hlídání, tak se ani nedostanu k něčemu, kde bych mohla udělat nějaký průser.*

Ukončení užívání drog

Jak vyplývá z předchozího textu, respondentka je se současným stavem docela spokojená. Necítí potřebu s drogami přestat. Je to součást jejího života, kterou vnímá převážně pozitivně. Využívá služeb terénního programu, který jí v určitém ohledu pomáhá tuto situaci zvládat. Ale nad tento rámec necítí momentálně potřebu užívání drog omezovat nebo jinak řešit.

- *Já si třeba teď nedokážu představit, že bych nebrala. Když nic není, tak funguju normálně, tak jak funguju teďka, když něco je, tak prostě, dělám furt to samé. Nemám žádné výkyvy, když něco je, že bych dělala něco extra nebo že bych byla nějak změněná.*

V současnosti ani nevidí důvod, který by ji mohl přivést k tomu, že by drogy přestala užívat nebo se alespoň o to pokusila.

- *To si nedovedu představit, co by muselo přijít nebo tak, nevím, nedokážu to říct.*

Dřívější život

Její život nebyl ale vždy tak idylický. Respondentka byla krátce i na ulici. Ale její situace se od té doby výrazně zlepšila a je dlouhodobě stabilní.

- *Asi každý na to nějak jednou doplatil. Já také byla na ulici chvilku. … potom jsme se nějak zvetili a vrátilo se to jakžtakž do normálu. Pak se narodily děcka a od té doby je to v pohodě.*

Svůj pobyt na ulici ale nespojuje přímo s drogami, že by to byl přímý důsledek jejich užívání. Minimálně nepřímou roli zde ale hrály. Užívání drog narušilo vztahy s rodinou, která by za normálních okolností mohla v takové situaci pomoci. Ale takto neměla respondentka na koho se obrátit a skončila tak na ulici.

- *Ne, my jsme přišli o bydlení. A vlastně neměli jsme kam jít, takže jsme byli donuceni na té ulici, to nebylo kvůli drogám. A tím vlastně, že mě dala rodina pryč kvůli drogám, tak jsem neměla na koho se obrátit. Takže proto jsem vlastně skončila na…*

Vztahy mezi uživateli drog

Za sebe respondentka uváděla, že nemá žádné vážnější problémy s jinými uživateli drog. Že jejich kontakty nejsou jen o drogách, ale udržují spolu i normální kontakty. To, že funguje jako

prostředník mezi terénní službou a jinými uživateli drog také naznačuje, že to není konfliktní jedinec.

- *Já třeba osobně tak vyloženě problémy s nikým nemám. Protože já ani nemám kdy si ho nějak udělat ten problém.*
- *Určitě se nepotkáváme jen kvůli perníku, určitě se potkáváme prostě, když nic není, tak se domluvíme a jdeme někam sednout nebo prostě ven. Že já většinou musím s děckama, tak to tak sedíme někde po parcích, jako že a nebavíme se jenom, není jen o těch drogách. Kolikrát řešíme normální věci. A drogy se do toho třeba vůbec nezapojí.*

Na druhou stranu soudila, že vztahy mezi uživateli pervitinu jsou v průměru horší a je mezi nimi více konfliktů. Jeden z důvodů, proč byl problém zorganizovat ohniskovou skupinu s uživateli drog, byly právě horší vzájemné vztahy.

- *……Ne, tam je určitě hodně falší, jako že. Oni se potom kolikrát sčuchnou dohromady. Jako jo, plivou na sebe.*

Situace na trhu

Během podzimu 2017 policie pozatýkala v Otrokovicích větší množství lidí spojených s prodejem či výrobou drog. Evidentně to ovlivnilo nabídku drog v Otrokovicích a okolí. Takže i běžní uživatelé jako respondentka to zpozorovali ve svém životě. Respondentka ale mluvila i o dlouhodobějším úpadku trhu, horší dostupnosti drogy. Ne pouze jako efektu této podzimní akce.

- *Je to čím dal takové, nevím, dřív to bylo…. Že stačilo zavolat, a byl. Že teďka je to tady všechno vybrané. Je problém se k tomu perníku dostat. Oproti tomu, jak to bývalo dřív…. Výrazně od podzimu, ale už delší dobu to nějak upadá.*

6 STRATEGICKÁ ČÁST

Východiskem pro definování cílů v návrhové části je zejména stávající síť poskytovatelů sociálních a souvisejících služeb a fungování procesu síťování a plánování na lokální úrovni na Otrokovicku. Široké zapojení poskytovatelů, uživatelů a zadavatelů sociálních a souvisejících služeb umožňuje pojmenovat nejdůležitější témata a naplánovat cíle, které jsou důležité pro harmonický rozvoj služeb péče a podpory občanů Otrokovicka, kteří se ocitají v sociálně nepříznivé situaci. Cíle ve strategickém dokumentu popisují dohodu zapojených aktérů o tom, jak má vypadat pozitivní změna. Právě na lokální úrovni je třeba mít na mysli především zájem uživatelů sociálních a souvisejících služeb, protože když tento zájem nebude chráněn na lokální úrovni, nebude mít šanci prosadit se na úrovni krajské nebo národní. Strategická část dokumentu KPSS na Otrokovicku popisuje vybrané nejdůležitější cíle, tedy takové, které vychází ze zjištěných potřeb, a zároveň předpokládáme největší pozitivní dopad na osoby z cílových skupin.

Přestože je dokument termínovaný na období 2020 – 2022, mohou některé cíle toto období přesahovat, protože k jejich prosazení a realizaci je tříleté období krátké. Jsou zde tedy i cíle, jejichž realizace v tomto období započne, ale finálně jich bude dosaženo až v období následujícím. Komunitní plánování sociálních služeb na lokální úrovni je procesem postaveným na dohodě zapojených uživatelů sociálních služeb, poskytovatelů a zástupců obcí v rolích zadavatelů sociálních služeb. Dokument Komunitní plán obsahuje souhrn důležitých cílů, ale z hlediska možnosti realizace je proces plánování silně závislý na tom, jak se daří či nedaří Zlínskému kraji alokovat finance na rozvoj sociálních služeb, protože institucí, která je za dostupnost sociálních služeb odpovědná ze zákona, je Zlínský kraj. V případě, že Zlínský kraj nepodpoří zařazení rozvojového záměru do sítě sociálních služeb, nemůže poskytovatel žádat o finanční podporu ze státního rozpočtu a služba tak většinou není finančně udržitelná a tedy není realizovatelná. Také financování sociálních služeb z obecních rozpočtů bývá podmíněno zařazením služby do sítě sociálních služeb ve Zlínském kraji. V ideálním případě lokální komunitní plány sociálních služeb slouží jako podklad pro rozhodování o potřebě rozvoje sociálních služeb v celém kraji. Proto je třeba dbát na to, aby cíle na všech úrovních byly popsány a zdůvodněny co možná nejpřesněji.

Situace v oblasti plánování sociálních služeb na úrovni Zlínského kraje je nyní (květen 2019) bohužel ne příliš dobrá, protože Zlínský kraj v aktuálně platných dokumentech nedokázal specifikovat a především kvantifikovat své cíle. Z dokumentů na krajské úrovni není dostatečně zřejmá představa o tom, jak by měla síť sociálních služeb vypadat ve střednědobém horizontu. Současný systém plánování na krajské úrovni připouští nastavení konkrétních cílů pouze na necelý jeden rok dopředu, tedy tvorbu akčního plánu. Do jaké míry však Akční plán naplňuje záměry Střednědobého plánu rozvoje sociálních služeb Zlínského kraje, to kvůli absenci měřitelnosti nastavených „cílů“ sledovat nelze. Proto nelze využít postup, kterým by se cíle na lokální úrovni definovaly jako dílčí cíle krajské úrovně plánování rozvoje sociálních služeb. Nelze tak ani posuzovat shodu nebo míru shody naplánovaných cílů s cíli Střednědobého plánu rozvoje sociálních služeb Zlínského kraje. Na druhou stranu je sice SPRSS ZK sestavován i se zapojením zástupců poskytovatelů a zástupců obcí, ale v současné době nikoli do té míry, aby byl souhrnem cílů plánů vytvořených na lokální úrovni. Tedy ani tato alternativa tvorby plánu odspoda není využívána.

Zlínský kraj v roce 2019 navrhuje změny v procesu schvalování rozvojových záměrů a mapování potřeb uživatelů sociálních služeb. Cílem je nastavit vyšší podíl obcí při rozhodování.

Strategická část KPSS na Otrokovicku vychází z dělení procesu komunitního plánování na čtyři pracovní skupiny: seniory, osoby se zdravotním postižením, rodiny s dětmi a osoby ohrožené sociálně patologickými jevy. Pátou prioritní oblastí jsou systémové či společné priority. Jedná se o taková témata, která jsou společná pro všechny cílové skupiny nebo pro fungování sítě sociálních a souvisejících služeb jako celku. Pro každou prioritní oblast je

definována vize a také slogan, který rámcově definuje vizi. Obecně se všichni, kdo se pracovně pohybujeme v oblasti sociálních služeb na Otrokovicku, snažíme o to, aby služby a jejich prostředí byly tak přátelské a kvalitní, abychom z nich my sami měli dobrý pocit, kdyby měly pečovat o nás nebo o naše blízké. S vědomím toho se snažíme, aby také proces komunitního plánování byl přátelský a pro zapojené aktéry užitečný.

Akční plány KPSS na Otrokovicku, které obsahují podrobnější informace ke konkrétním záměrům, projektům, či aktivitám, jsou sestavovány aktéry komunitního plánování vždy pro následující kalendářní rok a jsou schvalovány v orgánech KPSS. Záměry, u kterých je to relevantní, jsou následně schvalovány orgány měst a obcí. Akční plány navazují na schválený dokument Komunitní plán sociálních služeb na Otrokovicku, respektují a především upřesňují v něm nastavené cíle a činnosti.

6.1 SENIOŘI

Motto: Důstojné stáří

Vize: Občanům na Otrokovicku, bez ohledu na sociální status, jsou poskytovány sociální služby a služby související v příjemném a bezbariérovém prostředí. Kvalifikovaný a kompetentní personál a vstřícní členové rodiny se vzájemným respektem, úctou a úsměvem pečují a provázejí uživatele životem.

6.1.1 Priorita rozvoje 1.1 Pobytové sociální služby pro seniory

Pobytové sociální služby pro seniory jsou v ORP Otrokovice zastoupeny domovy pro seniory, domovy se zvláštním režimem a odlehčovacími službami. Vzhledem k demografickému vývoji se v uplynulých letech nepodařilo zachytit zrychlující nárůst počtu osob v seniorském věku, které potřebují 24 hodinovou institucionální péči. Kapacita domovů pro seniory a domovů se zvláštním režimem na Otrokovicku se za posledních 10 let nezvýšila, pouze došlo ke změně lůžek Domova pro seniory na lůžka Domova se zvláštním režimem. Proto je stále obtížnější zajistit včas řádnou péči lidem, kterým ji rodina ani terénní sociální služby nejsou schopny dobře zajistit v domácím prostředí. Všechna zařízení v regionu evidují desítky osob, které akutně potřebují pobytovou sociální službu. Dle údajů Výzkumného ústavu práce a sociálních věcí bude třeba v každém průměrném ORP do roku 2035 vybudovat 289 lůžek v pobytových službách. Tato informace je důležitá zejména kvůli délce výstavby takových zařízení. Zlínský kraj ve Střednědobém plánu rozvoje sociálních služeb Zlínského kraje připouští podporu pobytových služeb s kapacitou do 60 lůžek. Vzhledem k demografické situaci v Otrokovicích, která je specifická výrazným nárůstem počtu obyvatel v letech 1970 – 1980 v souvislosti s rozvojem průmyslu a výstavbou sídlišť, můžeme takto vyčíslené kapacity považovat za alarmující. Vzhledem k solidní síti stávajících pobytových služeb pro seniory v ORP Otrokovice nemusí být situace až tak dramatická, pokud se s realizací výstavby nových kapacit začne v následujících letech. Takových zařízení bude v ORP Otrokovice muset v následujících 15 letech (do roku 2035) vzniknout pravděpodobně 3 až 5. Znamená to stavbu nového pobytového zařízení s kapacitou 60 lůžek přibližně každé tři roky.

Specifickou cílovou skupinou, která dlouhodobě zůstává bez pomoci, jsou nemocné osoby v seniorském věku, které žijí nebo žily rizikovým způsobem života, mají nízký příjem nebo jsou bez příjmu, často zůstávají bez kontaktu s rodinou. Pro tyto osoby ve Zlínském kraji prakticky neexistují dostupné kapacity služeb. Lidé s inkontinencí, po amputaci dolních končetin, s těžkým psychickým postižením tak přežívají na ubytovnách a v provizorních přístřešcích, případně jsou dočasnými uživateli služeb azylového domu, který však pro tuto cílovou skupinu není technicky ani personálně vybavený. Jedná se o osoby, které ztratily naději na dožití v důstojných podmínkách, a přestože situace je Zlínským krajem „řešena“ od roku 2008, prakticky se pro ně nic nezměnilo.

Regionu také schází kapacita odlehčovacích služeb pro osoby s demencí. Stávající odlehčovací služby nejsou na seniory s demencí vybaveny a pro rozšíření služeb na Otrokovicku nejsou v současné době volné technické kapacity. Je proto třeba aby vzniklo nové zařízení, které bude s navýšením kapacit odlehčovacích služeb počítat.

Velká část seniorů přichází do pobytových sociálních služeb po pobytu v nemocnici. Vzhledem k tomu, že Krajská nemocnice Tomáše Bati ve Zlíně provozuje pouze 3 sociální lůžka, je třeba tento počet navýšit a zmírnit tlak na rodiny a na další poskytovatele sociálních služeb. Zřízení dalších sociálních lůžek poskytne delší čas na řešení situace v rodině seniora nebo poskytne čas na zajištění terénní či pobytové sociální služby.

Zejména Zlínský kraj, který je odpovědný za síť sociálních služeb, by měl podporovat rozvoj všech forem sociálních služeb, a to tak, aby se dostupnost služeb v důsledku stárnutí obyvatelstva, zhoršování sociální situace nemocných seniorů a tím i zvýšené potřeby všech

sociálních a zdravotních služeb alespoň nezhoršovala. Obce ORP Otrokovice nejen deklarují, ale v praxi také prokazují svou připravenost přiměřeně se na financování provozu navýšených kapacit sociálních služeb poskytovaných jejich obyvatelům podílet. Pro obyvatele Otrokovicka jsou dostupné také pobytové služby, které nejsou zařazeny do krajské sítě sociálních služeb. Takové služby nemají přístup k dotacím ze státního rozpočtu, který u pobytových služeb v krajské síti ve Zlínském kraji představuje přibližně 25 – 30% příjmů. Na každé lůžko se jedná o náklady ve výši sto a více tisíc Kč/rok. Služby jsou k dispozici ve Zlíně a jejich využívání je kvůli nezařazení do krajské sítě, spojeno s vysokými finančními nároky, které dopadají jak na uživatele sociálních služeb, tak na jejich blízké. Pro řadu seniorů a jejich rodiny, které nedisponují nadstandardními příjmy, jsou tak jejich služby nedostupné. Přesto i kapacity služeb mimo krajskou síť zajišťují registrovaní, tedy legální, poskytovatelé sociálních služeb, a je třeba hledat cesty, jak jejich služby více zpřístupnit potřebným obyvatelům regionu.
Opatření 1.1.1 Zvýšení kapacit pobytových sociálních služeb
Cíl: Zřízení min. 30 nových lůžek ve službě DZR.
Cíl: Zřízení odlehčovací služby pro osoby s demencí s kapacitou 2 lůžka
Cíl: Zvýšení kapacit sociálních lůžek v KN TB o 20 lůžek

6.1.2 Priorita rozvoje 1.2 Ambulantní sociální služby pro seniory

Bez konkrétních opatření na období 2020 - 2022

6.1.3 Priorita rozvoje 1.3 Terénní sociální služby pro seniory

Stále se zrychlující nárůst počtu seniorů ve věku nad 85 let na Otrokovicku znamená, že se neustále zvyšuje potřeba kapacit služeb sociální péče. Lidé se dožívají vyššího věku, nikoli však ve zdraví. Zvyšuje se také počet příjemců příspěvku na péči. V situaci, kdy rodina nemůže sama zabezpečit dostatečnou péči, případně v situacích, kdy senior nemá rodinu, jsou terénní sociální služby, zejména pečovatelská služba a osobní asistence, připraveny mu pomoci vést důstojný život v domácím prostředí. Úkolem služeb je podporovat klienta v soběstačnosti a vypomáhat jen s takovými úkony, na které sám nestačí. Současná kapacita terénních sociálních služeb na Otrokovicku je nedostatečná, a to i přes skutečnost, že je reálně zajišťována šesti organizacemi s kapacitou cca 21 úvazků v přímé péči. Čekací doba na zařazení klienta do služby se pohybuje v řádu několika týdnů, v případě, že se projeví vyšší vlna poptávky, až několika měsíců. Stávající nedostatečné kapacity neumožňují poskytovat péči v potřebném rozsahu pro všechny uživatele a vedou k nutnosti zajišťovat služby u jednoho klienta více organizacemi. Přestože vytvoření nových kapacit terénních služeb se nemusí jevit tak náročné, jako je tomu u služeb pobytových, je pro velkou část organizací ekonomicky neudržitelné zvyšovat úvazky v přímé péči nad rámec úvazků zařazených do krajské sítě. Nedostatečná dostupnost terénních, ale i pobytových služeb, má negativní dopad také na pečující osoby z řad rodinných příslušníků, kteří nebývají na náhlé zhoršení stavu pečovaného připravení a nejsou většinou vyškolení v oblasti péče o seniory. S vyšší potřebou péče, tedy i času potřebného věnovat péči, dochází často k tomu, že pečující osoba je nucena opustit zaměstnání, tím dochází ke ztrátě výdělku. Navíc se při dlouhodobé celodenní péči vyčleňuje ze společenského prostředí a vzhledem k tomu, jak bývá péče o nemocného seniora psychicky a fyzicky náročná, projevuje se u pečujících osob také zhoršování jejich vlastního zdravotního stavu. Z tohoto důvodu je třeba nejen mít dostatečné kapacity terénních služeb, ale také je třeba umět propojit péči rodinných příslušníků a poskytovatelů sociálních služeb. Zároveň je vhodné nabídnout pečujícím osobám další podporu, aby svou roli mohly zvládat lépe.

Opatření 1.3.1: Zvýšení kapacit terénních služeb pro seniory a OZP
Cíl: Zvýšení kapacity pečovatelské služby a služby osobní asistence o 5 úvazků.
Cíl: Zavedení sociálně aktivizačních služeb pro seniory a OZP s kapacitou 5 úvazků

6.1.4 Priorita rozvoje 1.4 Rozvoj dalších služeb pro seniory

Komunitní plánování sociálních služeb se může zabývat všemi aspekty života osob z cílových skupin. Mimo registrované sociální služby se obvykle jedná o aktivity v oblasti volnočasových aktivit, vzdělávání, společenské akce a další podobné činnosti, které zlepšují život lidí z dané cílové skupiny v jejich komunitě, tedy městě či obci. Jedná se také o služby, které se specificky zaměřují na osoby z cílové skupiny, ale přitom se nejedná o registrované sociální služby. V pracovní skupině Senioři bylo otevřeno téma potřeby podpory pro osoby pečující o osoby blízké. Pečující osoby obvykle nemají potřebné vzdělání či zaškolení a přesto musí, často prakticky ze dne na den, začít pečovat o nesoběstačného seniora (často po úraze nebo náhlé zdravotní komplikaci). V systému sociálních služeb existují služby odborného sociálního poradenství, existují odlehčovací služby, které pomáhají tím, že na přechodnou dobu převezmou péči o pečovaného. Systematická edukace, podpora po stránce psychické, pomoc při koordinaci péče jsou oblasti, kterým se systematicky věnuje jen málo organizací v ČR, v Otrokovicích například SENIOR Otrokovice, p.o., který organizuje několikrát ročně přednášky pro pečující osoby. Snahou aktérů KPSS je tyto aktivity v regionu rozvíjet, zapojit do nich sociální pracovníky měst i poskytovatelů sociálních služeb a zajistit účinnost a odbornost podpory, která by měla pomáhat lépe zvládat psychickou, fyzickou i ekonomickou zátěž pečujících osob.

Přímo pro osoby z cílové skupiny senioři jsou určeny kluby seniorů. V Otrokovicích v současné době fungují tři kluby, které již mají plnou kapacitu a sdružují více než 350 členů. Klubová činnost spočívá v setkávání se, v pořádání besed, přednášek, tématických setkání, v pořádání společenských aktivit apod. Vzhledem k rozmístění stávajících klubů – Kvítkovice, Trávníky a Baťov, je možno v případě vzniku dalšího klubu umístit jeho aktivity do části města, která se nazývá Střed. Obecně je třeba podněcovat širší zapojení seniorů do života měst a obcí na Otrokovicku, umožnit jim realizovat činnosti, ze kterých mají oni sami, ale i další obyvatelé měst a obcí v našem regionu užitek, které zvyšují kvalitu života. Je třeba najít způsob, kterým taková činnost bude veřejně oceněna.

Opatření 1.4.1: Podpora pečujících osob
Cíl: Realizace min. 2 osvětově vzdělávacích aktivit pro pečující osoby ročně
Cíl: Vznik klubu seniorů Otrokovice Střed

6.2 Osoby se zdravotním postižením

Motto: Normální život

Spolupracující síť kvalitních sociálních služeb a služeb souvisejících plně pokrývá potřeby obyvatel regionu. Každému potřebnému se dostane rychlé a účinné péče a podpory od kompetentních pracovníků.

6.2.1 Priorita rozvoje 2.1 Pobytové sociální služby pro OZP

V regionu ORP Otrokovice funguje Domov pro osoby se zdravotním postižením Naděje v Otrokovicích, ve kterém je zajišťována péče o osoby s těžkým mentálním a kombinovaným postižením s vysokou mírou potřeby péče a podpory. Jiná zařízení tohoto druhu sociální služby se zde nenachází. Zejména v uplynulých pěti letech se intenzivně rozvíjí síť dalších služeb pro osoby s mentálním a kombinovaným postižením, zejména služba chráněné bydlení a služby návazné
Rozvoj pobytových služeb pro osoby se zdravotním postižením souvisí především se snahou lidí se zdravotním postižením být soběstačný, mít své vlastní bydlení, soukromí. Proto je snahou rozšiřovat zejména sociální službu chráněné bydlení pro osoby s mentálním a kombinovaným postižením a službu chráněné bydlení pro osoby s duševním onemocněním. Jedná se o službu, ve které je možné velmi citlivě individualizovat nastavení péče, podpory či dohledu ze strany pracovníků poskytovatele sociálních služeb. Poptávka po tomto druhu sociální služby je značná, zájem o službu projevují lidé i z jiných regionů Zlínského kraje, zejména pro cílovou skupinu osob s mentálním a kombinovaným postižením a pro osoby s psychózou, např. se schizofrenií. Jako nová potřeba, která vyplývá z praxe, se ukazuje potřeba vytvoření služby chráněné bydlení pro lidi s kombinovaným zdravotním postižením, které se projevuje trvalým a významným selháváním v interpersonálních interakcích, často spojených s projevy agresivity a autoagresivity (například mentální handicap ve spojení s významnou poruchou chování, s psychotickým onemocněním atd.).

Opatření 2.1.1: Rozvoj pobytových sociálních služeb komunitního typu pro osoby se zdravotním postižením
Cíl: Zvýšení kapacity služby chráněné bydlení pro osoby s MP o 25 lůžek
Cíl: Vznik služby chráněné bydlení pro osoby s psychózou s kapacitou 11 bytů (společně se Zlínem)
Cíl: Vznik služby chráněné bydlení pro osoby s kombinovaným postižením spojeným se závažnými poruchami chování s kapacitou 8 lůžek ve dvou odlišných místech poskytování.

6.2.2 Priorita rozvoje 2.2 Ambulantní sociální služby pro OZP

Ambulantní služby pro osoby se zdravotním postižením jsou určeny jak pro uživatele, o které pečuje jejich rodina, tak pro uživatele, kteří využívají pobytových forem sociálních služeb. Na Otrokovicku se jedná převážně o služby zaměřené na cílovou skupinu osob s mentálním a kombinovaným postižením.
Vzhledem k nárůstu počtu osob s mentálním postižením v populaci je potřeba posilovat kapacity podpory a péče pro osoby z této cílové skupiny. Z hlediska principu normality se má i člověk s mentálním postižením pohybovat ve třech sférách: ve sféře bydlení a spánku, sféře vzdělávání a zaměstnání a ve sféře trávení volného času a tyto sféry by měly být prostorově oddělené, jako je tomu u většiny populace. Ambulantní sociální služby se proto zaměřují zejména na oblast zvyšování sociálních kompetencí, společenského uplatnění a seberealizace. Jejich úkolem, který vyplývá ze Zákona o sociálních službách, je také zajišťovat kontakt se společenským prostředím. Proto je důležité dbát na to, aby služby nefungovaly

uzavřené ve svém vlastním světě, ale aby se otevíraly možnosti osobního setkávání uživatelů služeb s veřejností, a to prostřednictvím veřejně poskytovaných služeb (např. kavárna). Integrace osob se zdravotním postižením do společnosti je trvalým úkolem všech aktérů komunitního plánování. Potřeba navyšovat kapacity ambulantních služeb pro osoby se zdravotním postižením souvisí také se skladbou zájemců o služby, kteří mají potřebu vyšší míry podpory. Je jim k dispozici především sociálně terapeutická dílna, ambulantní forma sociální rehabilitace a pro lidi s těžkým kombinovaným zdravotním postižením je to pak denní stacionář. V případě sdílené péče umožňují tyto služby domácím pečujícím například pracovat nebo mít vlastní volný čas.

Opatření 2.2.1: Zvýšení kapacit ambulantních sociálních služeb pro osoby se zdravotním postižením
Cíl: Navýšení kapacity STD pro osoby s MP o 2 úvazky
Cíl: Navýšení kapacity služby denní stacionář pro osoby s těžkým mentálním a kombinovaným postižením o 1 úvazek.
Cíl: Zřízení Centra duševního zdraví ve Zlíně (s dostupností služeb pro obyvatele ORP Otrokovice)

6.2.3 Priorita rozvoje 2.3 Terénní sociální služby pro OZP

Sociální služby poskytované v přirozeném prostředí uživatelů jsou základní a často první formou sociální služby, která pomáhá lidem se zdravotním postižením a jejich rodinám zvládat tíživou situaci, která je spojená s vysokou potřebou péče o člověka se zdravotním postižením. Péče začíná často již v útlém věku, kdy rodičům dětí se zdravotním postižením pomáhají služby rané péče. V regionu Otrokovicka působí tři poskytovatelé služby rané péče. Na děti, které mají vadu sluchu, se zaměřuje organizace Tamtam Olomouc, na děti s vadou zraku organizace SPRP Olomouc a na všechny ostatní, včetně dětí s poruchou autistického spektra, se zaměřují poradci organizace EDUCO Zlín.
Zatímco služby rané péče podporují rodiny s dětmi do sedmi let věku, další služby se zaměřují na klienty, kteří jsou starší sedmi let, nejčastěji na dospělé osoby. Terénní služby podporují uživatele v tom, aby mohli žít v maximální možné míře plnohodnotný život a přitom zůstávali ve své vlastní domácnosti se svými blízkými.
Mezi terénní služby patří například služba podpora samostatného bydlení, nebo terénní forma sociální rehabilitace. Obě tyto služby přispívají k tomu, aby jejich uživatelé vedli autonomní a normální život. Další terénní službou, která je v regionu cílové skupině osoby se zdravotním postižením k dispozici, je pečovatelská služba. V následujícím období chceme na Otrokovicku rozvíjet zejména služby sociální rehabilitace pro osoby s mentálním postižením a pro osoby s duševním onemocněním. U cílové skupiny osob s mentálním postižením navazuje potřeba rozvoje služby sociální rehabilitace na nárůst počtu osob s mentálním postižením a na nárůst kapacit dalších sociálních služeb. Dostatečná velikost kapacit služby sociální rehabilitace umožňuje posun lidí s mentálním postižením ke službám s nižší mírou podpory a tedy k vyšší míře soběstačnosti.
Se záměrem zřídit Centrum duševního zdraví ve Zlíně souvisí také rozvoj terénní péče a podpory o osoby s duševním onemocněním, protože v rámci CDZ je přibližně 50% práce s klienty realizováno terénní formou.
Kapacity služby rané péče je třeba rozvíjet z důvodu rostoucího počtu dětí, které se narodí se zdravotním postižením, a právě brzké nastavení správné péče může pomoci zmírnit projevy zdravotního postižení v pozdějším věku. Posílení služby rané péče je třeba také vzhledem ke změnám v diagnostice dětí s poruchou autistického spektra, kdy screening je prováděn již v jednom roce života a odbornou pomoc je tak možno poskytnout mnohem dříve a s vyšší šancí na zlepšení, než tomu bylo v minulosti.

Opatření 2.3.1: Zajištění podpory a péče o osoby se zdravotním postižením v jejich přirozeném prostředí

Cíl: Zvýšení kapacity služby sociální rehabilitace pro osoby s MP o 2 úvazky.
Cíl: Navýšení kapacity služby raná péče o 1,15 úvazku (celokrajská služba)
Cíl: Zřízení Centra duševního zdraví ve Zlíně (s dostupností služeb pro obyvatele ORP Otrokovice)

6.2.4 Priorita rozvoje 2.4 Rozvoj dalších služeb pro osoby se zdravotním postižením

Život lidí se zdravotním postižením není plně závislý pouze na poskytování sociálních a zdravotních služeb. Významnou součástí integrace do společnosti je možnost zapojení se do volnočasových aktivit a veřejných akcí. Vzhledem k tomu, že důsledkem zdravotního postižení může být právě sociální vyloučení a vzhledem k tomu, že osoby se zdravotním postižením mohou mít ztížený přístup k veřejně dostupným službám a volnočasovým aktivitám, je třeba této cílové skupině pomáhat a uzpůsobovat služby tak, aby byly přístupné pro osoby se zdravotním postižením a pro jejich rodiny.
Jednou z cest je finanční podpora volnočasových aktivit, které se ve větší míře zaměří na osoby se zdravotním postižením, a které se v souladu s principy normality budou odehrávat mimo místa poskytování sociálních služeb nebo mimo budovy, kde lidé se zdravotním postižením bydlí. Jedním z příkladů je jezdecký kroužek, který je provozován DDM Sluníčko Otrokovice ve spolupráci s Rančem Tlumačov. Pohybová aktivita prováděná odbornými pracovníky má prokazatelný pozitivní dopad na zdravotní stav mnoha účastníků.
Tvorba strategických a koncepčních materiálů je jedním ze způsobů vytváření podkladů pro rozhodování v samostatné působnosti obecních samospráv. Cílem je nejen prosazování témat, která jsou pro osoby se zdravotním postižením a pro jejich rodiny důležitá, ale také přímé zapojování osob se zdravotním postižením do rozhodování a do procesu tvorby takových dokumentů. Je třeba podporovat aktivní občany s handicapem, aby se zapojovali do politického života v obci, aby mohli ve větší míře prosazovat své zájmy.
Do oblasti autonomního života a normality života spadá i bydlení lidí se zdravotním handicapem, respektive je jeho základním předpokladem. Chceme se soustředit na tuto oblast a podpořit lidi, kteří jsou připraveni s dopomocí vést vlastní život, proto se KPSS chce zaměřovat i na téma bydlení osob se zdravotním postižením a jejich rodin. Toto téma je rozvíjeno v souvislosti s projektem Pilotní ověření sociálního bydlení v Otrokovicích a je provázáno jak s činností sociálních služeb, tak se sociální prací realizovanou sociálními pracovníky měst Otrokovice a Napajedla. Do budoucna plánujeme užší součinnost sociálních služeb a rodin osob se zdravotním postižením a pracovníků měst a obcí, kteří mají odpovědnost za systém přidělování obecních bytů.
Jednou z nejvyšších met pro mnoho lidí se zdravotním postižením je získání práce, která odpovídá jejich dovednostem a schopnostem, a která je také adekvátně placená. Proto deklarujeme připravenost podporovat organizace a podniky, které vytvářejí příležitosti pro OZP, zejména na chráněném trhu práce.
Mnoho aktivit prospěšných pro osoby se zdravotním postižením je realizováno svépomocí přímo osobami z cílové skupiny. Cílem sítě sociálních a souvisejících služeb je, aby se lidé se zkušeností s nemocí či se zdravotním postižením sami angažovali a sami realizovali činnosti, které pomohou dalším lidem se zdravotním postižením. Chceme podporovat rozvoj dovedností lidí, kteří by v roli peerů mohli pomáhat svému okolí, a to i s vědomím, že je to velmi obtížné a ne každý tuto roli dlouhodobě zvládne.

Opatření 2.4.1: Realizace programů a aktivit pro OZP
Cíl: Vznik fondu na podporu volnočasových aktivit OZP
Opatření 2.4.2: Začlenění témat OZP do strategických a koncepčních dokumentů měst a obcí na Otrokovicku
Cíl: Aktualizace systému přidělování městských bytů s vyčleněním specifických podmínek pro OZP spojená s nárůstem bytového fondu.
Opatření 2.4.3: Podpora aktivit a programů zaměřených na osoby s duševním onemocněním

Cíl: Zapojení osob se zkušeností (peerů) do podpory cílové skupiny osob s duševním onemocněním

6.3 RODINY S DĚTMI

Motto: Děti v rodině

Klient řeší svoji situaci včas, efektivně a v atmosféře vzájemného respektu spolupracuje se sociálním pracovníkem, zvyšuje své kompetence a samostatnost, bez vzniku závislosti na službě. Primárním zájmem všech aktérů sítě je výchova dětí v rodinném prostředí.

6.3.1 Priorita rozvoje 3.1 Pobytové sociální služby

Pobytovou službou pro osoby z cílové skupiny rodiny s dětmi je v Otrokovicích azylový dům Nový domov Otrokovice s aktuální kapacitou 20 lůžek v pěti bytech. Služba umožňuje ubytování rodičů s dětmi, nejčastěji matek s dětmi, ale i mužů s dětmi a také samotných žen, které jsou v akutní tíživé situaci a nemají možnost zajistit si běžné bydlení. Ubytování je spojeno také s podporou ze strany sociálních pracovníků a dalších odborníků a klade si za cíl stabilizovat rodinu a umožnit jí získat prostor pro vyřešení bydlení a dalších problémů, které jí neumožňují vést běžný život, například najít řešení finančních problémů, obnovení vztahů s rodinou, řešení výchovných problémů apod. Kapacita současného azylového domu je trvale zcela naplněna a další rozvoj služby je limitován stísněnými prostory, které jsou k dispozici. Další rozvoj služby, po které je vysoká poptávka zájemců z celého Zlínského kraje, by v dlouhodobějším výhledu vyžadoval minimálně dvojnásobnou kapacitu a další zázemí pro práci s klienty. Pro období 2020 - 2023 je záměrem zajištění vhodného bytu v blízkosti současného azylového domu, ve kterém by služba probíhala v podobném režimu, jako je tomu v azylovém domě.
Vzhledem k tomu, že služba azylový dům je časově omezená, je třeba nalézt způsob, jak umožnit život dětí v biologické rodině u rodičů, kteří pro udržení vhodných, neohrožujících podmínek, potřebují trvalou podporu sociálních pracovníků. Může se jednat o osoby s mentálním nebo duševním onemocněním, které jsou motivované být co nejlepšími rodiči, ale nemají kompetence pro samostatný a soběstačný život. Proto je navrženo vytvoření služby chráněné bydlení, která umožňuje nastavit míru podpory dle individuálních potřeb uživatelů a zároveň není časově omezená.

Opatření 3.1.1: Zvýšení kapacit pobytových služeb pro rodiny s dětmi
Cíl: Zvýšení kapacity ND Otrokovice min. o 5 lůžek
Cíl: Zřízení služby chráněné bydlení pro rodiny s dětmi s kapacitou 2 byty.

6.3.2 Priorita rozvoje 3.2 Ambulantní sociální služby

Podpora zdravého fungování rodin je nezbytná pro snižování počtu dětí, které jsou odebírány biologickým rodičům a umisťovány do ústavní nebo do náhradní rodinné péče. Prevence a poradenství mohou být levnějším řešením pro systém sociálních a souvisejících služeb a mohou být více šetrné pro rodiny a pro ohrožené děti. Proto chceme na Otrokovicku zlepšit dostupnost služeb odborného sociálního poradenství, které se bude zaměřovat na ohrožené děti a jejich rodiny. V regionu jsou málo dostupné činnosti, jako jsou mediace, asistované kontakty, moderování případových konferencí, rodinných konferencí, psychologická pomoc v obtížných situacích a další služby, které se zaměřují na podporu rodin. V ORP Otrokovice chybí služba, která by se takovými činnostmi zabývala a mohla dlouhodobě pracovat s rodinami. Poptávka po službě vychází z poznatků z terénu, zejména sociálně aktivizačních služeb a služby krizová pomoc, které pro zajištění optimální podpory cílové skupiny postrádají

další navazující služby odborného sociálního poradenství a časově dostupnější psychologickou a psychiatrickou péči. Zejména u dětí.
Další oblastí, na kterou se chceme zaměřit je práce s dětmi a mládeží ohroženou rizikovým chováním. V Otrokovicích funguje nízkoprahové zařízení pro děti a mládež Šlikr, které se zaměřuje na vytvoření bezpečného prostoru a podporu v nastavení pozitivních změnu u mladých lidí, kteří jsou ohrožení rizikovým chováním, mají problémy v rodině, ve škole, nebo například ve vztazích s vrstevníky. Taková sociální služba však chybí ve druhém největším městě ORP Otrokovice, tedy v Napajedlech. V Napajedlech funguje klub Dok 13, který je provozován jako volnočasová aktivita. Velikost cílové skupiny a její složení prokazuje potřebu realizace aktivit v rámci profesionální sociální služby. Cílem je zřídit detašované pracoviště NZDM a nastavit symbiózu fungování dobrovolníků a profesionálů při práci s ohroženými dětmi a mládeží.
Opatření 3.2.1: Rozvoj služby OSP pro rodiny s dětmi
Cíl: Zřízení služby odborného sociálního poradenství pro rodiny s dětmi s kapacitou 2 úvazky.
Opatření 3.2.2: Rozvoj služeb pro děti a mládež ohrožené rizikovým chováním
Cíl: Zřízení služby NZDM v Napajedlech s kapacitou 2 úvazky

6.3.3 Priorita rozvoje 3.3 Terénní sociální služby

Opatření: bez konkrétních opatření na období 2020 - 2022

6.3.4 Priorita rozvoje 3.4 Rozvoj dalších služeb pro rodiny s dětmi

Další opatření mají mít za cíl nejen podporu ohrožených dětí a jejich rodin, ale cílí na celou cílovou skupinu rodin s dětmi na Otrokovicku. Podpora rodin a služeb na ně zaměřených je jednou z možností jak brzdit úbytek obyvatelstva, zejména ve městech. Významným faktorem, který má dopad na růst počtu obyvatel je výstavba nových bytů, která se v řadě obcí, zejména ve městě Otrokovice, v uplynulých letech prakticky zastavila. Zároveň je velmi malá nabídka veřejně nabízených bytů k pronájmu, což se projevuje růstem průměrného nájemného.
V rámci rozpočtu města Otrokovice je třeba podporovat organizace a iniciativy, které realizují kulturní, vzdělávací a sportovní programy zaměřené na děti a na rodiny s dětmi. Cílem je zvýšit pestrost současné nabídky a umožnit rodinám a dětem přístup k takovým aktivitám, které podpoří jejich vazbu na komunitu, ve které vyrůstají.
Komunitní plánování se v tématice rodin s dětmi zabývá také zlepšením fungování náhradní rodinné péče. Stále je poměrně hodně dětí, o které se nechtějí nebo nemohou starat jejich rodiny. Bez zdravého rodinného zázemí je však vývoj dětí, z nichž mnohé si zažily velmi nepěkné situace, vážně ohrožen. Proto je třeba získávat co nejvíce zájemců o práci a poslání pěstounů, kteří o ohrožené děti budou řádně pečovat a poskytnou jim podporu na startu života. Pomoci v tomto úkolu může realizace osvětových a propagačních aktivit ve spolupráci OSPOD, obcí, nestátních neziskových organizací, církví, škol a dalších institucí a odborníků.
Na základě průzkumu mezi osobami z cílové skupiny rodin s dětmi byla identifikována potřeba vytvoření zázemí pro neorganizované trávení volného času starších dětí. Lidé z cílové skupiny identifikovali, že hřišť pro malé děti, je v Otrokovicích dostatek, čeho se nedostává, jsou atraktivní místa, jako skatepark, pumptrack a podobná hřiště, která jsou vhodná pro starší děti a mládež.

Opatření 3.4.1: Bydlení pro rodiny s dětmi
Cíl: Výstavba dostupného bydlení vhodného pro rodiny s dětmi v rozsahu 24 bytů.
Opatření 3.4.2: Realizace aktivit a programů zaměřených na rodiny s dětmi
Cíl: Realizace veřejně přístupných akcí pro rodiny s dětmi
Opatření 3.4.3: Pěstounská péče
Cíl: Nastavení spolupráce OSPO, obcí a dalších organizací při podpoře pěstounské péče
Opatření 3.4.4: Zřizování míst pro trávení volného času mládeže
Cíl: Zřízení skateparku v Otrokovicích, pumptracku, workout hřiště, a dalších aktivit pro mládež

6.4 Osoby ohrožené sociálně patologickými jevy

Motto: Snižujeme rizika

Na Otrokovicku je prostupná, nízkoprahová, bezbariérová, spolupracující a ucelená síť pomoci pro osoby ohrožené sociálně patologickými jevy. Široké veřejnosti se dostávají komplexní informace o problematice cílových skupin.
Služby pro osoby se závislostí řešíme v souladu s národní protidrogovou strategií.

6.4.1 Priorita rozvoje 4.1 Pobytové sociální služby

Zlínský kraj, jako instituce odpovědná za dostupnost sociálních služeb, by neměl činit rozdíl mezi svými obyvateli na základě jejich společenského postavení. Přesto od roku 2008, kdy obce upozornily na zásadní problém a kdy se téma pobytových služeb pro nemocné osoby ohrožené sociálním vyloučením dostalo do diskusí při tvorbě střednědobého plánu rozvoje sociálních služeb Zlínského kraje, neučinil žádné konkrétní kroky, které by vedly k tomu, že by služby pro staré, nemocné a chudé lidi vznikly. Od roku 2008 navíc cílová skupina narostla. Jen v Otrokovicích je minimálně 20 osob, které objektivně potřebují 24 hodinovou péči, které však z nejrůznějších důvodů nemají šanci dožít svůj život v důstojných podmínkách, v sousedním Zlíně je to přibližně 70 osob. V současné době živoří na ubytovnách, jsou klienty azylového domu, který není nastaven na péči o inkontinentní osoby po amputaci dolních končetin, nebo dožívají na ulicích a v provizorních přístřešcích. Zřízení služby domova se zvláštním režimem je nadregionální téma. Výstavba a provoz takového zařízení se neobejde bez aktivní účasti Zlínského kraje. Obce na Otrokovicku jsou připravené v rámci nastaveného systému financování podporovat v takovém zařízení péči o své občany, ale nemají možnost takové zařízení vybudovat a provozovat. Popisem tohoto cíle v dokumentu KPSS je vyjádřena jeho zásadní důležitost a neomluvitelnost absence takové služby v krajské síti sociálních služeb, kterou svým pasivním přístupem jednoznačně zavinili úředníci KÚZK.

Opatření 4.1.1: Zřízení pobytové služby pro osoby z CS
Cíl: Zřízení pobytové služby pro osoby bez příjmu nebo s nízkým příjmem, závislostmi a sníženou soběstačností s kapacitou 40 lůžek / okres.

6.4.2 Priorita rozvoje 4.2 Ambulantní sociální služby

Hrozba sociálního vyloučení se nevyhýbá lidem s jakkoli vysokým společenským statusem, jen důvody mohou být různé. U cílové skupiny osob ohrožených sociálně patologickými jevy se sociální služby zabývají zejména důsledky rizikového chování, jako jsou alkoholismus, užívání nealkoholových návykových látek, vysoké zadlužení apod. Důležitým tématem je začleňování osob po návratu z výkonu trestu. Cílem sociálních služeb je podpořit uživatele, aby pozitivně změnil svůj život, aby dovedl lépe řešit své problémy a aby jeho životní styl byl co nejméně rizikový pro něj a pro jeho okolí.
Vzhledem k tomu, že počet a výše exekucí v regionu odpovídá přibližně republikovému průměru, jedná se o důležitou oblast odborného sociálního poradenství. Tato služba má dlouhodobě velký převis poptávky nad své vlastní kapacity, proto je cílem KPSS na Otrokovicku posilovat tuto službu. Bude tak moci pomáhat více rodinám a jednotlivcům, kteří se dostali do dluhové pasti a do mlýna exekucí. Nejčastějším zadáním, které služba s klienty řeší, je příprava a podání žádosti k soudu o schválení oddlužení, neboli o osobní bankrot. Podporovat však lze pouze takové služby, které získají příslušnou akreditaci ministerstva spravedlnosti pro podávání takových návrhů.
Ve Zlínském kraji nejsou dostupné služby následné péče pro osoby se závislostí. Takové služby podporují osoby, které se léčily z důvodu závislosti, v abstinenci. Služba se zaměřuje na upevnění pozitivních změn, které u klienta nastaly v průběhu léčby, a přitom posiluje odpovědnost uživatele za svůj život. Zavedení služby bude mít celokrajský dopad,

předpokládané místo provozování služby je ve Zlíně, což je dostatečně dobře dostupné i pro klienty z Otrokovicka.
Kvůli nárůstu počtu osob, které jsou ohroženy závislostmi, je třeba rozvíjet komplex služeb, které pracují s osobami ohroženými závislostí a s jejich rodinnými příslušníky, a to jak služby odborného sociálního poradenství, které pracují s osobami, které jsou závislé na návykových látkách, tak služby pro osoby, které mají nelátkové závislosti, zejména patologické hráčství.

Opatření 4.2.1: Odborné sociální poradenství
Cíl: Navýšení kapacity ve službě dluhové poradenství o 1 úvazek
Cíl: Navýšení kapacit ve službě Terapeutické centrum o min. 1 úvazek
Cíl: Navýšení kapacit ve službě Centrum komplexní péče o min. 1 úvazek
Opatření 4.2.2: Služby následné péče
Cíl: Zřízení ambulantní služby následné péče pro všechny typy závislostí s kapacitou 4 úvazky.
Opatření: 4.2.3: Kontaktní centrum
Cíl: Navýšení kapacit SP v kontaktním centru na min. 4 úvazky

6.4.3 Priorita rozvoje 4.3 Terénní sociální služby

Opatření: bez konkrétních opatření na období 2020 - 2022

6.4.4 Priorita rozvoje 4.4 Rozvoj dalších služeb pro osoby ohrožené sociálně patologickými jevy

Služby, které souvisí s osobami ohroženými sociálně patologickými jevy či rizikovým chováním, nepatří ve většinové společnosti k těm, které se těší trvalé a jednoznačné podpoře. Je však třeba konstatovat, že takové služby především zmírňují dopady rizikového chování uživatelů na je samotné, jejich blízké nebo na celou komunitu. V Otrokovicích funguje od zimy roku 2012 tzv. Seďárna, která má podobu dvou starých stavebních buněk. V zimních měsících mohou pod dozorem pracovníka Charity Otrokovice v tomto vytápěném a stísněném prostoru od 19:00 do 7:00 přečkat noc lidé, kteří žijí na ulici. Pozitivní dopad spočívá v tom, že je díky tomu možné navázat některé osoby bez přístřeší na sociální služby a na podporu sociálních pracovníků města Otrokovice. Dalším pozitivním dopadem je, že osoby bez přístřeší si nemusejí hledat útočiště např. v prostorách činžovních domů, kde by to pro občany města mohlo být velmi nepříjemné. Dosavadní zázemí této nesociální služby je však za hranicí životnosti a je potřeba před další sezónou provést zásadní technické zásahy, popřípadě stavební buňky vyměnit za zachovalejší.
Město Otrokovice disponuje přibližně 440 byty, které pronajímá občanům města na základě jejich žádosti. Má také nastavený systém sociálního bydlení, kdy lidé v bytové nouzi spolupracují se sociálními pracovníky na tom, aby získali bydlení nebo aby si dokázali pronajatý byt udržet. Počet osob bez přístřeší, kteří žijí na ulici se v Otrokovicích v letech 2018 a 2019 meziročně snížil ze 30 osob na 20, což je pozitivní výsledek práce kurátora pro dospělé a sociálních pracovníků terénního programu Samaritán Charity Otrokovice a významný je také přínos systému sociálního bydlení. Město Otrokovice plánuje i nadále pomáhat lidem ohroženým bezdomovectvím, a to ve spolupráci s dalšími organizacemi a institucemi, které s cílovou skupinou pracují. Cílem je snižovat počty osob bez přístřeší, proto plánujeme realizovat pilotní projekt zaměřený na ověřování principů Housing First. Ten by měl být nastavený tak, aby podporu a bydlení získali lidé, kteří je nejvíce potřebují. To, co v regionu schází je instituce nebo organizace, která by získávala vyřazený, ale zachovalý nábytek a další zařízení domácnosti a či prodávala za neziskovou cenu chudým lidem a rodinám, které potřebují zařídit domácnost. Nábytková banka by navíc pomáhala najít využití pro věci, které by se jinak staly odpadem, tato idea má tak i ekologický aspekt, který je v případě prodloužení využívání věcí z druhé ruky neopominutelný.
Cílovou skupinou, které se sociální a související služby věnují jen okrajově, jsou osoby navracející se z výkonu trestu. S lidmi ještě ve výkonu trestu začíná pracovat kurátor pro

dospělé, který osoby z této cílové skupiny podporuje při návratu do společnosti. Cílem je, aby nedocházelo k opětovnému páchání trestné činnosti, aby lidé propuštění z výkonu trestu měli možnost vytvořit si vlastní zázemí, zachovat si či obnovit své pozitivní rodinné a přátelské vazby, a nalézt vhodné zaměstnání, které jim přinese ekonomické zajištění. Podpora spočívá také v psychologickém a odborném sociálním poradenství.

Opatření 4.4.1: Zimní opatření pro osoby bez přístřeší
Cíl: Obnova (rekonstrukce) technického zabezpečení seďárny a její personální zabezpečení.
Opatření 4.4.2: Dostupné bydlení
Cíl: Zřízení nábytkové banky (společné pro rodiny s dětmi – nejen prostor, ale i obsluha, alternativně Materiálová banka + sekáč)
Cíl: Realizace programu Housing First v Otrokovicích
Opatření 4.4.3: Práce s osobami navracejícími se z výkonu trestu
Cíl: Realizace probačního programu pro podmínečně propuštěné osoby

6.5 Společné a systémové priority

6.5.1 Priorita rozvoje 5.1 Financování sociálních služeb

Spravedlivý systém rozdělování financí z veřejných rozpočtů je jednou z nejdůležitějších podmínek dlouhodobé úspěšné spolupráce v síti sociálních služeb. Zlínský kraj nastavil systém vyrovnávací platby, který umožňuje mít příjmy sociálních služeb pod kontrolou a zamezuje přefinancování sociálních služeb. Na druhou stranu nemá Zlínský kraj, na rozdíl od obcí na Otrokovicku, nastavený spravedlivý a předvídatelný systém, který by definoval příspěvek krajského rozpočtu na financování jednotlivých sociálních služeb. Ve střednědobém plánu rozvoje sociálních služeb Zlínského kraje na roky 2020 – 2022 má uvedeno, že jeho podíl bude tvořit 1/3 doporučeného podílu ÚSC, který stanovil Zlínský kraj pro každý druh sociální služby. Nicméně konkrétní kroky nebo parametry takového systému doposud (květen 2019) nezveřejnil.
Města a obce na Otrokovicku se v současnosti podílí na financování sociálních služeb ve výši cca 12 mil. Kč, z toho město Otrokovice pro rok 2019, včetně příspěvku zřizovatele na sociální služby SENIOR Otrokovice, p.o. vyčlenilo cca 9,5 mil. Kč. Výše podílu na financování sítě sociálních služeb tak odpovídá doporučenému podílu ÚSC, který doporučil Zlínský kraj pro jednotlivé sociální služby. Vzhledem k tomu, že tento podíl, zejména kvůli výraznému zvyšování nákladů sociálních služeb a v případě města Otrokovice i nezvyšování alokace, již dosáhl částek, které byly doposud v rozpočtu města připraveny pro podporu sociálních služeb a vzhledem k tomu, že od roku 2020 se do systému financování sociálních služeb možná vrátí některé organizace (tuto informaci v obě tvorby dokumentu nemáme k dispozici), které byly v uplynulých letech financovány v rámci individuálního projektu Zlínského kraje a nepotřebovaly tak dotace z obecních rozpočtů, bude třeba pro zachování dosavadní míry podpory sociálních služeb navýšit alokaci v rozpočtu města. Pro obce ORP Otrokovice to pro rok 2020 znamená navýšení o cca 1 mil. Kč.
Pozn.: V případě, že by Zlínský kraj nastavil financování svého podílu v rámci vyrovnávací platby ve výši 1/3 doporučeného podílu ÚSC, nemuselo by k navýšení alokace v obecních rozpočtech na Otrokovicku dojít.

Opatření 5.1.1: Zajištění spravedlivého podílu obcí a Zlínského kraje na financování sociálních a souvisejících služeb
Cíl: Navýšení rozpočtu ÚSC v ORP Otrokovice v návaznosti na růst nákladů a na ukončení IP ZK a dalších nesystémových kroků ve financování na národní a krajské úrovni o 1 mil. Kč.

6.5.2 Priorita rozvoje 5.2 Kvalita a dostupnost sociálních služeb

Všechny sociální služby, které působí na Otrokovicku, mají snahu zvyšovat kvalitu poskytované péče a podpory. Sociální pracovníci a pracovníci v sociálních službách prochází každoročně vzděláváním, které zvyšuje či posiluje jejich kompetence a dovednosti při práci s uživateli sociálních služeb. Kromě zvyšování kvality služeb formou vzdělávání je možnou cestou ke zlepšení sociální péče také spolupráce a specializace služeb. Předpokládá to však nejen dostatečné povědomí o dalších dostupných sociálních službách, ale také důvěru v odbornost a ochotu sdílet s jinou organizací péči o klienty. Sdílená péče se může týkat také spolupráce sociální služby a osob pečujících o osobu blízkou. Dostupnost sociálních služeb zlepšuje rozšiřování působnosti sociálních služeb na další cílové skupiny při zachování odbornosti. Může se to jevit, jako opak specializace, ale je tím myšleno poskytování specializovaných odborných služeb také dalším cílovým skupinám. Toto rozšiřování se může týkat zejména pečovatelské služby, odborného sociálního poradenství, krizové pomoci a sociálně aktivizačních služeb, ale může být přínosné i v dalších sociálních službách. Ve Zlínském kraji se plánuje např. rozšíření služby Krizová pomoc - ambulantní a terénní forma na všechny cílové skupiny.

V rámci procesu KPSS je navrženo sdílení služeb v oblasti paliativní péče, a to formou pilotního ověřování takové spolupráce.

Opatření 5.2.1: Rozvoj péče a podpory uživatelů služeb formou sdílené péče
Cíl: Zavádění spolupráce s externím poskytovatelem paliativní péče u poskytovatelů sociálních služeb
Opatření 5.2.2: Zlepšování dostupnosti sociálních služeb
Cíl: Rozšiřování působnosti sociálních služeb na nové cílové skupiny

6.5.3 Priorita rozvoje 5.3 Koordinace a spolupráce sítě sociálních a souvisejících služeb

Proces komunitního plánování sociálních služeb se musí nutně zaměřovat na hledání řešení v zejména v takových tématech, která jsou společná a důležitá pro více aktérů sítě sociálních souvisejících služeb nebo mají zásadní vliv na život lidí v našem regionu. Podpora sociálních služeb zaměřená na cizince, kteří jsou ohrožení sociálním vyloučením, je téma, které doposud nebylo v rámci Komunitního plánování sociálních služeb na Otrokovicku řešené a vzhledem k trvalému přílivu lidí ze zemí mimo EU je vhodné se jím v následujících letech zabývat a nastavit takovou síť podpůrných služeb, která bude odpovídající identifikovaným potřebám.
Spolupráce v rámci sítě sociálních služeb se nejlépe prokazuje ve sdílení služeb pro společné klienty, ale může se projevovat také ve spolupráci na aktivitách, které formují komunity na Otrokovicku v rámci společenských, kulturních a sportovních akcí. Posilování přátelské a partnerské spolupráce a přátelské atmosféry mezi jednotlivými organizacemi a institucemi posiluje pozitivní vnímání sektoru občanské společnosti. Spolupráce měst, obcí a nestátních neziskových organizací při zlepšování atmosféry ve městech a obcích může být prováděna například prostřednictvím aktivit v rámci komunitních center. Chceme, aby taková centra vznikala a fungovala ve všech obcích Otrokovicka, aby se stala zázemím pro vzdělávací, kulturní, osvětové a další rozvojové aktivity, do kterých se budou moci aktivně zapojovat občané a organizace celého regionu.

Opatření 5.3.1: Řešení společných témat
Cíl: Nastavení sítě podpory a pomoci cizincům
Opatření 5.3.2: Realizace společných programů a aktivit bez specifikace cílových skupin
Cíl: Zřízení a provozování komunitního centra v Otrokovicích
Cíl: Zřízení a provozování komunitního centra v obci Žlutava

6.5.4 Priorita rozvoje 5.6 Informovanost a osvěta

Úkolem procesu komunitního plánování je hledat odbornou a politickou shodu na tom, jak má vypadat a fungovat síť sociálních a souvisejících služeb. Následně je však třeba o takové síti informovat všechny, kteří takové informace potřebují. Vzhledem k tomu, že potřeba získávat informace o sociálních službách se u většiny občanů objeví až v okamžiku, kdy takové služby potřebují oni sami nebo někdo z jejich blízkých, je třeba pomoci tomu, aby byly snadno dohledatelné a pravdivé. I když většina informací o konkrétních sociálních službách je k dispozici na internetu, chceme posílit informovanost vydáním přehledné brožury, která souhrnně popíše síť sociálních služeb dostupných na Otrokovicku.
Je možné také zlepšovat povědomí o tématech, která se týkají sociálních služeb a jejich cílových skupin formou realizace osvětových aktivit. Jednou z možností, které plánujeme v rámci procesu KPSS na Otrokovicku organizovat je každoroční burza nestátních neziskových organizací, tedy prezentace toho, co neziskové organizace, zejména organizace v sociální oblasti, dělají ve prospěch svých klientů a ve prospěch celé společnosti. Další možností je psaní a zveřejňování populárně naučných článků, které veřejnosti vysvětlí pohled na sociální služby a na jejich klientelu, který bude prostý domněnek a zkreslujících polopravd.

Opatření 5.6.1: Informovanost o síti sociálních služeb
Cíl: Vydání přehledné brožury o síti sociálních služeb v ORP Otrokovice
Cíl: Realizace osvětově informačních aktivit zaměřených na vedení obcí na Otrokovicku – zlepšení povědomí o službách, představení novinek
Cíl: Zorganizování pravidelné burzy NNO

6.5.5 Priorita rozvoje 5.7 Dobrovolnictví

Realizace dobrovolnických aktivit je v České republice prováděna na základě Zákona o dobrovolnictví. Ten určuje, způsob registrace a školení dobrovolníků a další práci s nimi v rámci vysílající i přijímající organizace. Zapojení dobrovolníků do sociální služby nesmí nahrazovat práci odborných pracovníků, má být pouze doplňkem. Dobrovolnictví má v České republice dlouhou tradici a v současné době na Otrokovicku zázemí, které tvoří organizace Adra, Maltézská pomoc a Samari. Pozitivní je rozvoj zájmu o dobrovolnictví zejména mezi středoškolskou mládeží. Pro zlepšení stávající situace by bylo prospěšné větší zapojení zaměstnanců firem působících na Otrokovicku. Poptávka po dobrovolnících je mezi poskytovateli sociálních služeb vysoká a je tedy potřeba dále realizovat náborové akce a také akce, které se zaměří na ocenění dobrovolnické práce.

Opatření 5.7.1: Rozvoj zapojení dobrovolníků do podpory uživatelů sociálních a souvisejících služeb
Cíl: Lepší propojení poptávky a nabídky po dobrovolnické práci – nastavení koordinace sítě – dobročinná banka
Cíl: Zavedení aktivit společenské odpovědnosti firem – propojení potřeb sociálních služeb a nabídky firem

7 MONITORING A AKTUALIZACE KPSS

Komunitní plán sociálních služeb je dokumentem strategickým, stanovuje tedy středně a dlouhodobé cíle v oblasti sociálních služeb v regionu. Není však dokumentem neměnným. V síti sociálních služeb je třeba průběžně reagovat na změny podmínek, a to zejména legislativních a finančních. Sociální služby nejsou a pravděpodobně ani nemohou být neměnné, protože se zároveň vyvíjí potřeby a očekávání uživatelů sociálních služeb. Demografické a společenské změny mají sice charakter postupných změn, ale i na ty je nutno reagovat včas a dostatečně, v případě potřeby vybudovat infrastrukturu je třeba předvídat situaci. Aby síť sociálních a dalších návazných služeb byla schopná reagovat, je třeba udržovat proces komunitního plánování v chodu i po dokončení a schválení dokumentu. Náplní práce pracovních skupin a řídící skupiny se pak stává monitoring situace v sociálních službách, hodnocení plnění plánu, nastavování akčních plánů a aktualizace komunitního plánu sociálních služeb, ale zejména činnost, která je v komunitním plánování nejdůležitější, což je vytváření dobrého klimatu, aktivit spolupráce mezi organizacemi a mezi resorty a sdílení zkušeností. Důležitá je akceschopnost v krizových situacích.

7.1 Monitorování realizace komunitního plánu

Monitorování je nedílnou součástí komunitního plánování sociálních služeb. Proces monitoringu především získává podklady pro vyhodnocování řízení systému sociálních služeb, potažmo kvality práce veřejné správy v sociální oblasti. Cílem monitorování je sledovat vývoj a trendy v oblasti sociálních služeb a sledovat účinnost opatření, která byla komunitním plánováním určena, aby bylo dosaženo zlepšení stávajícího stavu. Jedná se o dlouhodobou a opakovanou aktivitu. K tomu, aby byl monitoring funkční, je nutná spolupráce všech poskytovatelů sociálních služeb v regionu se zadavateli, především podávání přesných informací.

V oblasti monitorování sítě sociálních služeb je zásadní podporou systém benchmarkingu, který umožňuje sledovat a vyhodnocovat ukazatele efektivity sociální služby. Tento systém je zajišťován Zlínským krajem, který s obcemi sdílí každoročně důležité informace. Ty jsou využívány k obhajobě specifik některých sociálních služeb, které v daném roce překročí nastavené limity efektivnosti. Na tomto vyhodnocování se podílí jak poskytovatelé služby, tak svým stanoviskem přispívá i sociální odbor města Otrokovice.

Všechny služby poskytované na Otrokovicku jsou kvalitní. Jsou v souladu se standardy kvality, které jsou sledovány a vyhodnocovány v rámci opakovaných inspekcí. Ty v současné době zajišťuje Úřad práce ČR. Sami poskytovatelé dbají na zvyšování kvality a mnozí získali různé oborové profesní certifikace (např. Vážka u zařízení, která mají cílovou skupinu osob s Alzheimerovou nemocí nebo Certifikace rady vlády pro koordinaci protidrogové problematiky).

Vzhledem k tomu, že poskytovatelé již tak čelí velkému objemu administrativy a vykazují vše, co se jen dá, ustoupil odbor sociální od dalšího sběru dat pro vlastní potřebu a při hodnocení sítě sociálních služeb plně vychází ze stávajících systémů Zlínského kraje, které doplňuje diskusí s poskytovateli a uživateli sociálních služeb v rámci setkávání pracovních skupin a Řídící skupiny KPSS na Otrokovicku.

7.2 Aktualizace komunitního plánu

Aktualizace Komunitního plánu sociálních služeb na Otrokovicku je realizována v návaznosti na monitoring sítě sociálních služeb a v návaznosti na sběr rozvojových záměrů poskytovatelů sociálních služeb, které jsou v rámci KPSS projednávány. Aktualizace komunitního plánu se opírá především o dlouhodobou diskusi v rámci setkávání pracovních skupin. Pravidelně je nutno provádět aktualizaci také pro to, aby bylo možno připravit zadavatele a poskytovatele sociálních služeb na případnou nutnost vyčlenit finanční prostředky a další kapacity. Aktualizaci plánu je nutné provést také v případě, že jsou monitoringem zjištěny změny v oblasti poskytování sociálních služeb, na které je nutné reagovat.

Aktualizaci Komunitního plánu je proto možné rozdělit do dvou částí. První část jsou aktualizace, které představují drobnou úpravu textu či doplnění opatření, která jsou v souladu s cíly jednotlivých prioritních oblastí. Taková méně podstatná úprava může být provedena dle aktuální potřeby v průběhu celého roku. Takovou úpravu projednávají a schvalují pouze orgány KPSS, tedy pracovní skupiny a řídící skupina. Významnější úpravy dokumentu, které představují změny v oblasti cílů a priorit vyžadují schvalování na úrovni orgánů měst a obcí. Proto je taková úprava prováděna po důkladném projednání a v návaznosti na aktualizaci celého dokumentu zpravidla jednou za dva až čtyři roky.

7.2.1 Akční plány

V procesu komunitního plánování hrozí, že naplánované cíle jsou natolik vzdálené a možnost ovlivnit jejich realizaci natolik nejistá, že se za tři roky platnosti plánu nestane nic zásadního. Proto je v mnoha případech potřeba středně a dlouhodobé cíle rozdělit na dílčí etapy, na dílčí cíle, které jsou realizovatelné v průběhu jednoho roku. Sestava takových dílčích cílů se nazývá Akční plán. Pravidla pro sestavení akčního plánu jsou taková, že vždy vychází z naplánovaných cílů Komunitního plánu sociálních služeb (střednědobého plánu) a obsahuje informace důležité pro realizaci, tedy: finanční náročnost akce (investice i provoz), odpovědnou osobu/ organizaci, termíny zahájení a ukončení akce, případně další podrobné informace, které jsou důležité pro popis cíle akce z hlediska kvality a kvantity. Akční plán je schvalován zpravidla na posledním setkání pracovních skupin a řídící skupiny v kalendářním roce.

8 ZÁVĚR

Tvůrci Komunitního plánu sociálních služeb na Otrokovicku na období 2020 – 2022 se zavazují i nadále realizovat proces KPSS pro cílové skupiny senioři, osoby se zdravotním postižením, rodiny s dětmi a osoby ohrožené sociálně patologickými jevy, a to v rámci monitorování, a aktualizace Komunitního plánu.

I nadále budeme přijímat podněty nejen ze sociální oblasti a budeme se snažit nalézt jejich řešení. Své připomínky, návrhy a podněty můžete zasílat buď písemně na adresu Městského úřadu Otrokovice, odbor sociální, nám. 3. května 1341, 765 02 Otrokovice, na e-mail zdrazil@muotrokovice.cz nebo horakova@muotrokovice.cz, telefonicky na 577 680 262 nebo se můžete obrátit na představitele partnerských obcí a měst Bělov, Halenkovice, Komárov, Napajedla, Nová Dědina, Oldřichovice, Pohořelice, Spytihněv, Tlumačov a Žlutava nebo kteréhokoli poskytovatele sociálních služeb v našem regionu.

Dokument Komunitní plán sociálních služeb na Otrokovicku na období 2020 - 2022 schválilo
Zastupitelstvo města Otrokovice usnesením č. ZMO/3/7/19 ze dne 13.11.2019,
Zastupitelstvo obce Bělov usnesením č. ze dne ,
Zastupitelstvo obce Halenkovice usnesením č. ze dne ,
Zastupitelstvo obce Komárov usnesením č.12/9/2019 ze dne 12.12.2019
Zastupitelstvo obce Oldřichovice usnesením č. ze dne ,
Zastupitelstvo obce Pohořelice usnesením č. ze dne …..
Zastupitelstvo města Napajedla usnesením č. ze dne ,
Zastupitelstvo obce Nová Dědina usnesením č. ze dne
Zastupitelstvo obce Spytihněv usnesením č. ze dne ,
Zastupitelstvo obce Tlumačov usnesením č. ze dne ,
Zastupitelstvo obce Žlutava usnesením č. ze dne ,

9 AKČNÍ PLÁN KPSS NA OTROKOVICKU 2020

Poř. č.	Identifikace subjektu	Název projektu	cíl projektu	klíčové aktivity	celkový rozpočet/ zdroj	termín realizace	soulad s opat-řeními KPSS	zaměření				partner/part-neři projektu	Stav projektu	Poznámka
1	Název subjektu: město Otrokovice, Odbor sociální	**Housing first Otroko-vice**	Hlavním cílem projektu je vytvoření a realizace programu Housing First včetně ověřování principů HF ve městě Otrokovice.	Přípravná fáze: získávání bytů	5 189 450 Kč/ OPZ (95%), město Otrokovic e (5%)	02/2020 - 06/2022	4.4.2	Roz-voj ka-pacit služ-by	Zvýše-ní kvality služby	Aktivita spolu-práce více lokálních aktérů	Investice do infrastruk-tury	Název organizace	Projekt schválen, vydáno rozhodnutí, realizace je plánována od 1.2.2020	
	IČO: 002 84 301			Přípravná fáze: zapojování osob z cílových skupin do programu Housing First								IČO:		
				Realizační fáze: sociální práce s osobami z cílových skupin								Partner s finančním příspěvkem A/N		
				Realizační fáze: vzdělávání členů realizační-ho týmu				ANO	ANO	ANO	NE			
				Realizační fáze: interní evaluace a spolupráce s MPSV										
	Projekt navazuje na dosavadní systém sociálního bydlení a rozšiřuje jej o několik nových prvků. Již stávající systém se výrazně přibližoval principům Housing First. V novém projektu budou navíc systematicky zapojeni soukromí poskytovatelé bytů, bude využívána spolupráce s peer pracovníkem a vytvořen Garanční fond. Předpokládaný rozsah podpory je 12 nových domácností (jednotlivců i rodin).											Název organizace IČO:		

	V projektu plánujeme mimo jiné prac. pozice i 1,5 úvazku sociálních pracovníků a 0,5 úvazku peer pracovníka.											Partner s finančním příspěvkem A/N		
												Název organizace		
												IČO:		
												Partner s finančním příspěvkem A/N		
	Odpověd-ná osoba:	Mgr. Kamil Hric	tel.:	577680435	e-mail:	hric@muotrokovice.cz								
Poř. č.	Identifikace subjektu	Název projektu	cíl projektu	klíčové aktivity	celkový rozpočet/ zdroj	termín realizace	soulad s opat-řeními KPSS	zaměření				partner/part-neři projektu (lze přidat řádky)	Stav projektu	Poznámka
2	Název subjektu: město Otrokovice, Odbor sociální	**Podpora pečujících osob**	Cílem projektu je nastavení a pilotní ověření nového přístupu v realizaci systémové podpory neformálních pečovatelů na Otrokovicku	KA1 Narativní výzkum	3 032 625 Kč/ OPZ (95%), město Otroko-vice (5%)	04/2020 - 03/2022	1.4.1	Roz-voj ka-pacit služ-by	Zvýše-ní kvality služby	Aktivita spolu-práce více lokálních aktérů	Investice do infrastruk-tury	Název organizace	Projekt bude zahájen 1.4.2020	
	IČO: 002 84 301			KA2 Individuální plánování podpory								IČO:		
				KA3 Síťování s výstupem min. 10 setkání								Partner s finančním příspěvkem A/N		
				KA4 Pilotní realizace podpory neformál-ních pečujících				ANO	ANO	ANO	NE			
				KA 5 Svépomocn é skupiny, KA6 Evaluace										
	Cílem projektu je nastavení a pilotní ověření nového přístupu v realizaci systémové podpory neformálních pečujících na Otrokovicku. Součástí projektu je narativní výzkum, individuální plánování podpory, podpora pečujících osob zaměřená jak na výkon péče, tak na											Název organizace		

	psychohygienu a tvorbu krizových scénářů, budou realizovány svépomocné skupiny, mezisektorové síťování aktérů podpory a evaluace projektu. Podpořeno bude min. 15 osob, které dlouhodobě pečují o osoby blízké, OZP nebo seniory. Je plánováno zapojení spolupracujících organizací: Unie pečujících, SENIOR Otrokovice, Charita Otrokovice, Naděje Otrokovice, Centrum služeb a podpory Zlín a Pečovatelská služba Napajedla											IČO: Partner s finančním příspěvkem A/N Název organizace IČO: Partner s finančním příspěvkem A/N		
	Odpověd-ná osoba:	Mgr. Josef Zdražil	tel.:	577680262	e-mail:	zdrazil@muotrokovice.cz									
Poř. č.	Identifikace subjektu	Název projektu	cíl projektu	klíčové aktivity	celkový rozpočet/ zdroj	termín realizace	soulad s opat-řeními KPSS	zaměření				partner/part-neři projektu (lze přidat řádky)	Stav projektu	Poznámka	
3	Název subjektu: Charita Otrokovice IČO: 46276262 Adresa: Na Uličce 1617 Otrokovice	**Navýšení kapacity Charitní pečova-telské služby Otroko-vice.**	Cílem projektu je rozšíření služby o 0,125 úvazku (60 minut pracovní doby) na pracovní pozici pracovník v sociálních službách.	Poskytová-ní přímé péče klientům služby Charitní pečovatel-ská služba.	58.200,- Kč (dotace od obcí, ZK).	Od 1.1.2021	1.3	Roz-voj ka-pacit služ-by	Zvýše-ní kvality služby	Aktivita spolu-práce více lokálních aktérů	Investice do infrastruk-tury	Název organizace IČO: Partner s finančním příspěvkem A/N	V letošním roce plánujeme podat rozvojový záměr k navýšení úvazku pracovníka v přímé péči o 0,125 úvazku pro zařazení do sítě poskytova-telů sociálních služeb Zlínského kraje, která je v souladu s hlavním cílem č. 2 SPRSS ZK		
								ANO	ANO	NE	NE	N			
	Anotace: Záměrem je zvýšit dostupnost sociální služby Charitní pečovatelská služba (identifikátor 6495514) o 0,125 úvazku v přímé péči na pozici pracovník v sociálních službách. V letošním roce se zvýšil zájem o službu. Nejsme schopni uspokojit všechny žadatele o službu z důvodu plné kapacity služby. Žadatelé o službu musí v některých případech čekat na poskytnutí služby i několik týdnů. Tyto čekací lhůty mají dopad také na pečující osoby z řad rodinných příslušníků a blízkých, kteří musí zabezpečit péči o žadatele bez odborné pomoci. Ti nejsou připraveni na náhlé zhoršení zdravotního stavu u svého blízkého, což má následně zásadní vliv na život pečujících (únava, stres, zhoršení zdravotního stavu, atd.). Díky navýšení úvazku budeme schopni uspokojit další žadatele o službu. Dále je nutno přihlédnout také k aktuální situaci v ČR, kdy dochází k celkovému stárnutí populace a zvyšující se potřebě dostupnosti péče o lidi v seniorském věku.											Název organizace IČO: Partner s finančním příspěvkem A/N N Název organizace			

												IČO: Partner s finančním příspěvkem A/N	2020 - 2022.	
	Odpověd-ná osoba:	Bc. Jana Šuranská	tel.:	577 112 031	e-mail:	chps@otrokovice.charita.cz						N		
Poř. č.	Identifikace subjektu	Název projektu	cíl projektu	klíčové aktivity	celkový rozpočet/ zdroj	termín realizace	soulad s opat-řeními KPSS	zaměření				partner/part-neři projektu (lze přidat řádky)	Stav projektu	Poznámka
4	Název subjektu: město Otrokovice IČO: 00570931	**Komunitní centrum Otroko-vice**	Vytvořit místo pro vzájemné setkávání a aktivity uživatelů sociálních služeb a obyvatel Otrokovic a okolí	etapa 1. Vybudování centra (rekon-strukce, stavební úpravy) etapa 2. Provoz centra	324 000 Kč/ město Otroko-vice + granty + dary + klienti komunitní ho centra	etapa 1. rozpočet 1,5 mil. Kč, zdroj MAS SCHP; etapa 2. provozní náklady cca 1 mil. Kč, rozpočet města + vlastní zdroje	5.3.2. a 2.4.1.	Roz voj kapa cit služ by	Zvýšen í kvality služby	Aktivita spolu-práce více lokálních aktérů	Investice do infrastruk-tury	Název organizace IČO: Partner s finančním příspěvkem A/N	Je vytvářena koncepce centra, projekt je uveden v programov ém prohlášení Rady města Otrokovice	Předpoklá-dáme spolupráci s poskytovateli sociálních služeb, případně dalšími organizacemi zejména z oblasti volnočaso-vých aktivit. Spolupráce však dosud nebyla dojednána, proto zde nejsou uváděni žádní partneři
								NE	NE	ANO	ANO			
	Anotace: Základní myšlenkou projektu je vytvoření místa pro setkávání mezigenerační, setkávání lidí s handicapem s lidmi bez něj, setkávání uživatelů sociálních služeb s lidmi, kteří zatím žádnou sociální službu nepotřebují, lidí, kteří „jen“ nechtějí být sami atd. Záměrem je vytvořit místo, kde by se mohli lidé jen tak potkávat, popovídat si, relaxovat, ale zároveň i místo, kde by se mohli něčemu novému naučit či aktivně trávit volný čas. Záměrem je vytvořit prostor pro nové zážitky ve společnosti širší cílové skupiny.											IČO: Partner s finančním		

	Aktivity komunitního centra: 1. Vzdělávání - cílem je posílit vzdělávání cílové skupiny v nejrůznějších oblastech formou besed či workshopů. Mezi oblasti vzdělávání bude patřit např. rozvoj sociálních dovedností, smysluplné využití volného času, péče o zdraví, bezpečnost, finanční gramotnost apod. 2. Komunitní setkávání - prostor pro setkání širší cílové skupiny lidí, možnost popovídat si, zahrát společenské hry apod. 3. Pohybové cvičení - cílem je zlepšení fyzické kondice a celkového zdravotního i psychického stavu cílové skupiny 4. Společenské aktivity - např. promítání filmů, velikonoční a vánoční dílny aj. Cílem je obohatit společenský život cílové skupiny. Aktivity centra nebudou nahrazovat běžně dostupné aktivity realizované ve městě Otrokovice a okolí. Bude se jednat o specifické aktivity určené vybraným cílovým skupinám obyvatel nebo aktivity koncipované tak, aby se jich lidé z vybraných cílových skupin mohli účastnit. Předpokládáme, že v roce 2020 dojde k pilotnímu ověření fungování tohoto centra, jehož aktivity budou kontinuálně pokračovat i v letech následujících.						příspěvkem A/N Název organizace IČO: Partner s finančním příspěvkem A/N		
	Odpověd-ná osoba:	Mgr. Pavel Polák	tel.:	733117626	e-mail:	pavel.polak@nadeje.cz			